

RAPPORTAGE ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1997

Deel 2 : Tabellenrapport

Opgesteld door: NIVEL, NZi en OSA



nederlands instituut
voor onderzoek van de
gezondheidszorg

drieharingstraat 6
postbus 1568 3500 bn utrecht
tel. 030 2729700 fax 030 2729729

RAPPORTAGE
ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1997

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1997

RAPPORTAGE
ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1997

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1997

NIVEL

*T. Wiegers
J. Harmsen
L. Hingstman*

NZi

*W. van der Windt
J. van der Bent*

OSA

*P.C. Allaart
M. de Voogd-Hamelink*

INHOUD

pag.

VERKLARING DER TEKENS	5
DEEL A AANBOD ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR; UITSPLITSING NAAR BEROEPEN	7
1. MEDISCHE BEROEPEN	9
1.0 Artsen	9
1.1 Huisartsen	12
1.2 Specialisten	17
1.3 Sociaal-geneeskundigen	28
1.4 Verpleeghuisartsen	33
1.5 Overige artsen	35
1.6 Tandartsen	37
1.7 Tandarts-specialisten	39
1.8 Apothekers	41
1.9 Verloskundigen	43
2. PARAMEDISCHE BEROEPEN	47
2.1 Fysiotherapeuten	47
2.2 Ergotherapeuten	53
2.3 Logopedisten	58
2.4 Diëtisten	62
2.5 Mondhygiënist	65
2.6 Oefentherapeuten-Cesar	68
2.7 Oefentherapeuten-Mensendieck	70
2.8 Orthoptisten	72
2.9 Podotherapeuten	74
2.10 Radiologisch laboranten	76
3. VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN	79
3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen	79
3.2 Opleidingsgegevens	85
3.3 Arbeidsmarktpositie	88
4. ASSISTERENDE BEROEPEN	93
4.1 Apothekersassistenten	93
4.2 Praktijkassistenten huisartsen	96
4.3 Tandartsassistenten	99
4.4 Operatie-assistenten	101
4.5 Medisch analisten	104
4.6 Overige gegevens assisterende beroepen	106

- Vervolg inhoud -

pag.

DEEL B	AANBOD ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR; UITSPLITSING NAAR VOORZIENINGEN	109
5.	ZIEKENHUISZORG	111
5.1.	Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen	111
5.2.	Werkzame personen naar achtergrondkenmerken	113
6.	GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG	117
6.1.	Intramurale voorzieningen	117
6.2.	Semimurale voorzieningen	120
6.3.	Extramurale voorzieningen	121
7.	VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN	123
7.1.	Intramurale voorzieningen	123
7.1.1.	Zwakzinnigeninrichtingen	123
7.1.2.	Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten	127
7.1.3.	Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven	129
7.2.	Semimurale voorzieningen	131
8.	VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN	133
8.1.	Verpleeghuizen	133
8.2.	Bejaardenoorden	139
9.	EXTRAMURALE VOORZIENINGEN	143
9.1.	Thuiszorg	143
9.2.	Gezondheidscentra	146
10.	APOTHEKEN	149
11.	AMBULANCE HULPVERLENING	151
DEEL C	VARIA	153
12.	REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID	155
13.	VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN	159
14.	INSTROOM NAAR HERKOMST EN BEROEP IN 1995 (voorlopige gegevens)	163
	LITERATUUR EN BRONNEN	165
	LIJST VAN AFKORTINGEN	171

VERKLARING DER TEKENS

.	= gegevens ontbreken (tenzij anders aangeduid)
-	= nul
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
<	= minder dan, respectievelijk kleiner dan
>	= meer dan, respectievelijk groter dan
$\leq$	= minder/kleiner dan of gelijk aan
$\geq$	= meer/groter dan of gelijk aan
1992-1996	= 1992 tot en met 1996

DEEL A

**Aanbod arbeidsmarkt zorgsector;
uitsplitsing naar beroepen**

1 MEDISCHE BEROEPEN

1.0 Artsen

1.0.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.0.1.1.: Aantal gekwalificeerde en geregistreerde artsen (huisartsen, specialisten, sociaal-geneeskundigen, verpleeghuisartsen) vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Huisartsen	7.583	7.900	8.157	8.391	8.358
Specialisten	14.521	14.971	15.388	13.120 ¹	13.555
Sociaal-geneeskundigen	3.565	3.720 ²	3.875	4.056	4.219
Verpleeghuisartsen	776	798	821	789 ³	814
Totaal	26.445	26.889	28.241	26.356	26.946

¹ Daling als gevolg van opschoning van bestanden en gewijzigde selectiemethode.

² Schatting.

³ Daling als gevolg van herregistratie.

Bron: IGZ, SRC/SGRC/HVRC.

Tabel 1.0.1.2.: Immigratie van artsen met een buitenlands artsdiploma vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Afkomstig uit een EER-land	69	89	67	62	76
Afkomstig uit een niet-EER-land	.	.	128	116	169
waarvan:					
- bevoegd	11	17	44	39	38
- toegelaten	.	.	55	50	69
- verwezen ¹	.	.	29	27	62

¹ Naar medische faculteit.

Bron: VWS.

Tabel 1.0.1.3.: Aantal werkzame artsen en artsen in opleiding¹ in curatieve en niet-curatieve sectoren in 1993 en 1995, per 31 december

	1993	1995	
	totaal ² artsen	totaal ² artsen	niet in opleiding in opleiding
Curatieve sectoren			
Huisartsen	7.612	7.895	7.170 ³ 725
Specialisten	16.500	18.200	15.125 ⁴ 3.075
Verpleeghuisartsen	1.000	1.000	900 100
Overige artsen	3.500	1.425	1.425 -
<i>Subtotaal</i>	<i>28.612</i>	<i>28.520</i>	<i>24.620 3.900</i>
Niet-curatieve sectoren			
Sociaal-geneeskundigen	4.750	5.100	4.100 1.000
Overige artsen	2.750	1.750	1.750 -
<i>Subtotaal</i>	<i>7.500</i>	<i>6.850</i>	<i>5.850 1.000</i>
Totaal aantal artsen	36.112	35.370	30.470 4.900

¹ Voor een medische vervolgopleiding.² Inclusief artsen in opleiding.³ Bestaande uit 6.814 zelfstandig gevestigde huisartsen en 356 assistent-huisartsen.⁴ Inclusief circa 2.000 assistent-geneeskundigen niet in opleiding.

Bron: NIVEL, HVRC, NRV, VWS.

1.0.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 1.0.2.1.: Relatieve verdeling van geregistreerde (gekwaliceerde) artsen naar geslacht, per 31 december 1996

	Mannen	Vrouwen	Totaal
	%	%	%
Huisartsen ¹	79	21	100
Specialisten	81	19	100
Sociaal-geneeskundigen	69	31	100
Verpleeghuisartsen	55	45	100
Overige artsen	53	47	100
Totaal	74	26	100

¹ Zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen.

Bron: NIVEL, SRC/SGRC/HVRC, CBS.

Tabel 1.0.2.2.: Relatieve leeftijdsverdeling van geregistreerde (gekwalficeerde) artsen, per 31 december 1996

	Mannen				Vrouwen			
	< 40	40-54	> 54	totaal	< 40	40-54	> 54	totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%
Huisartsen	16	72	12	100	37	60	3	100
Specialisten	14	55	31	100	30	52	18	100
Sociaal-geneeskundigen	13	40	37	100	22	48	29	100
Verpleeghuisartsen	26	66	8	100	39	58	3	100
Totaal	14	59	27	100	30	54	16	100

Bron: NIVEL, SRC/SGRC/HVRC.

1.0.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.0.3.1.: Instroom, ingeschrevenen en geslaagden opleiding geneeskunde vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Numerus fixus	1.485	1.485	1.686	1.686	1.750
- Zuiverse instroom ¹	1.194	1.182	1.260	1.251	1.318
waarvan % vrouw	57%	55%	57%	56%	56%
- Ingeschrevenen ²	10.717	10.938	11.311	11.571	11.820
waarvan % vrouw	55%	55%	56%	56%	56%
- Geslaagden ³	1.335	1.219	1.273	1.274	1.407
waarvan % vrouw	49%	52%	53%	55%	58%

¹ Eerstejaarsstudenten van VWO naar WO.² Totaal aantal ingeschreven studenten WO, studierichting geneeskunde.³ Geslaagden voor het artsexamen (postdoctoraal).

Bron: CBS, VWS, OC&W.

1.1 Huisartsen

1.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde en potentieel werkzame huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	6.257	6.437	6.581	6.708	6.662
Vrouwen	1.326	1.463	1.576	1.683	1.696
Totaal	7.583	7.900	8.157	8.391	8.358

¹ Volgens registratiegegevens Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg.
Bron: IGZ.

Tabel 1.1.1.2.: Aantal in- en uitschrijvingen en het totaal aantal ingeschrevenen in het register van erkende huisartsen vanaf 1992¹

	1992	1993	1994	1995	1996
Nieuwe inschrijvingen	325	340	348	365	271
Uitschrijvingen	745 ²	259	198	122	351
Totaal aantal ingeschrevenen ³	8.209	8.550	8.787	8.985 ⁴	8.894 ⁵

¹ De totalen komen niet alle jaren overeen met het saldo van in- en uitschrijvingen omdat het totaal aantal ingeschrevenen een momentopname betreft.

² Eind 1991 is een intensieve herregistratie gestart.

³ Per 1 januari.

⁴ Waarvan 22% vrouw.

⁵ Waarvan 24% vrouw.

Bron: HVRC.

Tabel 1.1.1.3.: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen¹ en assistent-huisartsen² naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Zelfstandig gevestigde huisartsen					
Mannen	5.623	5.631	5.657	5.662	5.669
Vrouwen	972	1.018	1.096	1.152	1.252
Totaal	6.595	6.649	6.753	6.814	6.921
Assistent-huisartsen					
Mannen	120	107	96	81	105
Vrouwen	254	257	276	275	319
Totaal	374	364	372	356	424
Totaal					
Mannen	5.743	5.738	5.753	5.743	5.774
Vrouwen	1.226	1.275	1.372	1.427	1.571
Totaal	6.969	7.013	7.125	7.170	7.345

¹ Huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds- en particuliere patiënten en die ziekenfonds-patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

² Huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) als assistent in de praktijk van een zelfstandig gevestigde huisarts werkt.

Bron: NIVEL.

1.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	3	0,1	3	0,2	6	0,1
30-34	144	2,5	155	12,4	299	4,3
35-39	757	13,4	305	24,4	1.062	15,3
40-44	1.415	25,0	442	35,3	1.857	26,8
45-49	1.606	28,3	238	19,0	1.844	26,6
50-54	1.050	18,5	73	5,8	1.123	16,2
55-59	455	8,0	29	2,3	484	7,0
60-64	217	3,8	7	0,6	224	3,2
> 64	22	0,4	-	-	22	0,3
Totaal	5.669	100,0	1.252	100,0	6.921	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.2.: Absoluut en relatief aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk ¹	3.433	52,1	3.373	50,7	3.325	49,2	3.320	48,7	3.264	47,2
Duopraktijk ²	1.945	29,5	1.998	30,0	2.116	31,3	2.126	31,2	2.204	31,8
Groepspraktijk ³	638	9,7	700	10,5	735	10,9	784	11,5	860	12,4
Gezondheidscentrum ⁴	579	8,8	578	8,7	577	8,5	584	8,6	593	8,6
Totaal	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0	6.814	100,0	6.921	100,0

¹ Praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al of niet in samenwerking met een assistent-huisarts).

² Praktijkvoering door twee zelfstandig gevestigde huisartsen in een gezamenlijk praktijkgebouw.

³ Praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak.

⁴ Praktijkvoering van tenminste één zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal apotheekhoudende huisartsen¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Apotheekhoudend	667	10,1	669	10,1	665	9,8	660	9,7	655	9,5
Niet apotheekhoudend	5.928	89,9	5.980	89,9	6.088	90,2	6.154	90,3	6.266	90,5
Totaal	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0	6.814	100,0	6.921	100,0

¹ Een zelfstandig gevestigde huisarts met een apotheekvergunning.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.4.: Absoluut en relatief aantal praktijken naar praktijkvorm vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk	3.441	72,0	3.394	71,2	3.343	70,0	3.337	69,7	3.290	68,5
Duopraktijk	982	20,6	1.007	21,1	1.065	22,3	1.070	22,4	1.113	23,2
Groepspraktijk	193	4,0	208	4,4	217	4,5	232	4,8	252	5,2
Gezondheidscentrum	161	3,4	157	3,3	150	3,1	148	3,1	148	3,1
Totaal	4.777	100,0	4.766	100,0	4.775	100,0	4.787	100,0	4.803	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.5.: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht, per 31 december 1996

Omvang werkweek ¹	Zelfstandig gevestigde huisartsen		
	man %	vrouw %	totaal %
< 21%	-	0,4	0,1
21-40%	0,7	7,2	1,9
41-60%	7,0	40,8	13,2
61-80%	8,4	22,2	10,9
81-99%	2,6	3,0	2,7
100% (full-time)	81,2	26,4	71,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal fte	0.94	0.71	0.90

¹ 100% is 1,0 full-time equivalent (fte).
Bron: NIVEL.

1.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.1.3.1.: Opleidingsgegevens van huisartsen vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- In opleiding gekomen	291	313	395 ¹	324	324
waarvan % vrouw	51%	51%	54%	55%	58%
- Totaal aantal in opleiding ²	585	599	692 ¹	725 ¹	848
waarvan % vrouw	.	.	54%	55%	56%
- Opleiding voltooid	273	277	299	295	120
waarvan % vrouw	41%	45%	49%	51%	57%

¹ Zowel tweejarig als driejarig curriculum.

² Gegevens HVRC.

Bron: HVRC.

1.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.1.4.1.: Aantal praktijkzoekende huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	288	329	326	364	295
Vrouwen	161	249	290	345	290
Totaal	449	578	616	709	585

¹ Inclusief in het buitenland opgeleide huisartsen.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.4.2.: Overzicht van de activiteiten van de afgestudeerde huisartsen per 31 december 1996, vanaf 1992 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	Jaar voltooiing opleiding				
	1992	1993	1994	1995	1996
Gevestigd als huisarts	196	177	140	100	18
Werkzaam als assistent-huisarts	22	41	61	73	30
Praktijkzoekend	25	37	70	101	63
Afgezien van vestiging	24	15	15	12	1
Overig	5	8	14	11	5
Totaal	273	278	300	297	117

Bron: NIVEL.

1.2 Specialisten

1.2.1 Gekwalificeerde werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 1.2.1.1.: Totaal aantal gekwalificeerde specialisten¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Totaal aantal gekwalificeerde specialisten	14.521	14.971	15.388	13.120 ²	13.555 ³

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde specialisten.

² Waarvan 18% vrouwen; dit aantal is niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

³ Waarvan 19% vrouwen.

Bron: IGZ.

Tabel 1.2.1.2.: Specificatie aantal inschrijvingen Specialistenregister vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal inschrijvingen	446	463	436	450	545
Waarvan buiten EEG-verband ingeschreven	4	13	21	19	.
Waarvan in EEG-verband ingeschreven	15	31	36	28	.
Ned. arts met opleiding in buitenland	9	15	.	.	.
EEG-artsdiploma en opl. in Nederland	7	7	.	.	.
Waarvan buitenlanders ¹	.	.	.	.	40

¹ Geen onderscheid meer gemaakt tussen in EEG-verband en buiten EEG-verband ingeschrevenen.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.3.: Aantal in het Specialistenregister ingeschreven specialisten¹ naar specialisme vanaf 1992, per ultimo jaar

Specialisme	1992	1993	1994	1995	1996
Allergologie	27	28	28	26	23
Anesthesiologie	995	1.030	1.053	1.026	1.106
Cardiologie	573	593	602	622	654
Cardiopulmonale chirurgie	90	95	101	96	104
Dermatologie en venerologie	365	378	392	387	417
Gastro-enterologie	58	67	72	97	126
Heelkunde	1.030	1.051	1.085	1.049	1.081
Inwendige geneeskunde	1.674	1.732	1.762	1.688	1.746
Keel-, neus- en oorheelkunde	456	463	479	473	481
Kindergeneeskunde	836	864	903	892	970
Klinisch chemie	13	15	16	17	18
Klinisch genetica	38	42	43	43	58
Klinisch geriatrie	47	49	54	43	58
Longziekten en tuberculose	361	372	386	381	399
Medische microbiologie	202	208	213	205	217
Neurochirurgie	81	83	86	93	106
Neurologie	482	497	519	538	565
Nucleaire geneeskunde	50	54	59	63	72
Oogheelkunde	563	585	613	615	652
Orthopedie	402	424	445	444	464
Pathologie	314	325	340	329	344
Plastische chirurgie	132	147	154	154	166
Psychiatrie	1.302	1.375	1.457	1.565	1.717
Radiodiagnostiek	686	700	728	764	795
Radiologie	141	148	148	96	116
Radiotherapie	135	142	150	152	167
Reumatologie	122	127	130	141	157
Revalidatiegeneeskunde	262	270	282	278	297
Urologie	269	279	284	282	299
Verloskunde en gynaecologie	790	809	817	788	818
Zenuw- en zielsziekten	742	742	743	571	585
Totaal ²	13.238	13.694	14.143	13.918	14.779 ³

¹ Inclusief specialisten die het specialisme niet meer daadwerkelijk uitoefenen.

² Bij uitsplitsing naar specialisme kunnen bij de totaalcijfers verschillen optreden in vergelijking met tabel 1.2.1.1.

³ Voorlopig cijfer.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.4.: Aantal nieuw ingeschreven specialisten (exclusief uit het buitenland) naar specialisme, vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Allergologie	-	1	1	-	-
Anesthesiologie	38	31	28	18	31
Cardiologie	16	21	16	8	25
Cardiopulmonale chirurgie	6	7	5	4	4
Dermatologie en venerologie	10	16	13	13	12
Gastro-enterologie	8	2	8	4	16
Heelkunde	15	20	14	29	22
Inwendige geneeskunde	69	53	53	27	67
Keel-, neus- en oorheelkunde	14	10	3	15	15
Kindergeneeskunde	26	24	27	31	32
Klinisch chemie	2	-	2	1	1
Klinisch genetica	5	2	4	1	7
Klinisch geriatrie	5	5	2	5	2
Longziekten en tuberculose	14	15	11	14	14
Medische microbiologie	13	11	6	4	8
Neurochirurgie	-	4	2	3	6
Neurologie	15	18	15	22	16
Nucleaire geneeskunde	3	3	4	5	5
Oogheelkunde	18	22	19	26	20
Orthopedie	10	14	9	19	12
Pathologie	12	8	7	14	9
Plastische chirurgie	6	5	3	6	8
Psychiatrie	55	50	61	72	84
Radiodiagnostiek	20	24	12	27	29
Radiologie	.	.	7	-	-
Radiotherapie	10	3	7	8	9
Reumatologie	6	2	5	2	6
Revalidatiegeneeskunde	9	9	8	11	16
Urologie	4	13	10	5	9
Verloskunde en gynaecologie	20	20	17	8	20
Zenuw- en zielsziekten	1	1	.	1	-
Totaal	430	414	379	403	545

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.5.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in 1992-1995 en gemiddeld aantal werkzame specialisten in 1993-1995 in algemene, academische en categoriale ziekenhuizen

Specialisme	1992	1993		1994		1995	
	fte	fte	personen ¹	fte	personen ¹	fte	personen ¹
Interne specialismen							
Inwendige geneeskunde	1.096	1.099	1.200	1.083	1.185	1.089	1.182
Longziekten en tuberculose	276	280	321	291	327	297	330
Cardiologie	470	481	537	487	536	489	535
Reumatologie	101	102	144	101	147	103	146
Gastro-enterologie	76	69	74	74	79	79	89
Allergologie	10	11	16	10	14	11	16
Kindergeneeskunde	566	559	645	577	682	583	685
Klinische geriatrie	27	30	33	33	40	33	39
Dermatologie en venerologie	240	236	308	244	309	248	309
Totaal interne specialismen	2.862	2.867	3.278	2.900	3.319	2.932	3.331
Heelkundige specialismen							
Chirurgie	790	768	811	768	809	757	797
Orthopaedie	327	329	376	340	383	349	382
Urologie	234	230	275	233	275	233	281
Plastische chirurgie	105	11	166	111	177	116	169
Neurochirurgie	81	81	121	83	130	85	134
Cardiopulmonale chirurgie	83	86	95	79	99	84	93
Verloskunde/gynaecologie	596	586	646	588	631	584	631
Oogheelkunde	359	364	453	361	451	371	454
Keel-, neus- en oorheelkunde	370	358	413	355	406	355	401
Totaal heelkundige specialismen	2.945	2.913	3.356	2.918	3.361	2.934	3.342
Zenuw- en zielsziekten							
Neurologie	465	465	533	463	528	476	533
Psychiatrie	278	273	323	261	320	278	330
Zenuw- en zielsziekten	29	13	16	13	16	10	12
Totaal zenuw- en zielsziekten	772	751	872	737	864	764	875
Overige specialismen							
Anaesthesiologie	760	745	797	747	807	763	825
Revalidatie	185	193	265	200	266	197	270
Radiodiagnostiek	551	553	594	546	582	547	580
Radiotherapie	104	108	131	108	129	122	143
Radiologie	106	109	117	103	111	99	108
Nucleaire geneeskunde	39	50	53	53	62	55	66
Pathologische anatomie	235	219	298	212	288	218	289
Medische microbiologie	128	141	188	137	188	130	179
Klinische genetica	20	19	19	17	24	20	24
Totaal overige specialismen	2.128	2.137	2.462	2.123	2.457	2.151	2.484
Subtotaal	8.707	8.668	9.968	8.678	10.001	8.781	10.032
Tandarts	44	37	110	34	110	30	92
Tandarts specialist	117	163	244	161	241	164	247
Totaal	8.928	8.868	10.322	8.873	10.352	8.975	10.371²

¹ Full-timers en part-timers tezamen, dubbeltellingen mogelijk als gevolg van meerdere werkplekken.

² Inclusief vrijgevestigde specialisten buiten het ziekenhuis betreft dit circa 13.000 werkzame personen.

Bron: NZi.

1.2.2 Achtergrondkenmerken specialisten

Tabel 1.2.2.1.: Aantal geregistreerde specialisten naar geslacht en specialisme, per 31 december 1996

Specialisme	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Allergologie	15	65	8	35	23	100
Anesthesiologie	856	77	250	23	1.106	100
Cardiologie	599	92	55	8	654	100
Cardiopulmonale chirurgie	100	96	4	4	104	100
Dermatologie en venerologie	315	76	102	24	417	100
Gastro-enterologie	117	93	9	7	126	100
Heelkunde	1.039	96	42	4	1.081	100
Inwendige geneeskunde	1.411	81	355	19	1.746	100
Keel-, neus- en oorheelkunde	453	94	28	6	481	100
Kindergeneeskunde	590	61	380	39	970	100
Klinisch chemie	12	67	6	33	18	100
Klinisch genetica	27	47	31	53	58	100
Klinisch geriatrie	32	55	26	45	58	100
Longziekten en tuberculose	341	85	58	15	399	100
Medische microbiologie	166	76	51	24	217	100
Neurochirurgie	99	93	7	7	106	100
Neurologie	471	83	94	17	565	100
Nucleaire geneeskunde	56	78	16	22	72	100
Oogheelkunde	484	74	168	26	652	100
Orthopedie	458	99	6	1	464	100
Pathologie	281	82	63	18	344	100
Plastische chirurgie	148	89	18	11	166	100
Psychiatrie	1.213	71	504	29	1.717	100
Radiodiagnostiek	721	91	74	9	795	100
Radiologie	101	87	15	13	116	100
Radiotherapie	119	71	118	29	167	100
Reumatologie	115	73	42	27	157	100
Revalidatiegeneeskunde	199	67	98	33	297	100
Urologie	296	99	3	1	299	100
Verloskunde en gynaecologie	664	81	154	19	818	100
Zenuw- en zielsziekten	520	89	65	11	585	100
Totaal	12.019	81	2.760	19	14.779	100

Bron: SRC.

Tabel 1.2.2.2.: Relatieve verdeling van geregistreerde specialisten naar leeftijd en specialisme, per 31 december 1996

	Mannen				Vrouwen			
	< 40	40-54	> 54	totaal	< 40	40-54	> 54	totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%
Allergologie	27	53	20	100	13	87	-	100
Anesthesiologie	16	57	27	100	19	54	27	100
Cardiologie	15	62	23	100	20	64	16	100
Cardiopulmonale chirurgie	14	67	19	100	25	75	-	100
Dermatologie en venerologie	16	49	35	100	39	41	20	100
Gastro-enterologie	15	71	14	100	22	56	22	100
Heelkunde	10	53	37	100	38	31	31	100
Inwendige geneeskunde	15	53	32	100	35	49	16	100
Keel-, neus- en oorheelkunde	12	44	44	100	61	32	7	100
Kindergeneeskunde	15	55	29	100	30	51	19	100
Klinisch chemie	42	42	17	100	17	67	17	100
Klinisch genetica	30	52	18	100	61	32	6	100
Klinisch geriatrie	31	56	13	100	23	62	15	100
Longziekten en tuberculose	15	62	23	100	24	57	19	100
Medische microbiologie	17	52	31	100	31	51	18	100
Neurochirurgie	18	47	34	100	14	86	-	100
Neurologie	15	69	16	100	27	70	3	100
Nucleaire geneeskunde	32	57	11	100	44	44	12	100
Oogheelkunde	16	46	37	100	34	52	14	100
Orthopedie	11	60	29	100	50	50	-	100
Pathologie	14	49	37	100	36	48	16	100
Plastische chirurgie	16	54	30	100	22	67	11	100
Psychiatrie	14	70	16	100	29	60	11	100
Radiodiagnostiek	14	61	25	100	39	58	3	100
Radiologie	16	8	96	100	34	13	53	100
Radiotherapie	28	56	16	100	37	50	13	100
Reumatologie	14	65	21	100	29	52	19	100
Revalidatiegeneeskunde	17	55	28	100	32	51	17	100
Urologie	10	58	31	100	67	33	-	100
Verloskunde en gynaecologie	7	59	34	100	29	56	15	100
Zenuw- en zielsziekten	-	14	86	100	-	8	92	100
Totaal	14	55	31	100	30	52	18	100

Bron: SRC.

Tabel 1.2.2.3.: Relatieve verdeling van werkzame specialisten naar werkveld en specialisme

Specialisme	Algemeen ziekenhuis	Academisch ziekenhuis	Overig
Allergologie	.	.	.
Anesthesiologie (1)	71,8	24,4	3,8
Cardiologie	.	.	.
Cardiopulmonale chirurgie	.	.	.
Dermatologie en venerologie	.	.	.
Gastro-enterologie	.	.	.
Heelkunde (2)	83,5	16,5	.
Inwendige geneeskunde (3)	51,3	36,9	11,8
Keel-, neus- en oorheelkunde	.	.	.
Kindergeneeskunde (4)	49,6	42,6	7,8
Klinisch chemie	.	.	.
Klinisch genetica	.	.	.
Klinisch geriatrie	.	.	.
Longziekten en tuberculose (5)	88,1	19,4	2,5
Medische microbiologie	.	.	.
Neurochirurgie	.	.	.
Neurologie	.	.	.
Nucleaire geneeskunde	.	.	.
Oogheelkunde (6)	54,0	13,4	32,6
Orthopedie (7)	68,0	12,7	19,3
Pathologie	.	.	.
Plastische chirurgie	.	.	.
Psychiatrie (8)	30,1	7,3	62,6
Radiodiagnostiek	.	.	.
Radiologie	.	.	.
Radiotherapie	.	.	.
Reumatologie (9)	61,8	22,8	15,4
Revalidatiegeneeskunde	.	.	.
Urologie	.	.	.
Verloskunde en gynaecologie (10)	79,2	20,8	.
Zenuw- en zielsziekten	.	.	.
Totaal	.	.	.

Bron: Heiligers e.a., 1997 (1, 3, 6, 7, 8); NVH, 1997 (2); Hingstman e.a., 1996 (4); Harmsen J. e.a., 1996 (5); Velden van der e.a., 1997a (9); Velden van der e.a., 1997b (10).

Tabel 1.2.2.4.: Relatieve verdeling van werkzame specialisten naar rechtspositie en specialisme

Specialisme	Vrijgevestigd	Dienstverband	Overig
Allergologie	.	.	.
Anesthesiologie (1)	57,3	35,0	7,7
Cardiologie	.	.	.
Cardiopulmonale chirurgie	.	.	.
Dermatologie en venerologie	.	.	.
Gastro-enterologie	.	.	.
Heelkunde	.	.	.
Inwendige geneeskunde (3)	49,2	42,6	6,1
Keel-, neus- en oorheelkunde	.	.	.
Kindergeneeskunde (4)	31,3	65,4	3,3
Klinisch chemie	.	.	.
Klinisch genetica	.	.	.
Klinisch geriatrie	.	.	.
Longziekten en tuberculose (5)	38,4	36,7	4,9
Medische microbiologie	.	.	.
Neurochirurgie	.	.	.
Neurologie	.	.	.
Nucleaire geneeskunde	.	.	.
Oogheelkunde (6)	59,3	30,8	18,6
Orthopedie (7)	71,1	18,8	10,1
Pathologie	.	.	.
Plastische chirurgie	.	.	.
Psychiatrie (8)	19,0	55,1	25,9
Radiodiagnostiek	.	.	.
Radiologie	.	.	.
Radiotherapie	.	.	.
Reumatologie (9)	40,7	56,1	3,2
Revalidatiegeneeskunde	.	.	.
Urologie	.	.	.
Verloskunde en gynaecologie (10)	57,7	36,0	6,3
Zenuw- en zielsziekten	.	.	.
Totaal	.	.	.

Bron: Heiligers e.a., 1997 (1, 3, 6, 7, 8); Hingstman e.a., 1996 (4); Harmsen J. e.a., 1996 (5); Velden van der e.a., 1997a (9); Velden van der e.a., 1997b (10).

Tabel 1.2.2.5.: Relatieve verdeling van full-time en part-time werkzame specialisten naar specialisme

Specialisme	Full-time	Part-time
Allergologie	.	.
Anesthesiologie (1)	84,2	15,8
Cardiologie	.	.
Cardiopulmonale chirurgie	.	.
Dermatologie en venerologie	.	.
Gastro-enterologie	.	.
Heelkunde (2)	97,1	2,9
Inwendige geneeskunde (3)	87,5	12,5
Keel-, neus- en oorheelkunde	.	.
Kindergeneeskunde (4)	66,1	33,9
Klinisch chemie	.	.
Klinisch genetica	.	.
Klinisch geriatrie	.	.
Longziekten en tuberculose (5)	87,6	12,4
Medische microbiologie	.	.
Neurochirurgie	.	.
Neurologie	.	.
Nucleaire geneeskunde	.	.
Oogheelkunde (6)	53,5	46,7
Orthopedie (7)	92,4	7,6
Pathologie	.	.
Plastische chirurgie	.	.
Psychiatrie (8)	59,9	40,1
Radiodiagnostiek	.	.
Radiologie	.	.
Radiotherapie	.	.
Reumatologie (9)	78,8	21,2
Revalidatiegeneeskunde	.	.
Urologie	.	.
Verloskunde en gynaecologie (10)	61,6	38,9
Zenuw- en zielsziekten	.	.
Totaal	.	.

Bron: Heiligers e.a., 1997 (1, 3, 6, 7, 8); NVH, 1997 (2); Hingstman e.a., 1996 (4); Harmsen J. e.a., 1996 (5); Velden van der e.a., 1997a (9); Velden van der e.a., 1997b (10).

1.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.2.3.1.: Aantal werkzame specialistenopleiders, specialisten in opleiding, ag(n)io's en aspirant-specialisten vanaf 1991, per ultimo jaar

	1991	1992	1993	1994	1995
Specialistenopleiders	3.933 ¹	4.115 ²	4.300 ³	4.456 ⁴	4.657 ⁵
Specialisten in opleiding	2.437	2.541	2.759	3.054	3.079
Assistenten (niet) in opleiding	1.096	1.005	1.136	1.088	1.240
Aspirant specialisten	35	54	.	.	.

¹ 3.635 arbeidsplaatsen.² 3.809 arbeidsplaatsen.³ 4.146 arbeidsplaatsen.⁴ 4.098 arbeidsplaatsen.⁵ 4.663 arbeidsplaatsen.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.3.2.: Aantal specialisten in opleiding naar specialisme vanaf 1991, per ultimo jaar

Specialisme	1991	1992	1993	1994	1995
Allergologie	2	1	3	4	4
Anesthesiologie	143	150	162	167	175
Cardiologie	69	74	89	105	93
Cardiopulmonale chirurgie	21	24	26	23	24
Dermatologie en venerologie	53	57	58	60	58
Gastro-enterologie	23	25	28	27	29
Heelkunde	244	264	184	322	266
Inwendige geneeskunde	460	454	395	523	401
Keel-, neus- en oorheelkunde	62	62	73	75	77
Kindergeneeskunde	165	175	225	207	265
Klinisch chemie	4	5	4	4	6
Klinisch genetica	13	16	20	23	25
Klinisch geriatrie	13	12	14	15	25
Longziekten en tuberculose	50	51	52	63	57
Medische microbiologie	33	27	33	34	40
Neurochirurgie	25	21	22	25	22
Neurologie	106	110	130	131	148
Nucleaire geneeskunde	15	14	17	21	19
Oogheelkunde	83	88	95	90	92
Orthopedie	55	64	84	92	96
Pathologie	57	61	70	71	79
Plastische chirurgie	20	23	26	23	24
Psychiatrie	322	331	416	400	466
Radiodiagnostiek	139	144	154	148	116
Radiologie	.	.	.	.	.
Radiotherapie	37	37	38	39	40
Reumatologie	19	15	24	32	31
Revalidatiegeneeskunde	53	61	71	68	68
Urologie	36	37	52	60	56
Verloskunde en gynaecologie	115	138	194	202	277
Totaal	2.437	2.541	2.759	3.054	3.079 ¹

¹ Waarvan 38,8% vrouw.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.3.3: Procentuele verdeling mannelijke en vrouwelijke AGIO's naar specialisme, per 31 december 1995

Specialisme	Mannen	Vrouwen
	%	%
Allergologie	75	25
Anesthesiologie	69	31
Cardiologie	84	16
Cardiopulmonale chirurgie	79	21
Dermatologie en venerologie	57	43
Gastro-enterologie	72	28
Heelkunde	79	21
Inwendige geneeskunde	42	58
Keel-, neus- en oorheelkunde	77	23
Kindergeneeskunde	41	59
Klinisch chemie	100	-
Klinisch genetica	16	84
Klinisch geriatrie	48	52
Longziekten en tuberculose	72	28
Medische microbiologie	50	50
Neurochirurgie	100	-
Neurologie	61	39
Nucleaire geneeskunde	65	35
Oogheelkunde	68	32
Orthopedie	58	42
Pathologie	85	15
Plastische chirurgie	59	41
Psychiatrie	87	13
Radiodiagnostiek	54	46
Radiologie	74	26
Radiotherapie	50	50
Reumatologie	48	52
Revalidatiegeneeskunde	51	49
Urologie	45	5
Verloskunde en gynaecologie	40	60
Totaal	61	39

Bron: SRC.

1.3 Sociaal-geneeskundigen

1.3.1 Gekwalificeerde personen

Tabel 1.3.1.1.: Aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal geneeskundigen¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	2.559	.	2.728	2.844	2.927
Vrouwen	1.006	.	1.147	1.212	1.292
Totaal	3.565	3.720 ²	3.875	4.056	4.219

¹ Inclusief niet-actieven.

² Schatting.

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.2.: Relatieve verdeling van het aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak per ultimo 1995 en 1996 en aandeel vrouwen (1996)

	Sociaal-geneeskundigen		Aandeel vrouwen
	1995 (%)	1996 (%)	1996 (%)
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	34,2	34,1	15,9
Jeugdgezondheidszorg	22,2	21,6	72,2
Verzekeringsgeneeskunde	27,0	27,8	23,5
Algemene gezondheidszorg	14,0	13,8	16,6
Sportgeneeskunde	1,0	1,0	15,9
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	1,2	1,2	40,0
Zonder takaanduiding	0,4	0,4	22,2
Totaal	100,0	100,0	30,6

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.3.: Totaal aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak vanaf 1992

Opleidingstak	1992	1993	1994	1995 ¹	1996 ¹
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	66	41	51	27	42
Jeugdgezondheidszorg	12	22	41	10	15
Verzekeringsgeneeskunde	69	87	110	59	71
Algemene gezondheidszorg	28	35	21	20	18
Sportgeneeskunde	2	5	1	4	2
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	1	1	13	1	2
Zonder takaanduiding	-	1	3	-	1
Totaal	178	192	240	121	151

¹ Nieuwe inschrijvingen tussen 01/01 en 31/12.

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.4.: Aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak en geslacht vanaf 1992

Opleidingstak	1992		1993		1994		1995 ¹		1996 ¹	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	55	11	29	12	35	16	14	13	29	13
Jeugdgezondheidszorg	5	7	5	17	7	34	1	9	1	14
Verzekeringsgeneeskunde	43	26	65	22	84	26	35	24	51	20
Algemene gezondheidszorg	18	10	22	13	15	6	14	16	13	5
Sportgeneeskunde	-	2	5	-	-	1	4	-	2	-
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	-	1	1	-	10	3	1	-	1	1
Zonder takaanduiding	-	-	1	-	2	1	-	-	-	1
Totaal	121	57	128	64	153	87	69	52	97	54

¹ Nieuwe inschrijvingen.
Bron: SGRC.

1.3.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 1.3.2.1.: Leeftijdsverdeling van in het register opgenomen erkende sociaal-geneeskundigen naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	-	-	-	-	-	-
30-34	37	1,3	86	6,5	123	2,9
35-39	333	11,3	210	16,0	543	12,7
40-44	601	20,4	261	19,8	862	20,2
45-49	551	18,7	211	16,0	762	17,9
50-54	317	10,8	161	12,2	478	11,2
55-59	150	5,1	83	6,3	233	5,5
60-64	129	4,4	60	4,6	189	4,4
> 64	825	28,0	244	18,6	1.069	25,1
Totaal	2.943	100,0	1.316	100,0	4.259	100,0

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.2.2.: Aantal geregistreerde sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak en geslacht, per 31 december 1996

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Opleidingstak						
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	1.212	84	239	16	1.451	100
Jeugdgezondheidszorg	253	28	659	72	912	100
Algemene gezondheidszorg	494	83	99	17	593	100
Sportgeneeskunde	40	83	8	17	48	100
Verzekeringsgeneeskunde	898	76	288	24	1.186	100
Bijzondere vorm:						
- Milieukunde	12	86	2	14	14	100
- Tuberculose	19	53	17	47	36	100
Zonder takaanduiding	15	79	4	21	19	100
Totaal	2.943	69	1.316	31	4.259	100

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.2.3.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame bedrijfsartsen (leden NVAB) naar geslacht per medio 1996 (N=201)

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
< 31	-	-	-
31-35	5,9	12,7	7,0
36-40	21,6	32,4	23,4
41-45	26,5	30,4	27,1
46-50	32,3	15,7	29,5
51-55	9,8	7,8	9,5
56-60	3,9	-	3,3
61-65	-	1,0	0,2
> 65	-	-	-
Totaal	100,0	100,0	100,0
<i>Gemiddelde leeftijd</i>	<i>44,5</i>	<i>41,9</i>	<i>44,1</i>

Bron: Heiligers e.a., 1997.

Tabel 1.3.2.4.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame jeugdartsen (leden NVJG) naar geslacht medio 1996 (N=289)

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
< 31	-	2,2	1,8
31-35	9,5	12,1	11,7
36-40	17,5	16,1	16,3
41-45	31,7	24,1	25,3
46-50	28,6	16,5	18,4
51-55	6,3	18,3	16,5
56-60	4,8	10,3	9,4
61-65	-	0,4	0,4
> 65	1,6	-	0,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddelde leeftijd	44,4	45,1	45,0

Bron: Heiligers e.a., 1997.

Tabel 1.3.2.5.: Verdeling van de bedrijfsartsen (leden NVAB) naar type organisatie waar men werkzaam is en naar geslacht, medio 1996 (N=199)

Type organisatie	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
Landelijke Arbodienst	21,8	25,5	22,4
Regionale Arbodienst	42,5	43,2	42,7
Gedetacheerd vanuit Regionale Arbodienst bij een bedrijf	1,0	2,9	1,3
Rechtstreeks bij de Arbodienst van één bedrijf/Concerngebonden Arbodienst	25,7	19,6	24,7
Rechtstreeks bij de Arbodienst van meerdere bedrijven	5,0	5,9	5,1
Anders	4,0	2,9	3,8
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Heiligers e.a., 1997.

Tabel 1.3.2.6.: Verdeling van de jeugdartsen (leden NVJG) naar type organisatie waar men werkzaam is en naar geslacht, medio 1996 (N=289)

Type organisatie	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
Kruisvereniging	12,7	31,2	28,4
GGD	79,4	62,1	64,7
Anders	7,9	6,7	6,9
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Heiligers e.a., 1997.

Tabel 1.3.2.7.: Omvang van de aanstelling (in fte) van bedrijfsartsen (leden NVAB) naar geslacht in procenten, medio 1996

Omvang aanstelling in fte	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
0.01-0.2	1,0	-	0,8
0.21-0.4	-	-	-
0.41-0.6	-	36,2	6,2
0.61-0.8	10,8	31,4	14,3
0.81-0.99	3,9	4,9	4,1
1.00 (full-time)	84,3	27,5	74,6
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal fte per bedrijfsarts	0.97	0.76	0.93

Bron: Heiligers e.a., 1997.

Tabel 1.3.2.8.: Omvang van de aanstelling (in fte) van jeugdartsen (leden NVJG) naar geslacht in procenten, medio 1996 (N=289)

Omvang aanstelling in fte	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
0.01-0.2	4,7	3,0	3,4
0.21-0.4	1,6	18,3	15,7
0.41-0.6	6,3	46,4	40,3
0.61-0.8	15,9	22,3	21,3
0.81-0.99	4,8	2,2	2,6
1.00 (full-time)	66,7	7,6	16,7
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal fte per jeugdarts	0.87	0.58	0.62

Bron: Heiligers e.a., 1997.

1.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.3.3.1.: Opleidingsgegevens van sociaal-geneeskundigen vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- In opleiding gekomen	291	311	204	168	101
waarvan % vrouw	37%	37%	36%	49%	50%
- Totaal in opleiding	.	.	.	1.311	1.019
waarvan % vrouw	.	.	.	37%	39%
- Opleiding voltooid ¹	145	181	172	121	151
waarvan % vrouw	32%	32%	35%	51%	36%

¹ Nieuwe inschrijvingen in register erkende sociaal-geneeskundigen.

Bron: SGRC/CBS.

1.4 Verpleeghuisartsen

1.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.4.1.1.: Aantal inschrijvingen en totaal aantal ingeschrevenen in het register van erkende verpleeghuisartsen naar geslacht vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Nieuwe inschrijvingen	27	30	36	42	33
Totaal aantal ingeschrevenen	776	798	821	789 ¹	814 ²

¹ Waarvan 44% vrouwen, daling te verklaren door herregistratie.

² Waarvan 45% vrouw.

Bron: HVRC.

1.4.2 Achtergrondkenmerken werkzame personen

1.4.2.1.: Geregistreeerde verpleeghuisartsen naar leeftijd en geslacht, per 1 januari 1997

Leeftijd	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	-	-	7	1,9	7	0,9
30-34	20	4,4	64	17,5	84	10,3
35-39	98	12,8	72	19,7	170	20,8
40-44	136	30,0	92	25,2	228	27,8
45-49	119	26,2	74	20,3	193	23,6
50-54	45	9,9	44	12,1	89	10,9
55-59	24	5,3	7	1,9	31	3,8
60-64	8	1,8	4	1,1	12	1,5
> 64	4	0,9	1	0,3	5	0,6
Totaal	454	100,0	365	100,0	819	100,0

Bron: HVRC.

1.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.4.3.1.: Opleidingsgegevens van verpleeghuisartsen vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- In opleiding gekomen	28	42	36	60	61
waarvan % vrouw	61%	55%	67%	58%	75%
- Totaal aantal in opleiding	62	79	80	100	125
waarvan % vrouw	56%	57%	60%	64%	69%
- Opleiding voltooid	23	25	28	38	33
waarvan % vrouw	43%	53%	61%	50%	67%
- Uitval	4	-	2	3	3

Bron: HVRC.

1.5 Overige artsen

1.5.1 Werkzame personen

Tabel 1.5.1.1.: Aantal werkzame overige artsen in loondienst naar werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
ARTSEN IN:					
AGGZ					
- RIAGG	708	739	736	768	799
- CAD	60	53	52	58	51
- overig	40	45	31	24	5
Subtotaal	808	837	819	850	855
GAK/GMD	975	1.024	931	675	506
Bedrijfsgezondheidsdiensten ¹	1.038	1.096	1.150	1.640 ²	1.840
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	1.227	1.217	1.211	1.222	982
Thuiszorgorganisaties ³	899	883	847	802	840 ⁴
Trombosediensten	74	77	73	76	80
Bloedbanken	102	118	128	128	128
TOTAAL	5.123	5.252	5.159	5.393	5.231
Index (1991=100)	100	103	101	105	102

¹ Inclusief arbodiensten.

² Verandering heeft te maken met verandering in telling (alle diensten).

³ Inclusief consultatiebureau-artsen.

⁴ Schatting.

Bron: CBS, LVT/NZi, GAK/GMD.

Tabel 1.5.1.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte's) door overige artsen naar werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
FTE'S IN:					
AGGZ	582	613	603	623	608
GAK/GMD	975	1.024	861	608	442
Bedrijfsgezondheidsdiensten ¹	954	1.016	1.047	1.486 ²	1.661
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	976	976	963	966	743
Thuiszorgorganisaties ³	286	290	254	252	265
Trombosediensten	27	29	25	26	24
Bloedbanken	42	45	50	55	54
TOTAAL	3.842	3.993	3.803	4.016	3.797
Index (1991=100)	100	104	99	104	99

¹ Inclusief arbodiensten.

² Verandering heeft te maken met verandering in telling (alle diensten).

³ Inclusief consultatiebureau-artsen.

Bron: CBS, LVT/NZi, GAK/GMD.

1.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.5.2.1.: Relatieve verdeling van overige artsen naar geslacht en werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %
AGGZ	67	33	65	35	64	36	63	37	64	36
GAK/GMD					68	32	64	36	65	35
Bedrijfsgezondheidsdiensten ¹	78	22	76	24	74	26	72	28	70	30
Gemeentelijke gezondheids- diensten	47	53	47	53	46	54	46	54	41	59
Thuiszorgorganisaties ²	13	87	12	88	10	90	8	92		
Trombosediensten	51	49	60	40	55	45	55	45	56	44
Bloedbanken	54	46	53	47	52	48	49	51	53	47

¹ Inclusief arbodiensten.² Inclusief consultatiebureau-artsen.

Bron: CBS, LVT/NZi, GAK.

Tabel 1.5.2.2.: Relatieve verdeling van overige artsen naar part-time (PT) en full-time (FT) werkzamen naar werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %
AGGZ	65	33	66	34	66	34	68	32	70	30
GAK/GMD					8	92	10	90	13	87
Bedrijfsgezondheidsdiensten	22	78	22	78	26	74	27	73	30	70
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	52	48	53	47	54	46	55	45	61	39
Thuiszorgorganisaties	98	2	99	1	99	1	100	-		
Trombosediensten	92	8	94	6	97	3	95	5	96	4
Bloedbanken	86	14	90	10	88	12	86	14	86	14

¹ Part-time werkzaam.² Full-time werkzaam.³ Inclusief arbodiensten.

Bron: CBS, LVT/NZi, GAK.

1.6 Tandartsen

1.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde tandartsen¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995 ²	1996
Mannen	7.896	7.961	8.022	6.305	7.356
Vrouwen	1.623	1.663	1.710	1.363	1.663
Totaal	9.519	9.624	9.732	7.668	9.019

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde tandartsen en inclusief ouder dan 65 jaar.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 1.6.1.2.: Aantal in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht vanaf 1992, per 31 december¹

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	5.971	5.980	6.006	5.925	5.937
Vrouwen	1.239	1.278	1.322	1.333	1.382
Totaal	7.210	7.258	7.328	7.258	7.319

¹ Inclusief tandartsen met onbekend adres.

Bron: NMT.

1.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.6.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht, per 31 december 1996¹

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	20	0,3	19	1,4	39	0,5
25-29	160	2,7	156	11,3	316	4,3
30-34	578	9,7	301	21,8	879	12,0
35-39	1.090	18,4	311	22,5	1.401	19,1
40-44	1.250	21,1	237	17,1	1.487	20,3
45-49	1.209	20,4	168	12,2	1.377	18,8
50-54	776	13,1	99	7,2	875	12,0
55-59	509	8,6	46	3,3	555	7,6
60-65	345	5,8	45	3,3	390	5,3
Totaal	5.937	100,0	1.382	100,0	7.319	100,0

¹ Inclusief 324 tandartsen met een onbekend adres, waarvan wellicht een deel in het buitenland verblijft.

Bron: NMT.

1.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.6.3.1.: Opleidingsgegevens van tandartsen vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten	162	151	153	202	170
waarvan % vrouw	47%	46%	44%	53%	46%
- Totaal in opleiding	861	915	981	1.077	1.125
waarvan % vrouw	44%	44%	44%	44%	45%
- Opleiding voltooid (post-doctoraal)	117	115	176	103	118
waarvan % vrouw	37%	37%	39%	43%	42%

Bron: CBS.

1.7 Tandarts-specialisten

1.7.1 Werkzame personen

Tabel 1.7.1.1.: Aantal in Nederland werkzame tandarts-specialisten van 64 jaar en jonger naar specialisme en geslacht in 1995 en 1996, per 31 december

	1995						1996					
	Mannen		Vrouwen		Totaal		Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Kaakchirurgen	189	98,4	3	1,6	192	100,0	192	98,5	3	1,5	195	42,6
Orthodontisten	202	79,2	53	20,8	255	100,0	207	78,7	56	21,3	263	57,4
Totaal	391	87,5	56	12,5	447	100,0	399	87,1	59	12,9	458	100,0

Bron: NMT.

1.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.7.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland werkzame tandarts-specialisten van 64 jaar en jonger naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
25-29	-	-	1	1,7	1	0,2
30-34	30	7,5	13	22,0	43	9,4
35-39	61	15,3	14	23,7	75	16,4
40-44	68	17,0	14	23,7	82	17,9
45-49	87	21,8	10	16,9	97	21,2
50-54	79	19,8	2	3,4	81	17,7
55-59	47	11,8	3	5,1	50	10,9
60-64	27	6,8	2	3,4	29	6,3
Totaal	399	100,0	59	100,0	458	100,0

Bron: NMT.

1.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.7.3.1.: Opleidingsgegevens van tandarts-specialisten vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- In opleiding gekomen	12	11	11	9	9
waarvan % vrouw	25%	27%	27%	44%	33%
- Totaal in opleiding	44	44	42	39	38
waarvan % vrouw	27%	23%	24%	31%	34%
- Opleiding voltooid	10	19	27	7	8
waarvan % vrouw	.	37%	19%	14%	38%

Bron: NMT.

1.8 Apothekers

1.8.1 Werkzame personen

Tabel 1.8.1.2: Aantal werkzame openbare apothekers¹ (leden KNMP) en ziekenhuis-apothekers naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
- Openbare apothekers ² waarvan % vrouw	1.843 33%	1.916 34%	1.931 34%	1.981 35%	2.021 36%
- Ziekenhuisapothekers ² waarvan % vrouw	300 27%	306 29%	317 32%	332 33%	342 34%
- Totaal apothekers waarvan % vrouw	2.143 32%	2.222 33%	2.248 34%	2.313 35%	2.363 36%

¹ Gevestigde apothekers en tweede apothekers.

² Circa 90% is aangesloten bij de KNMP.

Bron: KNMP.

1.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.8.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame openbare apothekers naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Man (N=1514)	Vrouw (N=199)	Totaal (N=2313)
< 31	8%	26%	14%
31-40	35%	37%	36%
41-50	37%	26%	33%
51-65	19%	10%	16%
> 65	1%	1%	1%
Totaal	65%	35%	100%
	(100%)	(100%)	

Bron: KNMP.

1.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.8.3.1.: Opleidingsgegevens van apothekers vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten	232	288	354	373	352
waarvan % vrouw	56%	57%	54%	50%	51%
- Totaal aantal in opleiding	1.304	1.385	1.564	1.699	1.771
waarvan % vrouw	55%	55%	55%	54%	55%
- Opleiding voltooid	144	94	132	106	163
waarvan % vrouw	60%	64%	55%	61%	64%

Bron: KNMP, CBS (1996).

1.8.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.8.4.1.: Arbeidsmarktpositie van apothekers vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Werkzoekend totaal	40	65	84	80	.
- waarvan werkloos	33	61	55	64	.

Bron: KNMP.

1.9 Verloskundigen

1.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde verloskundigen¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Vrouwen	3.033	3.111	3.201	2.223	2.976
Mannen	44	45	49	49	56
Totaal ²	3.077	3.165	3.250	2.272 ³	3.032

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde verloskundigen.

² Waarvan gemiddeld 30% ouder dan 65 jaar.

³ Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 1.9.1.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Vrouwen	1.167	1.194	1.235	1.290	1.313
Mannen	36	40	41	42	44
Totaal	1.203	1.234	1.276	1.332	1.357

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.1.3.: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen (eigen praktijk) en het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat de praktijk heeft neergelegd vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Praktijk begonnen	72	75	66	83	75
Praktijk neergelegd	52	45	34	54	45
Saldo	+20	+30	+32	+29	+30

Bron: NIVEL.

1.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.9.2.1.: Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	-	0,0	68	5,2	68	5,0
25-29	4	9,1	203	15,5	207	15,3
30-34	6	13,6	302	23,0	308	22,7
35-39	12	27,3	233	17,7	245	18,1
40-44	13	29,5	181	13,8	194	14,3
45-49	7	15,9	140	10,7	147	10,8
50-54	2	4,5	118	9,0	120	8,8
55-59	-	0,0	49	3,7	49	3,6
60-64	-	0,0	17	1,3	17	1,3
65-69	-	0,0	2	0,2	2	0,1
Totaal	44	3,2 (100,0)	1.313	96,8 (100,0)	1357	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.2.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar functie vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Eigen praktijk ¹	849	875	907	937	976
Klinisch werkzaam ²	179	192	188	185	194
Vaste waarneemster ³	114	114	112	118	109
Wisselende waarneemster ⁴	61	53	69	92	78
Totaal	1.203	1.234	1.276	1.332	1.357

¹ Verloskundige die een overeenkomst heeft met het ziekenfonds en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent.² In dienstverband van een ziekenhuis.³ Een verloskundige - die al dan niet in loondienst - voor onbepaalde tijd bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkt.⁴ Een verloskundige die voor een bepaalde tijd werkzaam is bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n), dat wil zeggen freelance of via waarneembureau.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.2.3.: Aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (in eigen praktijk) naar praktijkvorm vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Solopraktijk ¹	227	212	186	177	154
Duopraktijk ²	271	279	294	285	270
Groepspraktijk ³	351	384	427	475	552
Totaal	849	875	907	937	976

¹ De praktijk van één zelfstandig gevestigde verloskundige (eventueel met een vaste waarnemer).

² De praktijk van twee geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

³ De praktijk van drie of meer geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

Bron: NIVEL.

1.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.9.3.1.: Opleidingsgegevens van verloskundigen vanaf 1992 (teldatum: 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996 ¹
- Aantal eerstejaarsstudenten	60	64	78	86	83
waarvan % vrouw	98%	97%	99%	100%	100%
- Totaal aantal in opleiding	230	255	285	342	428
waarvan % vrouw	97%	98%	98%	99%	99%
- Opleiding voltooid	59	63	67	70	15
waarvan % vrouw	98%	95%	99%	99%	100%

¹ Door verlenging van de opleidingsduur van 3 naar 4 jaar in 1993 zijn er maar weinig afgestudeerden in 1996.

Bron: CBS.

1.9.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.9.4.1.: Relatieve verdeling van werkzaamheden van afgestudeerde verloskundigen per 31 december 1996, vanaf 1985, naar jaar van voltooiing van de opleiding

Afstudeerjaar	eigen praktijk		klinisch werkzaam		vaste waarneemster		nog niet werkzaam ¹		niet meer werkzaam		Totaal ²	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1985	36	54,5	4	6,1	8	12,1	2	3,0	16	24,2	66	7,0
1986	32	51,6	2	3,2	5	8,1	5	8,1	18	29,0	62	6,5
1987	36	56,3	4	6,3	7	10,9	2	3,1	15	23,4	64	6,8
1988	41	56,9	3	4,2	16	22,2	1	1,4	11	15,3	72	7,6
1989	48	63,2	3	3,9	9	11,8	4	5,3	12	15,8	76	8,0
1990	64	68,1	4	4,3	3	3,2	10	10,6	13	13,8	94	9,9
1991	52	64,2	5	6,2	6	7,4	10	12,3	8	9,9	81	8,5
1992	52	63,4	8	9,8	5	6,1	6	7,3	11	13,4	82	8,6
1993	57	62,0	6	6,5	7	7,6	14	15,2	8	8,7	92	9,7
1994	67	68,4	9	9,2	6	6,1	12	12,2	4	4,1	98	10,3
1995	59	46,8	19	15,1	12	9,5	33	26,2	3	2,4	126	13,3
1996	5	14,3	4	11,4	4	11,4	22	62,9	-	-	35	3,7
Totaal	549	57,9	71	7,5	88	9,3	121	12,8	119	12,6	948	100,0

¹ Tot deze groep worden ook de wisselende waarneemsters gerekend.

² Inclusief uit buitenland (gelijkstelling).

Bron: NIVEL.

2 PARAMEDISCHE BEROEPEN

2.1 Fysiotherapeuten

2.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde fysiotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	15.898	16.485	17.058	16.991	18.274
Vrouwen	11.979	12.370	12.714	12.447	13.529
Totaal	27.877	28.855	29.772	29.438	31.803

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde fysiotherapeuten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.1.1.2.: Extramuraal werkzame fysiotherapeuten¹ en heilgymnasten/masseurs², naar aantal, full-time equivalenten (fte)³ en geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992		1994		1996	
	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte ⁴
Fysiotherapeuten						
Mannen	5.840	5.860	5.965	5.922	5.946	5.758
Vrouwen	5.382	3.475	5.576	3.529	5.604	3.381
Totaal	11.222	9.335	11.541	9.451	11.550	9.139
Heilgymnasten/masseurs						
Mannen	47	39	44	41	30	25
Vrouwen	131	74	116	66	89	53
Totaal	178	113	160	107	119	78
Totaal						
Mannen	5.887	5.899	6.009	5.963	5.976	5.783
Vrouwen	5.513	3.549	5.692	3.595	5.693	3.434
Totaal	11.400	9.448	11.701	9.558	11.669	9.217

¹ Fysiotherapeuten, voorzover niet werkzaam in verpleeghuizen, revalidatiecentra en zwakzinnigeninrichtingen, danwel in deze instellingen poliklinische behandelingen verrichten.

² Paramedicus met de titel heilgymnast/masseur die wettelijk bevoegd is het beroep van heilgymnast/masseur uit te oefenen (gericht op bewegings- en massagetherapie).

³ Eenheid van 40 uur fysiotherapie.

⁴ Op basis van een respons van 54%.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.1.3.: Aantal vrijgevestigde¹ en in loondienst werkzame² fysiotherapeuten (medewerkers) in de eerste lijn en naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992		1994		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%
Vrijgevestigd						
Mannen	4.718	59,5	4.843	59,4	4.903	59,6
Vrouwen	3.211	40,5	3.317	40,6	3.327	40,4
Totaal	7.929	100,0	8.160	100,0	8.230	100,0
Loondienst						
Mannen	1.169	33,7	1.166	32,9	1.073	31,2
Vrouwen	2.302	66,3	2.375	67,1	2.366	68,8
Totaal	3.471	100,0	3.541	100,0	3.439	100,0
Totaal						
Mannen	5.887	51,6	6.009	51,4	5.976	51,2
Vrouwen	5.513	48,4	5.692	48,6	5.693	48,8
Totaal	11.400	100,0	11.701	100,0	11.669	100,0

¹ Fysiotherapeut in de eerste lijn werkzaam die zich alleen of met één of meerdere collega's zelfstandig heeft gevestigd (ook wel praktijk eigenaar of maatschaphouder genoemd).

² Fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een eigenaar van een praktijk of maatschap. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijk eigenaar/maatschap draagt sociale lasten voor hem/haar af.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.1.4.: Werkveldverdeling van intramuraal werkzame fysiotherapeuten, medio 1996

Ziekenhuis	46%
Verpleeghuis	29%
Revalidatiecentrum	8%
Instituut voor verstandelijk gehandicapten	7%
Overige	10%

Bron: Kersten e.a., 1997.

2.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van (extramuraal) werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	289	4,8	644	11,4	933	8,0
30-34	738	12,4	1.137	20,1	1.875	16,1
35-39	1.349	22,6	1.267	22,4	2.616	22,5
40-44	1.544	25,9	1.201	21,2	2.745	23,6
45-49	1.124	18,9	732	12,9	1.856	16,0
50-54	580	9,7	401	7,1	981	8,4
55-59	225	3,8	194	3,4	419	3,6
60-64	81	1,4	43	0,8	124	1,1
65-69	12	0,2	26	0,5	38	0,3
> 69	21	0,4	12	0,2	33	0,3
Totaal	5.963	100,0	5.657	100,0	11.620 ¹	100,0

¹ Van 49 fysiotherapeuten is de leeftijd niet bekend.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.2.2.: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek¹ van extramuraal werkende fysiotherapeuten naar functie en geslacht, per 31 december 1996

Aantal uren per week	Eigen praktijk of maatschap			Medewerker in loondienst			Totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
< 9	2,3	4,5	3,2	4,3	8,7	7,3	2,7	6,1	4,4
9-16	3,5	14,7	8,3	9,9	27,2	21,7	4,6	19,4	12,0
17-24	5,6	27,5	15,0	15,9	32,1	26,9	7,4	29,3	18,3
25-32	9,1	25,9	16,3	22,4	20,8	21,3	11,4	24,0	17,7
33-40	37,2	20,0	29,8	39,8	9,9	19,4	37,7	16,2	26,9
> 40	42,3	7,3	27,2	7,6	1,4	3,3	36,2	5,1	20,6
Totaal %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Absoluut	4.903	3.327	8.230	1.073	2.366	3.439	5.975	5.693	11.669
Gemiddeld aantal uren	40,6	26,4	34,4	30,2	21,0	23,9	38,7	24,3	31,5

¹ Op basis van een respons van 54%.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal praktijken¹ naar het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per praktijk vanaf 1992, per 31 december

Aantal fysiotherapeuten per praktijk	1992		1994		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.792	40,7	1.853	40,5	1.926	41,1
2	914	20,8	968	21,1	1.024	21,8
3	609	13,8	629	13,7	635	13,5
4	382	8,7	413	9,0	425	9,1
5	263	6,0	279	6,1	289	6,2
6	158	3,6	167	3,6	152	3,2
7	91	2,1	89	1,9	86	1,8
8	77	1,8	77	1,7	57	1,2
9	40	0,9	32	0,7	30	0,6
10	27	0,6	23	0,5	23	0,5
> 10	47	1,1	48	1,0	44	0,9
Totaal	4.400	100,0	4.578	100,0	4.691	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijk eigenaren die fysiotherapeutische zorg aanbieden, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.2.4.: Gemiddelde omvang werkweek van intramuraal werkzame fysiotherapeuten in uren, medio 1996

	Uren			Waarvan directe patiëntenzorg
	Man	Vrouw	Totaal	
Extramuraal				
Leidinggevend	46	32	43	± 80%
Medewerker	38	24	31	± 80%
Intramuraal				
Leidinggevend	37	34	36	± 49%
Medewerker	38	29	33	± 75%

Bron: Kersten e.a., 1997.

2.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.1.3.1.: Opleidingsgegevens van fysiotherapeuten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase) waarvan % vrouw	1.228 61%	1.521 59%	1.521 56%	1.713 55%	1.962 54%
- Totaal aantal in opleiding waarvan % vrouw	4.715 60%	4.765 61%	4.714 59%	4.640 58%	4.653 57%
- Opleiding voltooid waarvan % vrouw	957 58%	940 61%	987 63%	942 61%	929 62%

Bron: CBS.

2.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.1.4.1.: Arbeidsmarktpositie van fysiotherapeuten anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december¹

	1992	1993	1994	1995	1996
Absoluut aantal respondenten	410	363	.	.	.
Respons	53%	51%	.	.	.
Geslacht					
Man	39%	38%	38%	32%	39%
Vrouw	61%	62%	62%	68%	61%
Duur intrede werkloosheid					
0 maanden	52%	53%	49%	50%	59%
1-3 maanden	29%	27%	30%	35%	27%
4-6 maanden	13%	12%	10%	10%	13%
> 6 maanden	5%	7%	11%	5%	1%
Werkloos					
Ja	18%	18%	13%	7%	10%
Nee	82%	82%	87%	93%	90%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	77%	73%	75%	84%	81%
Studie	7%	8%	9%	8%	8%
Werkzoekend	12%	14%	8%	6%	9%
Dienst	2%	3%	1%	-	-
Onbetaald werk	1%	-	-	-	-
Andere situatie	1%	2%	6%	2%	1%
Loondienst					
Ja	88%	84%	84%	79%	80%
Nee	12%	16%	16%	21%	20%
Aanstelling					
Vast	67%	67%	60%	66%	64%
Tijdelijk	33%	33%	41%	34%	36%
Arbeidsduur man					
Full-time ²	66%	62%	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,2	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ²	43%	39%	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	30,5	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal					
Full-time ²	.	.	45%	56%	56%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.	.	.
Belangrijkste beroepen werkzaam³					
Fysiotherapeut	96%	93%	95%	92%	91%
Belangrijkste branches werkzaam³					
Fysio-/arbeidstherapeutische praktijk	67%	64%	63%	57%	53%
Algemeen ziekenhuis	10%	6%	12%	10%	11%
Categoriaal ziekenhuis	.	.	.	.	10%
Verpleeghuis	5%	6%	.	8%	5%

¹ Door afrondingsverschillen tellen sommige aantallen niet op tot 100%.² 33 uur of meer in de hoofdfunctie.³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

2.2 Ergotherapeuten

2.2.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.2.1.1.: Aantal gekwalificeerde ergotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	155	191	205	206	225
Vrouwen	2.008	2.105	2.208	2.208	2.489
Totaal	2.163	2.296	2.413	2.414	2.714

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde ergotherapeuten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.2.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVE en het aantal werkzame ergotherapeuten vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Werkzame leden NVE	958	1.056	1.103	1.032	1.059
Aantal werkzame ergotherapeuten	1.368 ¹	1.509 ¹	1.576 ¹	1.621 ²	1.700 ³
Aandeel vrouwen	.	.	.	92,4%	.

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad en beroepsdeelname.

² Registratieproject Ergotherapeuten.

³ Schatting.

Bron: NVE/NIVEL.

2.2.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.2.2.1.: Relatieve verdeling van werkzame ergotherapeuten naar (belangrijkste) werkveld vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993 ¹	1994	1995 ¹
	%	%	%	%
Intramuraal	87,3	80,4	73,6	83,6
Extramuraal	4,6	8,6	11,5	10,9
Onderwijs	5,4	4,4	5,1	2,1
Overig	2,7	6,6	9,8	3,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Op basis van meeste aantal uren werkzaam.

Bron: Driessen & Dekker, 1994, NVE, NIVEL.

Tabel 2.2.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame ergotherapeuten naar belangrijkste werkveld, per 31 december 1995

	Belangrijkste werkveld
	% ergotherapeuten
Intramuraal	
- verpleeghuis/verzorgingshuis	33,9
- revalidatiecentrum	27,9
- ziekenhuis	13,5
- psychiatrische instelling	5,6
- instelling verstandelijk gehandicapten	2,7
Extramuraal	
- vrijgevestigd	1,6
- dagverblijf/activiteitencentrum	1,5
- overig (thuiszorg, WVG, GGD, ZVN etc.)	7,8
Onderwijs	
- scholen (bijzonder onderwijs)	1,7
- docent opleiding ergotherapie	0,4
Overig	3,4
Totaal	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.3.: Relatieve verdeling van werkplekken/locaties van ergotherapeuten, per 31 december 1995

	Werkplek/locatie
	% ergotherapeuten
- verpleeghuis/verzorgingshuis	36,4
- revalidatiecentrum (inclusief kinderrevalidatie)	28,7
- algemeen ziekenhuis	10,6
- academisch ziekenhuis	4,1
- psychiatrische instelling	6,0
- instelling verstandelijk gehandicapten	3,5
- vrijgevestigde praktijk	3,3
- dagverblijf/activiteitencentrum	2,4
- thuiszorg/kruiswerk	1,5
- extramuraal overig (WVG, GGD, ARBO-dienst, RIAGG etc.)	7,4
- scholen (bijzonder onderwijs)	2,1
- opleiding ergotherapie	1,0
Overig	4,6
Totaal	111,6 ¹

¹ Dit percentage is groter dan 100%, omdat één ergotherapeut in meerdere werkvelden werkzaam kan zijn.
Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.4.: Leeftijdsverdeling van werkzame ergotherapeuten, per 31 december 1995

Leeftijd	abs	%
< 25	138	8,5
25-29	423	26,1
30-34	410	25,3
35-39	217	13,4
40-44	240	14,8
45-49	138	8,5
50-54	45	2,8
55-59	8	0,5
> 59	2	0,1
Totaal	1.621	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.5.: Relatieve verdeling van de gemiddelde omvang van de werkweek van ergotherapeuten, per 31 december 1995

Uren per week	%
< 9	1,5
9-16	9,1
17-24	24,9
25-32	36,9
33-40	26,6
> 40	1,0
Totaal	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.6.: Gemiddelde omvang van de werkweek van in 1995 en 1996 afgestudeerde ergotherapeuten, ultimo 1996

Uren per week	Afgestudeerden 1995 % (N=113)	Afgestudeerden 1996 % (N=102)
< 9	1	1
9-16	4	1
17-24	6	15
25-32	44	42
33-40	43	38
> 40	2	3
Totaal	100	100

Bron: NIVEL.

2.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.2.3.1.: Opleidingsgegevens van ergotherapeuten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	164	189	303	460	508
waarvan % vrouw	93%	90%	88%	89%	91%
- Totaal aantal in opleiding	575	623	801	1.091	1.322
waarvan % vrouw	93%	92%	90%	90%	90%
- Opleiding voltooid	115	128	128	144	143
waarvan % vrouw	94%	95%	91%	94%	92%

Bron: CBS.

2.2.4 Arbeidsmarktsituatie

Tabel 2.2.4.1.: Wensen van werkzame ergotherapeuten om meer dan wel minder uren per week te werken, ultimo 1995

Wens	Aan-deel	Huidige werkduur per week (gemid.)	Gewenste werkduur per week (gem.)
Geen verandering	67,3%	28,3 uren	
Kortere werkweek	18,6%	33,1 uren	26,4 uren
Langere werkweek	14,2%	24,1 uren	30,1 uren
Totaal	100,0%	28,7 uren	28,0 uren

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.4.2.: Arbeidsmarktsituatie van in 1995 en 1996 afgestudeerde ergotherapeuten, ultimo 1996

	Afgestudeerden 1995 % (N=125)	Afgestudeerden 1996 % (N=119)
Niet werkzaam	12	17
Werkzaam in ¹ :		
- verpleeg/verzorgingshuis	39	35
- revalidatiecentrum	20	28
- ziekenhuis	12	10
- overig intramuraal	7	3
- extramuraal	7	3
- overig	3	4
- onbekend	25	19
Totaal	100	100

¹ Meest aantal uren werkzaam.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.4.3.: Arbeidsmarktpositie van ergotherapeuten *anderhalf jaar na afstuderen* over 1992-1995¹, per 31 december

	1992	1993	1994	1995
Absoluut aantal respondenten	86	80	.	.
Respons	62%	72%	.	.
Geslacht				
Man	2%	5%	9%	6%
Vrouw	98%	95%	91%	94%
Duur intrede werkloosheid				
0 maanden	64%	63%	61%	61%
1-3 maanden	35%	36%	32%	39%
4-6 maanden	1%	1%	3%	-
> 6 maanden	-	-	3%	-
Werkloos				
Ja	4%	1%	-	-
Nee	96%	99%	100%	100%
Maatschappelijke positie				
Betaald werk	92%	95%	94%	94%
Studie	5%	3%	6%	6%
Werkzoekend	1%	3%	-	-
Dienst	-	-	-	-
Onbetaald werk	1%	-	-	-
Andere situatie	1%	-	-	-
Loondienst				
Ja	99%	97%	90%	94%
Nee	1%	3%	10%	6%
Aanstelling				
Vast	77%	74%	69%	85%
Tijdelijk	23%	26%	31%	15%
Arbeidsduur man				
Full-time ²	50%	50%	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	36,0	.	.	.
Arbeidsduur vrouw				
Full-time ²	55%	41%	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	33,2	.	.	.
Arbeidsduur totaal				
Full-time ²	.	.	33%	59%
Belangrijkste beroepen werkzaam³				
Ergotherapeut/activiteitenbegeleider/arbeidstherapeut	93%	97%	100%	100%
Belangrijkste branches werkzaam³				
Algemeen ziekenhuis (niet academisch)	21%	18%	7%	12%
Categoriaal/Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek/verpleeghuis e.d.	13%	18%	7%	24%
Verpleeghuis algemeen	20%	14%	23%	38%
Verpleeghuis somatisch	11%	10%	13%	.
Tehuis en dagverblijf gehandicapten	.	5%	.	.
Multidisciplinaire gezondheidscentra	11%	.	.	.
Psychiatrisch ziekenhuis	.	.	.	6%

¹ Over 1996 geen gegevens beschikbaar.² 33 uur of meer in de hoofdfunctie.³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

2.3 Logopedisten

2.3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.3.1.1.: Aantal gekwalificeerde logopedisten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	430	440	447	411	456
Vrouwen	5.360	5.640	5.890	6.004	6.445
Totaal	5.790	6.080	6.337	6.415	6.901

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde logopedisten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.3.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVLF en het aantal werkzame logopedisten¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Werkzame leden NVLF	3.239	3.018	2.870	3.018	2.988
Aantal werkzame logopedisten ¹	3.599	3.471	3.226	3.393 ²	3.359

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

² Hiervan heeft 33% een tijdelijke aanstelling.

Bron: NVLF/NIVEL.

Tabel 2.3.1.3.: Logopedisten naar werkveld vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Extramuraal	1.842	1.797	1.706	1.779	1.781
Intramuraal	767	745	701	642	654
Onderwijs	1.462	1.492	1.552	1.374	1.313
Totaal aantal werkplekken	4.071 ¹	4.034 ¹	3.959 ¹	3.795 ¹	3.748

¹ Dit aantal correspondeert niet met het aantal werkzamen als gevolg van meerdere werkplekken per logopedist (1992-1996) en meerdere werkplekken per werkveld (1992-1994).

Bron: NVLF.

2.3.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.3.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van logopedisten naar geslacht, per 31 december 1996

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
	%	%	%
< 26	-	3,4	3,2
26-30	3,6	18,8	17,9
31-35	11,8	25,4	24,6
36-40	14,3	17,1	16,9
41-45	17,3	12,8	13,1
46-50	12,5	9,8	10,0
51-55	17,3	6,3	6,9
56-60	11,8	4,5	4,9
61-65	6,0	1,3	1,6
> 65	5,4	0,6	0,9
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVLF.

Tabel 2.3.2.2.: Gemiddelde omvang van de werkweek van logopedisten naar geslacht, per 31 december 1996

Aantal uren per week	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 5	6	3,6	148	5,2	154	5,2
5- 8	4	2,4	72	2,6	76	2,5
9-16	15	8,9	485	17,2	500	16,7
17-24	19	11,3	649	23,0	668	22,4
25-32	28	16,7	713	25,3	741	24,8
33-40	70	41,6	644	22,8	714	23,9
> 40	26	15,5	109	3,9	135	4,5
Totaal	168	100,0	2.820	100,0	2.988	100,0

Bron: NVLF.

2.3.3 Opleidingsgevens

Tabel 2.3.3.1.: Opleidingsgegevens van logopedisten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	332	347	350	363	476
waarvan % vrouw	97%	98%	97%	98%	99%
- Totaal aantal in opleiding	1.361	1.297	1.267	1.204	1.192
waarvan % vrouw	97%	98%	98%	98%	98%
- Opleiding voltooid	302	304	279	319	267
waarvan % vrouw	94%	95%	96%	99%	97%

Bron: CBS.

2.3.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.3.4.1.: Arbeidsmarktpositie van logopedisten anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Absoluut aantal respondenten	128	134	.	.	.
Respons	55%	67%	.	.	.
Geslacht					
Man	4%	1%	3%	1%	-
Vrouw	96%	99%	97%	99%	100%
Duur Intrede werkloosheid					
0 maanden	37%	35%	44%	52%	56%
1-3 maanden	36%	33%	37%	35%	33%
4-6 maanden	16%	14%	10%	5%	9%
> 6 maanden	11%	19%	9%	8%	1%
Werkloos					
Ja	1%	9%	6%	-	6%
Nee	86%	91%	94%	100%	94%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	76%	78%	77%	79%	87%
Studie	15%	15%	17%	18%	7%
Werkzoekend	9%	5%	5%	2%	6%
Dienst	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	1%	1%	-	-	-
Andere situatie	-	2%	2%	1%	-
Loondienst					
Ja	81%	85%	92%	64%	77%
Nee	19%	15%	8%	36%	23%
Aanstelling					
Vast	56%	57%	64%	62%	67%
Tijdelijk	44%	43%	36%	38%	33%
Arbeidsduur man					
Full-time ¹	67%	100%	.	.	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	30,0	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ¹	36%	16%	.	.	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	27,7	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal					
Full-time ¹	.	.	24%	30%	30%
Belangrijkste beroepen werkzaam²					
Logopedist	89%	84%	90%	80%	84%
Hart/longassistent/opticiën	.	.	.	9%	.
Belangrijkste branches werkzaam²					
Logopedische diensten/praktijken e.d.	39%	22%	29%	38%	29%
Speciaal onderwijs	17%	20%	15%	.	8%
Zwakzinnigeninrichting	7%	7%	.	.	.
Algemeen ziekenhuis	.	6%	8%	7%	.
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek e.d.	.	5%	.	.	7%
Verpleeghuis	6%	.	.	7%	6%
Medische en verpleegkundige diensten	5%	.	.	.	6%

¹ 33 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

2.4 Diëtisten

2.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.4.1.1.: Aantal gekwalificeerde diëtisten¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal gekwalificeerde diëtisten ²	5.311	5.457	5.586	5.520	5.908 ³

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde diëtisten.

² Omdat het aandeel mannen 1 à 2% bedraagt, is geen onderscheid gemaakt naar geslacht.

³ Waarvan 3% mannen.

Bron: IGZ.

Tabel 2.4.1.2.: Aantal (werkzame) leden van de NVD en het aantal werkzame diëtisten¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Leden NVD	2.109	2.171	1.986	1.935	2.022
Werkzame diëtisten ¹	2.337	2.306	2.201	2.121	2.242

¹ Schatting op basis van $\pm$ 90% organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: NVD/NIVEL.

2.4.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.4.2.1.: Relatieve verdeling van het belangrijkste werkveld van diëtisten (leden NVD) vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
	%	%	%	%	%
Intramuraal	56,0	56,1	55,9	55,5	54,4
Extramuraal	32,6	32,5	32,1	32,6	34,2
Industrie	5,4	5,4	5,1	5,3	5,2
Onderwijs	3,5	3,4	3,6	3,3	3,1
Overig	2,4	2,6	3,3	3,4	3,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NVD.

Tabel 2.4.2.2.: Relatieve verdeling van werkvelden van diëtisten (leden NVD), per 1 januari 1997

Werkveld	%
Ziekenhuizen ¹	43,8
Verpleeghuizen	10,6
Thuiszorg	16,8
Eigen praktijk	17,4
Onderwijs	3,2
Industrie	5,2
Onderzoek	1,0
Voorlichting	2,0
Totaal	100,0

¹ Algemeen, academisch of psychiatrisch.

Bron: NVD.

2.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.4.3.1.: Opleidingsgegevens van diëtisten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	422	431	436	527	599
waarvan % vrouw	91%	92%	93%	92%	91%
- Totaal aantal in opleiding	1.036	1.085	1.186	1.263	1.325
waarvan % vrouw	92%	92%	92%	92%	93%
- Opleiding voltooid	179	169	159	197	205
waarvan % vrouw	90%	89%	87%	93%	95%

Bron: CBS.

2.4.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.4.4.1.: Arbeidsmarktpositie van diëtisten *anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december*

	1992	1993	1994	1995	1996
Absoluut aantal respondenten	83	88	.	.	.
Respons	62%	59%	.	.	.
Geslacht					
Man	3%	2%	4%	8%	-
Vrouw	97%	98%	96%	92%	100%
Duur intrede werkloosheid					
0 maanden	30%	49%	53%	64%	59%
1-3 maanden	45%	32%	28%	21%	28%
4-6 maanden	19%	6%	7%	8%	7%
> 6 maanden	6%	13%	12%	70%	5%
Werkloos					
Ja	5%	7%	10%	10%	2%
Nee	95%	93%	90%	90%	98%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	74%	76%	66%	76%	90%
Studie	18%	17%	23%	16%	8%
Werkzoekend	5%	3%	4%	6%	2%
Dienst	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	2%	-	-
Andere situatie	3%	3%	5%	2%	-
Loondienst					
Ja	95%	88%	88%	86%	81%
Nee	5%	12%	12%	14%	19%
Aanstelling					
Vast	53%	60%	54%	37%	56%
Tijdelijk	17%	40%	46%	63%	44%
Arbeidsduur man					
Full-time ¹	100%	100%	.	.	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	36.0	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ¹	57%	51%	.	.	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	33.4	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal					
Full-time ¹	.	.	41%	59%	56%
Belangrijkste beroepen werkzaam²					
Diëtist	48%	45%	50%	49%	58%
Artsenbezoeker	7%	12%	7%	8%	.
Voedingsvoorlichter, -adviseur	.	7%	.	.	.
Secretar./administratieve functie	18%	.	.	6%	.
Overige beroepen	16%	.	8%	.	8%
Belangrijkste branches werkzaam²					
Algemeen ziekenhuis	21%	18%	14%	11%	27%
Academisch ziekenhuis	13%	9%	.	8%	.
Voedings- en genotmiddelenindustrie algemeen	5%	9%	6%	5%	8%
Genees- en verbandmiddelenindustrie	.	9%	6%	5%	.
Diëtisten-praktijken	5%	6%	8%	.	.
Detailhandel levensmiddelen algemeen	.	5%	5%	.	.
Verpleeghuis	.	.	39%	.	8%
Overige branches	25%	5%	9%	.	.
Extramurale medische verzorging	.	.	19%	11%	.
Kantines	.	.	.	5%	.

¹ 33 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

2.5 Mondhygiënisten

2.5.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.5.1.1.: Aantal gekwalificeerde mondhygiënisten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	21	22	24	17	26
Vrouwen	1.465	1.558	1.580	1.461	1.725
Totaal	1.486	1.580	1.604	1.478 ²	1.751

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde mondhygiënisten.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.5.1.2.: Aantal leden van de NVM en het aantal werkzame mondhygiënisten vanaf 1992, medio jaar

	1992	1993	1994	1995	1996
Leden NVM	1.001	1.087	1.086	1.150	1.169
Aantal werkzame mondhygiënisten ¹	1.178	1.278	1.278	1.353	1.375

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad van 85%.

Bron: NVM/NIVEL.

2.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.5.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame mondhygiënisten, ultimo 1994 en 1996

Leeftijd	1994	1996
	%	%
< 25	13	7
25-29	22	22
30-34	24	25
35-39	22	21
40-44	15	15
> 44	4	10
Totaal	100	100

Bron: NVM.

Tabel 2.5.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal mondhygiënist in loondienst bij tandartsen, ultimo 1995

Geen mondhygiënist	70%
Eén mondhygiënist	24%
Twee mondhygiënist	5%
Drie mondhygiënist	1%
Totaal	100%

Bron: NMT.

Tabel 2.5.2.3.: Aantal uren per week dat mondhygiënist bij tandartsen werkzaam zijn, ultimo 1995

Aantal uren	Per mondhygiënist	Per praktijk voor alle mondhygiënist
	%	%
1- 8	40	36
9-16	28	27
17-24	18	12
25-32	8	8
33-40	6	4
41 uur of meer	-	3
Totaal	100	100
Gemiddeld	15,9 uur	20,2 uur

Bron: NMT.

2.5.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.5.3.1.: Opleidingsgegevens van mondhygiënist vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	139	145	152	167	207
waarvan % vrouw	97%	97%	95%	99%	95%
- Totaal in opleiding	251	266	374	429	470
waarvan % vrouw	97%	97%	97%	97%	95%
- Opleiding voltooid	80	96	22 ¹	82	97
waarvan % vrouw	97%	94%	96%	99%	96%

¹ Bezemklas, in 1992 in de opleiding verlengd tot drie jaar.

Bron: VWS, CBS (1996).

2.5.4 Vacatures

Tabel 2.5.4.1.: Aantal bij tandartsen nog openstaande vacatures voor mondhygiënisten naar provincie, vanaf 1992¹

	1992	1993	1994	1995	1996
Groningen	-	-	1	2	2
Friesland	-	-	4	6	2
Drenthe	1	1	-	1	6
Overijssel	1	-	13	2	3
Flevoland	-	-	-	-	1
Gelderland	3	4	11	10	13
Utrecht	1	7	18	10	12
Noord-Holland	4	5	17	19	29
Zuid-Holland	11	9	18	23	17
Zeeland	1	3	-	2	1
Noord-Brabant	13	7	2	12	10
Limburg	2	3	3	1	6
Totaal	37	39	87	88	102

¹ De NVM tekent hierbij aan dat vacatures slecht worden afgemeld, na een half jaar wordt een vacature automatisch uit het bestand verwijderd.

Bron: NVM.

2.6 Oefentherapeuten-Cesar

2.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Cesar¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	64	68	70	67	77
Vrouwen	1.107	1.152	1.199	1.083	1.263
Totaal	1.171	1.220	1.269	1.150 ²	1.340

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Cesar.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.6.1.2.: Aantal (werkzame) leden VBC naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Cesar vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	43	40	42	46	47
Vrouwen	700	724	719	742	731
Totaal	743	764	761	788	778
Aantal werkzamen ¹	783	795	793	823	813

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: VBC/NIVEL.

2.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.6.2.1.: Relatieve verdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar naar dienstverband vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
	%	%	%	%	%
Particuliere praktijk	83,7	84,1	85,3	84,0	83,9
Algemeen dienstverband ¹	10,1	10,3	10,5	11,4	11,5
Instelling onder CAO-Ziekenhuiswezen	6,2	5,5	4,2	4,5	4,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bij een collega, onderwijsinstelling of anderszins.

Bron: VBC.

Tabel 2.6.2.2.: Leeftijdsverdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar (leden VBC) naar aantal dagdelen per werkweek, medio 1997

Leeftijd	1-4 dagdelen ¹		> 4 dagdelen ²		Totaal ³	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	5	2,5	8	1,4	13	1,7
25-29	45	22,3	88	15,6	133	17,4
30-34	37	18,3	155	27,6	192	25,1
35-39	38	18,8	151	26,9	189	24,7
40-44	32	15,8	87	15,5	119	15,6
45-49	14	6,9	34	6,0	48	6,3
50-54	16	7,9	24	4,3	40	5,2
55-59	7	3,5	8	1,4	15	2,0
60-64	4	2,0	1	0,2	5	0,7
> 64	4	2,0	6	1,1	10	1,3
Totaal	202	100,0	562	100,0	764 ⁴	100,0

¹ Of minder dan 25 behandelingen per week.

² Of meer dan 25 behandelingen per week

³ Van vijf leden is de leeftijd onbekend.

⁴ Waarvan 74% meer dan 4 dagdelen of 25 behandelingen per week.

Bron: VBC.

2.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.6.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Cesar vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	74	65	69	72	100
waarvan % vrouw	85%	95%	86%	85%	84%
- Totaal aantal in opleiding	213	211	211	209	240
waarvan % vrouw	90%	91%	89%	88%	87%
- Opleiding voltooid	54	46	52	42	48
waarvan % vrouw	91%	96%	94%	83%	94%

Bron: Opleiding Oefentherapie-Cesar, CBS (1996).

2.7 Oefentherapeuten-Mensendieck

2.7.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.7.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Mensendieck¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	39	44	47	50	56
Vrouwen	1.144	1.178	1.220	1.041	1.284
Totaal	1.183	1.222	1.267	1.091 ²	1.340

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Mensendieck.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.7.1.2.: Aantal (werkzame) leden NVOM naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	38	39	38	38	37
Vrouwen	730	735	728	708	728
Totaal	768	774	766	746	765
Aantal werkzamen ¹	853	860	851	832	850

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: NVOM/NIVEL.

2.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.2.2.1.: Oefentherapeuten-Mensendieck (leden NVOM) naar gemiddelde omvang van de werkweek en werkveld, per 31 december

Uren per week	Werkveld							
	Extramuraal		Intramuraal		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 20	346	48,2	10	43,5	9	37,5	365	47,7
20-30	204	28,4	6	26,1	10	41,7	220	28,8
> 30	168	23,4	7	38,4	5	20,8	180	23,5
Totaal	718	100,0	23	100,0	24	100,0	765	100,0

Bron: NVOM.

2.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.7.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	73	75	74	92	146
waarvan % vrouw	84%	83%	85%	86%	87%
- Totaal aantal in opleiding	200	209	215	224	237
waarvan % vrouw	86%	84%	86%	86%	88%
- Opleiding voltooid	46	39	44	42	40
waarvan % vrouw	96%	87%	93%	88%	85%

Bron: Opleiding Oefentherapie-Mensendieck, CBS (1996).

2.8 Orthoptisten

2.8.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.8.1.1.: Aantal gekwalificeerde orthoptisten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	4	4	4	5	5
Vrouwen	354	357	375	341	397
Totaal	358	361	379	346 ²	402

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde orthoptisten.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.8.1.2.: Aantal (werkzame) orthoptisten (leden NVvO) naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	3	3	3	3	3
Vrouwen	265	266	265	274	271
Totaal	268	269	268	277	274

Bron: NVvO, 1996.

2.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.8.2.1.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame orthoptisten naar werkveld in 1994 en 1996

Werkveld	1994 ¹	1996
Algemeen ziekenhuis	62,9%	66,7%
Academisch ziekenhuis	17,7%	9,8%
Particuliere praktijk	19,4%	10,2%
V.O.V./Kruiswerk	3,2%	0,8%
Overig	6,5%	12,6%

¹ Het totaal-percentage is hoger dan 100% omdat orthoptisten meer dan één werkplek kunnen hebben.

Bron: NVvO.

Tabel 2.8.2.2.: Aantal orthoptisten (leden NVvO) naar leeftijdscategorie, inclusief niet-werkzame leden, per 31 december 1996

Leeftijd	abs	%
< 30 jaar	118 ¹	36,5
31-40 jaar	110	34,1
41-50 jaar	62	19,2
51-60 jaar	30	9,3
> 60 jaar	3	0,9

¹ Inclusief 36 aspirant-leden.
Bron: NVvO.

2.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.8.3.1: Opleidingsgegevens van orthoptisten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	25	25	27	27	25
waarvan % vrouw	96%	92%	100%	96%	100%
- Totaal aantal in opleiding	52	65	72	79	83
waarvan % vrouw	98%	93%	100%	97%	99%
- Opleiding voltooid	13	3 ¹	18	15	10
waarvan % vrouw	100%	100%	100%	93%	100%

¹ Bezemklas, in 1991 is de opleiding verlengd tot drie jaar.
Bron: Hogeschool van Utrecht, CBS.

2.9 Podotherapeuten

2.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde podotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	51	63	68	71	77
Vrouwen	148	168	184	196	224
Totaal	199	231	252	267	301

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde podotherapeuten.

Bron: IGZ.

Tabel 2.9.1.2.: Aantal podotherapeuten (leden NVvP) naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Mannen	40	52	59	67	73
Vrouwen	116	132	151	171	195
Totaal	156	184	210	238	268
Aantal werkzame podotherapeuten ¹	170	200	228	259	291

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: NVvP/NIVEL.

2.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.9.2.1.: Absolute en relatieve verdeling van het aantal werkzame podotherapeuten naar werkplek¹ in 1995 en 1996, per 31 december

Werkveld	1995		1996	
	abs	%	abs	%
Praktijk voor podotherapie	249	80	276	78
Ziekenhuis	33	11	47	13
Gezondheidscentrum	12	4	11	3
Overig	16	5	19	5
Totaal	310	100	353	100

¹ Men kan op meerdere plekken werkzaam zijn.

Bron: NVvP.

2.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.9.3.1.: Opleidingsgegevens van podotherapeuten vanaf 1992 (teldatum 1 oktober)

	1992	1993	1994	1995	1996
- Aantal eerstejaarsstudenten (propfase)	37	43	36	40	72
waarvan % vrouw	69%	74%	70%	75%	78%
- Totaal in opleiding	98	104	97	94	96
waarvan % vrouw	74%	75%	76%	75%	75%
- Opleiding voltooid	17	28	20	29	28
waarvan % vrouw	79%	68%	40%	69%	86%

Bron: Opleiding Podotherapie, VWS, CBS (1996).

2.10 Radiologisch laboranten

2.10.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.10.1.1.: Aantal gekwalificeerde radiologisch laboranten¹ vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Radiodiagnostisch laborant					
- mannen	1.294	1.360	1.435	1.461	1.536
- vrouwen	5.604	5.783	6.010	6.096	6.339
Subtotaal	6.898	7.143	7.445	7.557	7.875
Radiotherapeutisch laborant					
- mannen	327	356	381	405	440
- vrouwen	1.115	1.163	1.247	1.294	1.428
Subtotaal	1.442	1.519	1.628	1.699	1.868
Totaal	8.340	8.662	9.072	9.256	9.736

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde radiologisch laboranten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.10.1.2.: Radiologisch personeel in 1992 (september) en 1996 (januari)

RADIOLOGIE	1992	1996
RADIOLOGIE		
Aantal gediplomeerden	3.026	3.494
Aantal fte	2.440	2.804
Aantal leerlingen werkzaam	776	491
Totaal aantal fte	3.057	3.200
RADIOTHERAPIE		
Aantal gediplomeerden	535	687
Aantal fte	441	566
Aantal leerlingen werkzaam	164	87
Totaal aantal fte	585	626

Bron: V.d. Windt, 1996.

Tabel 2.10.1.3.: Radiotherapeutisch personeel vanaf 1990, per 31 december

	1990	1994	1995	1996
Fte's	398	531	576	613
Full-timers	264	341	363	403
Part-timers	223	311	338	349
Werkzame personen	487	652	701	752

Bron: LOPHR.

Tabel 2.10.1.4.: Het verloop bij radiotherapeutisch personeel vanaf 1990

	1990	1994	1995	1996
Bruto-verloop	13,6	4,3	4,1	5,2
Netto-verloop	8,2	3,6	3,1	2,3

Bron: LOPHR.

2.10.2 Opleidingsgegevens

Tabel 2.10.2.1.: Opleidingsgegevens van radiologisch laboranten vanaf 1992

INSTROOM LEERLINGEN	1992	1993	1994	1995	1996
Radiodiagnostiek	252	211	136	145	151
Radiotherapie	74	40	31	27	23
MBRT	154	164	192	207	351
GEDIPLOMEERDEN	1992	1993	1994	1995	1996
Radiodiagnostiek	253	197	236	179	152
Radiotherapie	49	59	51	41	35
MBRT	.	53	66	63	80

Bron: RBRL/MBRT.

2.10.3 Vacatures

Tabel 2.10.3.1.: Aantal vacatures radiologisch personeel, in 1992 (september) en 1996 (januari)

	Vacatures	
	1992	1996
Radiodiagnostiek	99	50
Radiotherapie	58	21
Totaal	157	71

Bron: NZi.

Tabel 2.10.3.2.: Het percentage vacatures radiotherapeutisch personeel vanaf 1990

	1990	1994	1995	1996
	19,8	1,7	2,9	2,8

Bron: LOPHR.

3 VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 3.1.1.: *Het aantal werkzame personen in verplegende en verzorgende beroepen in instellingen¹ vanaf 1991, jaargemiddelde*

	1991	1992	1993	1994	1995
Verpleging en verzorging in:					
Ziekenhuis	61.503	64.364	65.829	66.920	67.157
Psychiatrie	15.155	16.190	17.203	17.234	17.969
Zwakzinnigeninrichting	23.695	25.174	26.924	28.505	30.302
Zintuiglijk gehandicapten	669	719	751	778	789
MKD/MKT	1.555	1.720	1.912	1.859	1.884
Verpleeghuizen	42.133	45.204	47.556	49.572	51.701
Bejaardenoord	43.342	44.162	44.264	44.591	44.982
Herstellingsoord	.	.	146	123	125
Totaal intramuraal	188.052	197.533	204.439	209.459	214.784
Thuiszorg:					
Verpleegkundigen	9.636	9.822	10.611	11.288	11.228
Ziekenverzorgenden	2.453	2.810	3.346	3.550	4.093
Kraamverzorgenden	5.319	5.271	5.771	5.971	5.814
Gezinsverzorging:					
Totaal	101.200	101.000	106.174	107.846	108.073
waarvan:					
leidinggevend	.	.	3.847	3.440	3.302
verzorgende E	.	.	1.171	1.322	1.354
D	.	.	15.433	5.452	5.510
C	.	.		11.572	13.698
B	.	.	48.258	15.972	14.438
A	.	.		30.624	32.938
Alpha-hulpen	.	.	37.465	39.464	36.833
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.647	3.705	3.770	4.131 ²	4.299
Totaal	310.305	320.139	334.111	342.245	348.291

¹ Dat wil zeggen exclusief vrije beroepsuitoefening.

² Toename als gevolg van nieuwe arbodiensten.

Bron: V.d. Windt e.a., 1997.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.2.: Aantal *fte* van werkzame verplegenden en verzorgenden in instellingen vanaf 1991, jaargemiddelde¹

	1991	1992	1993	1994	1995
Verpleging en verzorging in:					
Ziekenhuis	45.564	47.171	47.753	47.371	47.519
Psychiatrie	11.712	12.362	12.842	13.034	13.563
Zwakzinnigeninrichting	17.464	18.338	18.911	19.486	20.846
Zintuiglijk gehandicapten	547	579	576	583	594
MKD/MKT	1.164	1.248	1.328	1.291	1.275
Verpleeghuizen	28.427	29.621	31.028	31.765	33.437
Bejaardenoorden	28.939	28.947	28.850	28.480	28.166
Herstellingsoorden	.	.	70	79	79
Totaal intramuraal	133.817	138.226	141.358	142.089	145.479
Thuiszorg:					
Verpleegkundigen	6.468	6.254	5.976	6.178	5.534
Ziekenverzorgenden	1.665	1.807	1.893	1.891	1.944
Kraamverzorgenden	4.596	4.501	4.333	4.413	4.231
Gezinsverzorging:					
Totaal	37.904	37.831	37.885	36.097	35.393
waarvan:					
- leidinggevend	.	.	2.745	2.455	2.293
- verzorgende E	.	.	894	851	876
- verzorgende D	.	.	9.048	2.523	2.505
- verzorgende C	.	.		6.442	6.846
- verzorgende B	.	.	20.505	7.301	6.817
- huishulp A	.	.		11.565	11.157
- alpha-hulpen	.	.	4.693	5.003	4.899
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.053	3.079	3.102	3.374 ²	3.470
Totaal	187.503	191.737	194.546	194.042	196.051

¹ Dat wil zeggen exclusief vrije beroepsuitoefening.

² Toename als gevolg van nieuwe arbodiensten.

Bron: V.d. Windt e.a., 1997.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.3.: Aantal werkzame personen verplegend-, opvoedkundig- en verzorgend personeel naar RBA-regio en sector in instellingen, jaargemiddelde over 1995

RBA-regio	ZH ¹	PZ ²	ZW ³	VH ⁴	VZ ⁵	TZ ⁶	Totaal ⁷
Groningen	3.640	404	646	2.334	2.016	5.520	14.874
Friesland	2.390	482	1.130	2.504	2.229	4.798	13.703
Drenthe	1.539	1.298	1.539	1.759	1.400	4.075	11.630
IJssel-Vecht	1.754	-	428	969	1.120	2.823	7.112
Twente	2.364	281	928	2.068	1.658	4.413	11.946
Midden-IJssel	897	922	255	894	673	1.910	5.568
Veluwe	1.935	1.087	3.689	2.076	1.777	5.272	15.970
Arnhem/O.-Gelderland	2.296	720	796	2.041	2.002	5.011	13.118
Nijmegen/Rivierenland	2.715	279	1.147	1.420	1.126	3.640	10.800
Flevoland	707	-	368	492	427	1.611	3.726
Oost-Utrecht	1.532	1.858	2.978	1.718	1.800	4.107	14.199
West-Utrecht	4.543	163	96	1.459	1.307	4.449	12.176
Gooi/Vecht	955	88	87	1.014	975	2.198	5.489
Noord-Holland Noord	1.895	451	1.266	1.383	1.881	4.541	11.457
Amsterdam/Zaanstr./Waterland	5.648	1.007	777	3.319	3.034	9.417	23.631
Kennermer-/Amstel-/Meerl.	2.550	1.154	863	2.283	2.118	5.216	14.928
Rijnstreek	2.918	818	2.408	2.210	1.953	5.448	15.890
Haaglanden	3.223	1.512	1.178	3.917	3.072	9.616	22.836
Drechtsteden	1.501	215	377	1.156	1.081	3.115	7.473
Rijnmond	5.737	949	714	4.453	3.203	11.961	27.605
Zeeland	1.135	204	776	1.437	1.333	3.734	8.747
Westnoord-Brabant	801	292	351	474	653	1.854	4.424
Breda	1.319	308	661	1.089	1.211	3.117	8.341
Midden-Brabant	1.473	284	1.318	1.033	1.432	3.023	8.731
Noordoost-Brabant	2.024	1.090	1.352	2.107	1.607	4.277	12.855
Zuidoost-Brabant	2.697	499	1.418	2.259	1.740	4.994	14.190
Noordmidden-Limburg	1.494	785	2.272	1.422	1.210	3.615	10.910
Zuid-Limburg	2.881	519	951	2.304	2.149	5.451	14.612
Nederland	64.563	17.669	30.769	51.594	46.188	129.207	346.940

¹ Ziekenhuizen.

² Psychiatrisch ziekenhuizen.

³ Intramurale gehandicaptenzorg.

⁴ Verpleeghuizen.

⁵ Verzorgingshuizen.

⁶ Thuiszorg.

⁷ Inclusief MKD/MKT.

Cijfers inclusief personeel niet in loondienst.

Bron: NZI/CBS.

Tabel 3.1.4.: Percentage vrouwen per sector in de periode 1990-1994

	1990	1991	1992	1993	1994
Kraam/wijkverzorging	97,6	97,3	97,3	97,6	97,8
Algemeen/gespecialiseerd ziekenhuis	86,4	86,9	87,3	87,4	87,2
Psychiatrische instelling	65,3	66,9	67,1	67,2	67,4
Zwakzinnigeninstelling	82,6	83,0	83,5	83,3	82,9
Verpleeghuizen	93,1	92,9	92,7	92,5	92,4
Verzorgingshuizen	97,4	97,3	97,1	97,3	97,2
Gezinszorg	98,5	98,1	98,2	98,1	98,0
Overig	22,2	79,2	79,7	80,3	80,2

Bron: BVG-materiaal bewerkt door het IVA.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.5.: Leeftijdsverdeling verplegende en verzorgende beroepen vanaf 1991 naar sector (in %)

Leeftijd	1991	1992	1993	1994	1995
Algemene en categorale ziekenhuizen¹					
15-25	18,5	17,1	15,8	14,4	13,0
26-30	26,5	25,8	24,8	24,0	23,0
31-35	20,5	20,5	20,5	20,9	20,9
36-45	24,6	25,9	27,1	28,0	29,1
46-64	9,9	10,7	11,7	12,7	14,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Psychiatrische ziekenhuizen¹					
15-25	9,8	32,0	7,7	6,8	6,0
26-30	23,1	21,6	20,1	18,6	17,5
31-35	25,7	25,4	24,4	23,9	23,1
36-45	32,0	33,4	35,7	37,5	38,6
46-64	9,3	10,9	12,0	13,2	14,8
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Inrichtingen voor gehandicaptenzorg¹					
15-25	22,7	21,2	18,9	17,5	15,9
26-30	29,3	27,7	27,4	26,3	25,7
31-35	24,4	24,9	23,7	22,9	21,8
36-45	19,7	21,7	24,6	26,9	29,2
46-64	4,0	4,5	5,4	6,4	7,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Verpleeghuizen¹					
15-25	28,2	26,8	25,5	23,7	21,4
26-30	23,4	22,2	22,0	21,6	21,0
31-35	17,7	17,7	17,2	17,0	17,1
36-45	22,1	23,7	24,8	26,2	27,6
46-64	8,6	9,6	10,5	11,5	12,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kraamverzorging/wijkverpleging²					
15-25	17,0	19,2	18,8	17,5	.
26-30	19,8	19,6	18,2	16,8	.
31-35	19,4	19,5	19,8	19,6	.
36-45	30,4	29,7	29,6	30,8	.
46-64	13,4	11,9	13,6	15,3	.
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	.
Verzorgingshuizen²					
15-25	28,2	27,8	26,5	24,9	.
26-30	19,2	18,4	17,7	17,0	.
31-35	16,8	17,4	17,4	17,2	.
36-45	24,8	25,9	26,9	28,4	.
46-64	11,0	10,6	11,4	12,5	.
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	.
Gezinszorg²					
15-25	23,7	26,6	23,8	21,0	.
26-30	12,0	13,1	13,9	14,1	.
31-35	11,6	11,8	12,6	13,3	.
36-45	30,6	30,3	30,4	31,1	.
46-64	22,0	18,3	19,2	20,5	.
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	.

¹ Bron: LKG.

² Bron: BVG-materiaal bewerkt door het IVA.

Tabel 3.1.6.: Percentage vrouwen naar beroepsgroep in de periode 1990-1994

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundigen/ziekenverzorgenden	89,2	89,5	89,7	89,8	89,9
Kraamverpleegkundigen/verzorgenden	99,6	99,7	99,6	99,6	99,6
Gezinsverzorgenden/helpenden	98,3	98,1	98,3	98,3	98,3
Bejaardenverzorgenden/helpenden	98,5	98,2	98,0	98,0	98,1
Groepsleiders	76,0	77,0	77,7	77,8	77,8
Overigen	83,7	84,6	84,5	84,7	84,3

Bron: BVG-materiaal bewerkt door het IVA.

Tabel 3.1.7.: Gemiddelde leeftijd per beroepsgroep in de periode 1990-1994

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundigen/ziekenverzorgenden	30,4	30,8	31,2	32,0	32,9
Kraamverpleegkundigen/verzorgenden	31,8	31,5	31,0	31,4	32,0
Gezinsverzorgenden/helpenden	37,4	35,8	34,8	35,3	36,0
Bejaardenverzorgenden/helpenden	32,0	31,6	31,9	32,3	32,8
Groepsleiders	30,6	30,9	31,0	31,5	32,0
Overigen	34,3	34,1	33,7	34,0	34,5
Totaal	31,7	31,8	31,9	32,5	33,3

Bron: BVG-materiaal bewerkt door het IVA.

Tabel 3.1.8.: Percentage vertrekkers in verpleging en verzorging naar sector vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Ziekenhuizen	14,1	11,8	8,3	7,2	7,8
Psychiatrische ziekenhuizen	16,1	14,3	10,0	9,1	6,8
Intramurale gehandicaptenzorg	17,1	15,4	12,6	11,6	11,8
Verpleeghuizen	21,1	17,5	13,6	10,9	11,5
Totaal intramuraal	16,9	14,4	10,8	9,4	9,4
Thuiszorg ¹	.	.	13,5	16,9	13,8

¹ Uitvoerenden

Bron: Personeelsstatistiek NZi en LVT-databank.

Tabel 3.1.9.: Gemiddeld aantal jaren dat men in dienst is bij dezelfde werkgever naar sector in de intramurale gezondheidszorg vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Ziekenhuizen	6,7	6,9	7,5	8,1	8,6
Psychiatrische ziekenhuizen	6,2	6,5	6,9	7,4	7,5
Intramurale gehandicaptenzorg	6,3	6,4	6,6	6,9	7,1
Verpleeghuizen	5,1	5,2	5,5	6,0	6,4
Totaal intramuraal	6,1	6,2	6,6	7,1	7,4

Bron: LKG.

Tabel 3.1.10.: Verdeling van de duur van de werkweek vanaf 1991 (in % van volledige werkweek) in %

% werkweek	1991	1992	1993	1994	1995
Ziekenhuizen					
100	43,8	40,1	37,0	33,8	32,2
80-99	24,8	26,6	28,1	29,8	30,5
60-79	9,2	10,3	10,8	11,7	12,9
40-59	15,9	16,8	17,4	18,3	18,7
20-39	6,1	5,8	6,0	5,7	5,2
1-19	0,3	0,5	0,6	0,6	0,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Psychiatrische ziekenhuizen					
100	39,5	36,1	31,8	28,7	26,7
80-99	35,7	38,9	41,7	44,0	44,8
60-79	9,5	10,2	11,2	12,3	13,3
40-59	10,6	10,5	10,9	10,9	10,7
20-39	4,3	3,8	3,8	3,4	3,6
1-19	0,4	0,4	0,6	0,7	0,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Intramurale gehandicaptenzorg					
100	41,0	36,9	33,3	29,2	25,5
80-99	28,8	30,9	32,2	33,6	34,4
60-79	9,0	9,4	10,4	11,5	12,5
40-59	14,6	15,3	15,8	16,9	18,4
20-39	5,5	5,9	6,5	7,0	7,2
1-19	1,2	1,6	1,9	1,8	2,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Verpleeghuizen					
100	36,4	34,1	31,6	28,9	26,4
80-99	23,3	24,1	25,6	27,3	28,6
60-79	9,8	9,6	9,8	10,2	10,7
40-59	16,3	17,1	17,6	18,1	19,4
20-39	12,4	13,2	13,5	13,5	12,9
1-19	1,8	1,9	2,1	1,9	1,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: LKG.

3.2 Opleidingsgegevens

3.2.1 Verpleegkundig onderwijs

Tabel 3.2.1.1.: De instroom in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Verpleegkundige-A	3.332	2.784	2.005	1.861	1.737
Verpleegkundige-B	1.138	1.063	798	655	610
Verpleegkundige-Z	1.721	1.561	1.119	931	701
Ziekenverzorgenden	5.061	4.471	3.392	2.752	2.754
Totaal in-service	11.252	9.879	7.314	6.199	5.802
HBO-V (voltijd)	2.427	2.616	2.624	2.519	2.910
MDGO-VP	1.499	1.709	1.574	1.672	1.800 ¹
Totaal dagonderwijs	3.926	4.325	4.198	4.191	4.191
Totaal voltijd	15.178	14.204	11.512	10.390	9.993
HBO (deeltijd)	942	886	548	649	787

¹ 1995 en 1996 inservice-onderwijs/raming NZi.
Bron: VWS/OC&W/NZi.

Tabel 3.2.1.2.: Het aantal diplomabehalers in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundige-A	3.516	3.307	3.040	2.651
Verpleegkundige-B	769	718	655	606
Verpleegkundige-Z	1.212	1.226	1.063	1.098
Ziekenverzorgenden	3.466	3.451	3.571	3.209
Totaal in-service	8.963	8.702	8.329	7.564
HBO-V (voltijd)	1.813	1.882	1.683	1.708
MDGO-VP	591	563	762	883
Totaal dagonderwijs	2.404	2.445	2.445	2.591
Totaal	11.367	11.147	10.774	10.155

Bron: VWS/OC&W/NZi.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.2.1.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Verpleegkundige-A	11.907	11.339	10.731	9.782	8.411	.
Verpleegkundige-B	2.766	2.612	2.546	2.437	2.098	.
Verpleegkundige-Z	4.117	4.150	4.214	3.988	3.628	.
Ziekenverzorgenden	8.203	8.112	7.676	7.612	6.394	.
Totaal in-service	26.993	26.213	25.167	23.819	20.531	.
HBO-V (voltijd)	8.210	7.971	8.024	8.265	8.057	8.392
MDGO-VP	3.487	3.735	4.102	4.168	4.334	4.521
Totaal dagonderwijs	11.796	11.706	12.126	12.433	12.391	.
Totaal voltijd	38.690	37.919	37.293	36.252	32.922	.
HBO deeltijd	2.095	2.324	2.347	1.865	1.770	1.905

Bron: NZi/OC&W, NZi.

3.2.2 Verzorgend onderwijs

Tabel 3.2.2.1.: De instroom in het verzorgend onderwijs vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	1.543	1.346	1.181	1.220	1.225
Bejaardenhelpenden	497	427	467	393	265
Gezinsverzorgenden	1.028	992	432	318	225
Gezinshelpenden	355	204	125	67	20
Kraamverzorgenden	105	102	57	82	90
Verzorgingsassistenten/zorgassistent	988	740	225	207	190
Totaal leerlingstelsel	4.516	3.811	2.487	2.287	2.015
MDGO-Vz lang	4.340	3.974	3.998	3.795	3.650
MDGO-Vz kort	1.893	2.376	2.509	2.638	2.629
Totaal	10.749	10.161	8.994	8.720	8.294

Bron: OVDB/CBS/NZi/OC&W.

Tabel 3.2.2.2.: De gediplomeerden in het verzorgend onderwijs vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	1.044	1.237	1.096	911	834
Bejaardenhelpenden	355	331	237	239	233
Gezinsverzorgenden	854	890	869	770	337
Gezinshelpenden	312	324	162	156	81
Kraamverzorgenden	111	149	68	72	48
Verzorgingsassistenten	784	685	643	200	114
Totaal leerlingstelsel	3.460	3.616	3.075	2.348	1.647
MDGO-Vz	3.246	3.120	4.329 ²	4.367 ²	.
Totaal	6.706	6.713	7.536	7.044	.
Examenkandidaten onder auspiciën van OVDB in thuiszorg ¹ :					
Verzorgende C					292
Verzorgingshulp B					355
Thuishulp A				1.386	899

¹ Verzorgende C komt ongeveer overeen met gezinsverzorgende.

Verzorgingshulp B komt ongeveer overeen met gezinshelpende.

² Inschatting MDGO-Vz kort (± 1.400).

Bron: Bewerking gegevens OVDB/CBS, NZi.

Tabel 3.2.2.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verzorgend onderwijs vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	2.734	2.493	2.150	2.039	2.102
Bejaardenhelpenden	674	572	600	534	416
Gezinsverzorgenden	1.915	1.830	1.216	662	498
Gezinshelpenden	546	330	254	114	34
Kraamverzorgenden	228	168	132	123	139
Verzorgingsassistenten	1.298	992	262	184	225
Totaal leerlingstelsel	7.395	6.385	4.614	3.656	3.414
MDGO-Vz lang ¹	11.665	11.115	10.814	10.524	10.436
MDGO-Vz kort ¹	3.287	4.001	4.402	4.510	4.537
Totaal	22.347	21.501	19.830	18.690	18.423

¹ Per 1 oktober.

Bron: OVDB/CBS/NZi.

3.3 Arbeidsmarktpositie

Tabel 3.3.1.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1993, per 31 december

	1993		1994		1995	
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten	636	51	.	.	.	.
Respons	60%	54%	.	.	.	.
Geslacht						
Man	16%	20%	11%	11%	8%	16%
Vrouw	84%	80%	89%	89%	92%	84%
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	66%	84%	60%	81%	71%	94%
1-3 maanden	27%	12%	30%	11%	23%	4%
4-6 mnd.	5%	-	8%	3%	4%	1%
> 6 maanden	2%	4%	2%	5%	2%	1%
Werkloos						
Ja	6%	2%	4%	4%	2%	-
Nee	94%	98%	96%	96%	98%	100%
Maatschappelijke positie						
Betaald werk	78%	94%	79%	94%	87%	95%
Studie	14%	-	14%	-	8%	-
Werkzoekend	4%	4%	1%	3%	1%	2%
Dienst	1%	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	1%	-	-	-
Andere situatie	2%	2%	5%	3%	3%	3%
Loondienst						
Ja	89%	93%	87%	89%	81%	91%
Nee	11%	7%	13%	11%	19%	9%
Aanstelling						
Vast	79%	79%	71%	86%	69%	87%
Tijdelijk	21%	21%	29%	14%	31%	13%
Arbeidsduur man						
Full-time ¹	65%	70%	.	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw						
Full-time ¹	62%	16%	.	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal						
Full-time ¹	.	.	53%	14%	53%	38%
Belangrijkste beroepen werkzaam²						
Verpleegkundige	73%	35%	41%	20%	32%	23%
Wijk/schoolverpleegkundige	14%	28%	13%	33%	18%	22%
Zieken/zwakzinnigenverzorger	.	5%	14%	9%	32%	16%
Docent kraamcentrum	.	5%	.	.	.	.
Hoofdverpleegkundige	.	7%	.	8%	.	10%
Hoofdverpleegkundige/verz.dienst	.	9%	.	.	.	.

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

Tabel 3.3.2.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen maatschappelijke gezondheidszorg¹ (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1993, per 31 december

	1993		1994		1995
	verpleegkundigen (voltijd)	verpleegkundigen (deeltijd)	verpleegkundigen (voltijd)	verpleegkundigen (deeltijd)	verpleegkundigen voltijd/deeltijd
Absoluut aantal respondenten	158	58	.	.	.
Respons	63%	67%	.	.	.
Geslacht					
Man	10%	21%	18%	16%	25%
Vrouw	90%	79%	82%	84%	75%
Duur intrede werkloosheid					
0 maanden	69%	89%	72%	99%	84%
1-3 maanden	23%	5%	9%	1%	10%
4-6 maanden	6%	-	6%	-	3%
> 6 maanden	2%	6%	12%	-	3%
Werkloos					
Ja	2%	2%	3%	-	-
Nee	98%	98%	97%	100%	100%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	84%	100%	82%	86%	91%
Studie	11%	-	9%	-	2%
Werkzoekend	4%	-	6%	2%	-
Dienst	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	-	-	-
Andere situatie	1%	-	9%	12%	7%
Loondienst					
Ja	89%	94%	96%	98%	84%
Nee	11%	6%	4%	2%	16%
Aanstelling					
Vast	69%	88%	80%	95%	82%
Tijdelijk	31%	12%	20%	5%	18%
Arbeidsduur man					
Full-time ²	42%	33%	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ²	42%	13%	.	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal					
Full-time ²	.	.	35%	17%	30%
Belangrijkste beroepen werkzaam³					
Verpleegkundige	49%	19%	11%	.	5%
Wijk/schoolverpleegkundige	25%	46%	22%	29%	37%
Docent kraamcentrum	.	.	.	.	.
Medisch, psycholoog, maatschappelijk werker	9%	19%	.	.	31%
Hoofdverpleegkundige	.	9%	.	.	.
Zwakzinnigenzorg	.	.	.	.	5%

¹ Opleidingsterreinen zijn preventieve zorg, curatieve zorg en jeugdgezondheidszorg.

² 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

Tabel 3.3.3.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen van het kader gezondheidszorg¹ (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1993, per 31 december

	1993	1994	1995
	verpleeg- kundigen (kader)	verpleeg- kundigen (kader)	verpleeg- kundigen (kader)
Absoluut aantal respondenten	166		
Respons	57%	.	.
Geslacht			
Man	38%	36%	20%
Vrouw	62%	64%	80%
Duur intrede werkloosheid			
0 maanden	97%	99%	99%
1-3 maanden	1%	1%	1%
4-6 maanden	2%	-	-
> 6 maanden	1%	-	1%
Werkloos			
Ja	3%	-	-
Nee	97%	100%	100%
Maatschappelijke positie			
Betaald werk	95%	98%	100%
Studie	1%	-	-
Werkzoekend	1%	-	-
Dienst	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	-
Andere situatie	3%	2%	-
Loondienst			
Ja	99%	98%	98%
Nee	1%	2%	2%
Aanstelling			
Vast	96%	97%	97%
Tijdelijk	4%	3%	3%
Arbeidsduur man			
Full-time ²	84%	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.
Arbeidsduur vrouw			
Full-time ²	49%	.	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.
Arbeidsduur totaal			
Full-time ²	.	69%	63%
Belangrijkste beroepen werkzaam ³			
Verpleegkundige (zkh's)/ambulance	31%	20%	12%
Wijk/schoolverpleegkundige	.	.	.
Zieken/zwakzinnigenverzorger	6%	7%	19%
Hoofdverpleegkundige/verz. dienst	17%	15%	.
Hoofdverpleegkundige	33%	28%	41%

¹ Opleiding voor leidinggevende functies in de gezondheidszorg.

² 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor

Tabel 3.3.4.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde MDGO'ers in de richting verzorging en verpleging **anderhalf jaar na afstuderen** vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995	
	verz. ¹	verpl. ²	verz. ¹	verpl. ²	verz. ¹	verpl. ²	verz. ¹	verpl. ²
Aantal respondenten (absoluut)	508	94	381	81	202	28	166	47
Geslacht								
Man	1%	8%	1%	6%	1%	9%	1%	13%
Vrouw	99%	92%	99%	94%	99%	91%	99%	87%
Etniciteit								
Nederlands	99%	98%	99%	99%	98%	98%	100%	98%
Niet-Nederlands	1%	2%	1%	1%	2%	2%	-	2%
Duur intrede werkloosheid								
0 maanden	83%	82%	75%	75%	70%	63%	74%	65%
1-3 maanden	13%	15%	19%	19%	19%	23%	17%	20%
4-6 maanden	3%	3%	5%	3%	7%	9%	5%	10%
> 6 maanden	1%	-	1%	2%	4%	6%	3%	6%
Werkloos								
Ja	2%	2%	2%	2%	5%	5%	3%	1%
Nee	98%	98%	98%	98%	95%	95%	97%	99%
Maatschappelijke positie								
Studie	9%	34%	9%	34%	11%	49%	11%	46%
Betaald werk	66%	34%	59%	31%	54%	23%	60%	33%
LLW/in-service	23%	28%	29%	32%	31%	24%	24%	20%
Werkloos	1%	1%	2%	2%	3%	3%	4%	1%
Militaire dienst	-	1%	-	-	-	1%	-	-
Anders	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	-
Aanstelling								
Vast	68%	41%	79%	71%	72%	65%	69%	61%
Tijdelijk	32%	59%	21%	29%	28%	35%	31%	39%
Arbeidsduur								
Full-time	89%	86%	44%	34%	60%	71%	54%	66%
Part-time	11%	14%	56%	66%	40%	29%	46%	34%

¹ Verzorging.

² Verpleging.

Bron: ROA.

4 ASSISTERENDE BEROEPEN

4.1 Apothekersassistenten

4.1.1 Werkzame personen

Tabel 4.1.1.1.: Werkzame apothekersassistenten¹ volgens REGBIG (IGZ) naar werkgever en geslacht in 1995 en 1996, per 31 december

	1995						1996					
	Man		Vrouw		Totaal		Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Apotheken	131	61,2	11.274	82,7	11.405	82,3	129	60,0	11.666	82,6	11.795	82,3
Apotheekhoudend geneeskundigen	1	0,5	672	4,9	673	4,9	1	0,5	689	4,9	690	4,8
Ziekenhuis-apotheken	82	38,3	1.691	12,4	1.773	12,8	85	39,5	1.759	12,5	1.844	12,9
Totaal	214	100,0	13.637	100,0	13.851	100,0	215	100,0	14.114	100,0	14.329	100,0

¹ Eerste functies, eventuele meerdere extra functies zijn niet meegeteld.
Bron: IGZ.

Tabel 4.1.1.2: Aantal werkzame apothekersassistenten naar werkveld en geslacht en vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Openbare apotheek ¹										
- vrouwen	9.644	99,0	10.254	99,1	10.526	99,0	10.685	99,0	11.134	99,1
- mannen	93	1,0	95	0,9	104	1,0	104	1,0	105	0,9
Subtotaal	9.737	100,0	10.349	100,0	10.630	100,0	10.789	100,0	11.239	100,0
Ziekenhuisapotheek										
- vrouwen	1.576	90,4	1.667	90,4	1.773	90,4	.	.	.	.
- mannen	168	9,6	178	9,6	189	9,6	.	.	.	.
Subtotaal	1.744	100,0	1.845	100,0	1.962	100,0	.	.	.	.
Industrie										
- vrouwen	57	91,9	60	92,3	64	92,8	.	.	.	.
- mannen	5	8,1	5	7,7	5	9,2	.	.	.	.
Subtotaal	62	100,0	65	100,0	69	100,0	.	.	.	.
Totaal generaal	11.543		12.259		12.661		13.250 ²		13.800 ²	

¹ Inclusief receptenuitrekkenbureaus.

² Schatting.

Bron: KNMP/SPMA/NOVON.

Tabel 4.1.1.3.: Aantal (full-time)¹ apothekersassistenten in de gemiddelde openbare apotheek en het aantal voorschriften in relatie tot (full-time)¹ assistenten vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal full-time assistenten per apotheek	4,98	5,22	5,31	5,33	5,62
Index (1992 = 100)	100	105	107	107	113
Aantal voorschriften per full-time assistent	14.046	13.839	12.695	13.340	13.132
Index (1992 = 100)	100	99	90	95	93

¹ Op basis van een 38-urige werkweek.

Bron: Stichting Farmaceutische kengetallen/KNMP.

4.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 4.1.2.1: Aantal apothekersassistenten (in openbare farmacie) naar deeltijd en gemiddelde werktijd per week, naar geslacht vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vrouwen										
- full-time	4.250	44,1	4.377	42,7	4.445	42,2	4.424	41,0	4.988	44,8
- part-time	5.394	55,9	5.877	57,3	6.081	57,8	6.365	59,0	6.146	55,2
gem. werkduur per week (uren)	29,0		28,7		28,6		28,4		27,6	
Mannen										
- full-time	85	91,4	84	88,4	89	85,6	93	89,4	94	89,5
- part-time	8	8,6	11	11,6	15	14,4	11	10,6	11	10,5
gem. werkduur per week (uren)	36,7		36,5		36,4		36,4		35,0	

Bron: SPMA/KNMP.

4.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 4.1.3.1.: Aantal afgestudeerde apothekersassistenten naar opleiding vanaf 1992

	1992		1993		1994		1995		1996	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Staatsexamen										
- Groningen	4	0,5	5	0,7	2	0,2	8	0,9	2	.
- Rotterdam	31	3,9	41	5,4	65	6,7	39	4,4	33	.
- Utrecht	30	3,8	17	2,3	45	4,6	46	5,2	22	.
- Haarlem	.	.	.	.	22	2,3	19	2,1	11	.
Subtotaal	65	8,2	63	8,0	134	13,8	112	12,7	68	.
Schoolexamen										
- MDGO-scholen AA	723	91,8	720	92,0	836	86,2	773	87,3	.	.
Totaal	788	100,0	783	100,0	970	100,0	885	100,0	.	.

Bron: KNMP.

4.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.1.4.1.: Werkloze en werkzoekende apothekersassistenten vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
Werkzoekend	547	833	1.216	1.353	1.283
- waarvan werkloos	323	539	717	962	912

Bron: KNMP.

4.2 Praktijkassistenten huisartsen

Tabel 4.2.1.: Aantal werkzame praktijkassistenten van huisartsen en enkele achtergrondkenmerken, medio 1996

Aantal praktijkassistenten	8.568
- waarvan vrouw	99,2%
- waarvan gediplomeerd	81,2%
- waarvan in loondienst	98,5%
- gemiddeld aantal jaren werkzaam totaal	9,4 jaren
- gemiddeld aantal jaren werkzaam in huidige praktijk	7,6 jaren
- gemiddeld aantal uren werkzaam per week	28,6 uren
- gemiddelde leeftijd	34 jaar

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.2.: Aantal werkzame praktijkassistenten naar type huisartspraktijk, medio 1996

Werkzaam in	abs	%
Solopraktijk	4.793	55,9
Duopraktijk	2.293	26,8
Groepspraktijk	902	10,5
Gezondheidscentrum	580	6,8
Totaal	8.568	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.3.: Gemiddeld aantal huisartsen waarvoor praktijkassistente werkzaam is en gemiddelde werkduur naar type praktijk, medio 1996

Type praktijk	Aantal huisartsen waarvoor werkzaam	Uren werkzaam per week
Solopraktijk	1,1	29,2
Duopraktijk	2,1	26,8
Groepspraktijk	3,5	29,1
Gezondheidscentrum	3,2	29,7
Totaal	2,5	28,6

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.4.: Gemiddeld aantal praktijkassistenten en totaal aantal werkzame uren naar type huisartspraktijk, medio 1996

	Gemiddeld aantal praktijkassistenten	Gemiddeld aantal uren praktijkassistenten
Solopraktijk	1,4	36,8
Duopraktijk	2,1	48,3
Groepspraktijk	3,9	90,1
Gezondheidscentrum	3,9	102,2
Totaal	2,9	69,2

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.5.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame praktijkassistenten, medio 1996

Leeftijd	%
< 25	14,5
25-29	30,1
30-34	13,8
35-39	10,7
40-44	12,8
45-49	10,9
> 49	7,2
Totaal	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.6.: Wensen van werkzame praktijkassistenten om meer dan wel minder uren per week te werken, medio 1996

		Huidige werkduur per week (gemid.)	Gewenste werkduur per week (gem.)
Geen verandering	74,8%	28,5 uren	
Kortere werkweek	14,1%	34,1 uren	25,7 uren
Langere werkweek	11,1%	28,6 uren	30,7 uren
Totaal	100,0%	28,6 uren	28,2 uren

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.7.: Vooruitzichten volgens praktijkassistenten om binnen tien jaar (voor 2005) het werk al dan niet (definitief) neer te leggen, medio 1996

Plannen voor komende tien jaar	%
Definitief stoppen ¹	5,3
Tijdelijk stoppen ²	7,4
Blijven werken	40,6
Onbekend	46,5
Totaal	100,0

¹ Gemiddeld binnen 5 jaar.

² Gemiddeld binnen 3 jaar.

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.8.: Relatieve verdeling van gevolgde opleiding tot praktijkassistent, medio 1996

Opleiding	%
Geen, in de praktijk geleerd	7,9
MDGO	45,0
Particulier instituut	32,7
- waarvan NIPA ¹	11,0
- waarvan LOI	10,2
Verpleegkunde	5,1
Overig	9,3
Totaal	100,0

¹ Nederlands Instituut voor Praktijkassistenten.

Bron: NIVEL.

4.3 Tandartsassistenten

4.3.1 Aantal

Tabel 4.3.1.1.: Aantal tandartsassistenten, tandartspraktijken en tandartsen in 1990, 1995 en 1996

	1990	1995	1996
Aantal tandartsassistenten ¹	10.350 ²	12.600 ²	13.100 ²
Aantal tandartspraktijken	5.600 ²	5.100 ²	.
Aantal tandartsen ³	7.544	7.258	7.537

* Waarvan circa 99% vrouwen.

** Schatting.

*** 65 jaar en jonger.

Bron: CBS/NIPG-TNO/NMT/NIVEL.

Tabel 4.3.1.2.: Relatieve verdeling van het aantal tandartsassistenten in loondienst bij tandartsen, ultimo 1990 en begin 1996

	ultimo 1990	begin 1996
Geen	8%	4%
1	47%	39%
2	45%	40%
3	-	11%
4	-	3%
5 of meer	-	3%
Totaal	100%	100%

Bron: NIPG-TNO/NMT.

Tabel 4.3.1.3.: Aantal assistenten in tandartspraktijken naar praktijkgrootte (omvang van het patiëntenbestand), begin 1996

Praktijkgrootte (aantal patiënten)	Gemiddeld aantal tandartsassistenten
< 1.500	1.4
1.501-2.500	1.7
2.501-3.500	2.1
> 3.500	3.1
Totaal	1.8

Bron: NMT.

4.3.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 4.3.2.1.: Gemiddelde omvang van de werkweek van tandartsassistenten werkzaam bij tandartsen, medio 1995

Uren per week	Tandartsassistenten
< 9	10%
9-16	13%
17-24	19%
25-32	18%
33-40	40%
Totaal	100%
Gemiddeld	27.7 uur

Bron: NMT.

4.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 4.3.3.1.: Relatieve verdeling van het soort opleiding van werkzame tandartsassistenten, ultimo 1990 en medio 1995

	1990	1995
	%	%
MDGO	27	28
LOI	17	12
In de praktijk	56	56
Elders	-	4
Totaal	100	100

Bron: NIPG-TNO/NMT.

4.4 Operatie-assistenten

4.4.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 4.4.1.1.: Aantal werkzame personen op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992, 1994 en 1996

	1990	1992	1994	1996
Leiding	305	288	284	279
Chirurgie	3.904	3.931	4.045	4.018
Aneesthesiologie	1.786	1.896	1.934	1.992
Verkoever	567	614	656	657
Praktijkbegeleiding	125	156	147	171
Totaal	6.687	6.885	7.066	7.118

Bron: NVZ, 1997a.

Tabel 4.4.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992, 1994 en 1996

	1990	1992	1994	1996
Leiding	288	270	256	247
Chirurgie	3.245	3.242	3.182	3.141
Aneesthesiologie	1.560	1.613	1.699	1.672
Verkoever	390	422	444	464
Praktijkbegeleiding	78	91	79	77
Totaal	5.561	5.638	5.660	5.601

Bron: NVZ, 1997a.

Tabel 4.4.1.3.: De samenstelling van het personeel op operatie-afdelingen in ziekenhuizen ultimo 1990, 1992, 1994 en 1996

	1990	1992	1994	1996
NZr-geplomeerd	4.439	4.751	5.347	5.442
Niet-geplomeerd	958	1.007	862	759
Leerling	1.326	1.375	1.039	917
Totaal	6.723	7.133	7.248	7.118

Bron: NVZ, 1997a.

Tabel 4.4.1.4.: *Gediplomeerden op operatie-afdelingen naar soort diploma in 1990, 1992, 1994 en 1996*

	1990	1992	1994	1996
Operatie-assistenten				
Met een diploma: <i>Achtergrond</i>				
Chirurgie verpleging	1.528	1.562	1.576	1.497
andere	1.498	1.658	2.014	2.131
Aneesthesiologie verpleging	1.100	1.147	1.277	1.281
andere	313	384	480	532
Totaal	4.439	4.751	5.347	5.442
Waarvan dubbel gediplomeerd	310	308	362	362

Bron: NVZ, 1997a.

Tabel 4.4.1.5.: *Het verloop onder gediplomeerde operatie-assistenten naar richting in 1990, 1992, 1994 en 1996*

	1990	1992	1994	1996
Totaal (bruto-verloop) (in procenten)	13,0	9,8	6,5	6,5
Netto-verloop (in procenten)	7,5	5,1	4,3	3,2

Bron: NVZ, 1997a.

Tabel 4.4.1.6.: *Het verloop naar richting onder operatie- en anesthesie-assistenten in 1994 en 1996*

	Chirurgie		Anesthesiologie	
	1994	1996	1994	1996
Percentuele verdeling:				
Ander ziekenhuis	32	49	38	53
Buitenland	9	11	14	12
Bedrijfsleven	4	8	3	8
Studie	4	3	2	4
Pensioen	16	8	9	6
Overig	35	21	34	18
Totaal	100	100	100	100

Bron: NVZ, 1997a.

4.4.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.4.2.1.: Instroom, aantal in opleiding en geslaagden bij de opleiding tot operatie-assistent vanaf 1992, per september

	1992	1993	1994	1995	1996
Instroom	347	299	186	265	340
Aantal in opleiding	1.343	1.249	978	908	943
Geslaagden	365	446	443	399	311

Bron: NVZ, 1997a.

4.4.3 Vacatures

Tabel 4.4.3.1.: Aantal vacatures op operatie-afdelingen naar functie ultimo 1990, 1992, 1994, 1996

	1990	1992	1994	1996
Leiding	15	20	8	18
Chirurgie	180	123	52	96
Aneesthesiologie	86	46	33	66
Verkoever	27	20	13	17
Praktijkbegeleiding	9	4	0	5
Totaal	317	213	106	203
Als % van totaal personeel	5,7	3,8	1,9	3,7

Bron: NVZ, 1997a.

4.5 Medisch analisten

4.5.1 Werkzame personen

Tabel 4.5.1.1.: Werkgelegenheid (bezette arbeidsplaatsen) van medisch analisten naar richting en niveau in 1991, 1994, en 1997, per 1 januari

	1991 %	1994 %	1997 %
HBO			
Klinisch chemisch	57,3	51,7	47,6
Medisch microbiologisch	16,0	15,3	13,2
Cyto-histopathologisch	3,7	5,2	6,4
Research	.	.	1,1
Totaal	77,0	72,2	68,2
MBO			
Klinisch chemisch	18,4	20,7	23,2
Medisch microbiologisch	2,3	2,1	1,9
Cyto-histopathologisch	2,3	5,0	6,6
Totaal	23,0	27,8	31,8
Totaal arbeidsplaatsen	100,0	100,0	100,0
Aantal arbeidsplaatsen	6.610	7.210	7.245
Aantal werkzame personen	8.348	9.105	9.287

Bron: NVZ, 1997b.

Tabel 4.5.1.2.: Leeftijdsverdeling van medisch analisten in ziekenhuizen in 1990 en 1995

	1990	1995
< 25	13,1	6,5
25-29	27,0	19,1
30-34	24,7	21,8
35-44	26,3	35,7
> 44	8,9	16,9
Totaal	100,0	100,0

Bron: NVZ, 1997b.

Tabel 4.5.1.3.: Gemiddelde duur van het dienstverband in jaren vanaf 1990

	1990	1992	1993	1994	1995
Mannen	8,3	9,4	9,5	10,3	11,0
Vrouwen	6,9	7,8	8,2	8,6	9,1
Totaal	7,2	8,1	8,5	9,0	9,5

Bron: NVZ, 197b.

4.5.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.5.2.1.: Instroom van leerlingen¹ vanaf 1991

	'91/'92	'92/'93	'93/'94	'94/'95	'95/'96
HLO	242	273	375	395	440
MLO	466	489	568	620	639

¹ Het gaat om instroom in het tweede leerjaar. Het eerste jaar is algemeen.
Bron: CBS/COLP.

Tabel 4.5.2.2.: Totaal aantal leerlingen medische richting laboratoriumonderwijs vanaf 1991

	'91/'92	'92/'93	'93/'94	'94/'95	'95/'96
HLO ¹	1.062	973	995	1.004	1.031
MLO ¹	1.178	1.180	1.310	1.369	1.531

¹ Vanaf tweede jaar.
Bron: CBS.

Tabel 4.5.2.3.: Aantal diplomabehalers medische richting laboratoriumonderwijs vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995	1996
HLO	345	292	312	319	341
MLO	295	267	281	310	

Bron: CBS.

4.6 Overige gegevens assisterende beroepen

4.6.1 Werkzame personen

Tabel 4.6.1.1.: Aantal werkzame assistenten vanaf 1992 (jaargemiddelden)

	1992	1993	1994	1995	1996
	x 1000				
Apothekersassistenten	14	13	14	14	14
Doktersassistenten	13	12	12	14	13
Tandartsassistenten	7	7	8	8	10
Totaal	34	32	35	37	37

Bron: CBS.

Tabel 4.6.1.2.: Aantal werkzame assistenten in de sectoren Gezondheidsdiensten en Apotheken vanaf 1992 (jaargemiddelden)

	1992	1993	1994	1995	1996
	x 1000				
Gezondheidsdiensten					
Doktersassistenten	12	12	12	14	13
Tandartsassistenten	7	7	8	8	10
Totaal	19	21	22	25	26
Apotheken					
Apothekersassistenten	11	11	12	.	.

Bron: CBS.

4.6.2 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.6.2.1: De arbeidsmarktpositie van afgestudeerde MDGO's, richting assistenten (ongedifferentieerd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995
Aantal respondenten (absoluut)	278	206	118	103
Geslacht				
Man	-	1%	1%	1%
Vrouw	100%	99%	99%	99%
Etniciteit				
Nederlands	97%	97%	97%	94%
Niet-Nederlands	3%	3%	3%	6%
Duur intredewerkeloosheid				
0 maanden	83%	77%	77%	59%
1-3 maanden	12%	18%	14%	22%
4-6 maanden	4%	5%	5%	12%
> 6 maanden	1%	1%	4%	7%
Werkloos				
Ja	1%	2%	1%	6%
Nee	99%	98%	99%	94%
Maatschappelijke positie				
Studie	10%	13%	12%	14%
Betaald werk	82%	77%	81%	76%
LLW/inservice	7%	8%	4%	4%
Werkloos	1%	2%	2%	6%
Militaire dienst	-	-	-	-
Anders	-	1%	-	1%
Aanstelling				
Vast	86%	85%	83%	74%
Tijdelijk	14%	15%	17%	26%
Arbeidsduur				
Full-time ¹	89%	74%	72%	67%
Part-time	11%	26%	28%	33%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

Bron: ROA (RUBS).

DEEL B

**Aanbod arbeidsmarkt zorgsector;
uitsplitsing naar voorzieningen**

5 ZIEKENHUISZORG

5.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 5.1.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	88.306	90.517	91.380	91.656
- verpleging en verzorging	49.389	50.611	51.399	52.798
- medisch/soc. wet. personeel	3.478	3.705	3.844	3.901
- overig personeel	24.678	26.290	26.984	27.421
- verpl. en verz. pers. in opleiding	10.458	9.911	9.153	7.536
waarvan ondersteunend	46.487	47.552	47.547	48.036
Flexibel personeel				
stagiaires	216	316	273	385
niet in loondienst	3.369	2.622	1.962	2.186
Totaal personeel	138.378	141.006	141.162	142.263
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	23.026	23.612	24.394	24.872
- verpleging en verzorging	10.958	11.336	11.890	11.984
- medisch/soc. wet. personeel	3.717	4.062	4.394	4.675
- overig personeel	7.062	7.028	7.044	7.223
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.261	1.186	1.066	990
waarvan ondersteunend	11.577	11.549	11.655	12.377
Flexibel personeel				
stagiaires	82	13	13	10
niet in loondienst	1.030	1.145	1.130	1.248
Totaal personeel	35.715	36.319	37.192	38.507
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	7.950	7.921	7.644	8.819
- verpleging en verzorging	4.017	3.881	3.632	3.948
- medisch/soc. wet. personeel	441	736	759	871
- overig personeel	2.944	3.128	3.179	3.858
- verpl. en verz. pers. in opleiding	257	176	74	142
waarvan ondersteunend	3.533	3.757	3.636	4.041
Flexibel personeel				
stagiaires	44	11	10	32
niet in loondienst	257	251	280	272
Totaal personeel	11.784	11.940	11.570	13.164

TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	119.282	122.050	123.417	125.347
- verpleging en verzorging	64.364	65.829	66.920	68.730
- medisch/soc. wet. personeel	7.777	8.504	8.997	9.447
- overig personeel	34.684	36.445	37.208	38.502
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.976	11.272	10.292	8.668
waarvan ondersteunend	61.597	62.858	62.839	64.454
Flexibel personeel				
stagiaires	342	340	296	427
niet in loondienst	4.656	4.018	3.372	3.706
Totaal personeel	185.877	189.266	189.924	193.934

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² In 1995 inclusief poliklinische revalidatiecentra.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 5.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	68.265	68.999	68.266	67.748
- verpleging en verzorging	35.224	35.795	35.618	36.568
- medisch/soc. wet. personeel	3.145	3.282	3.428	3.460
- overig personeel	18.934	20.024	20.081	20.184
- verpl. en verz. pers. in opleiding	10.453	9.898	9.139	7.536
waarvan ondersteunend	31.302	31.543	30.664	30.709
Flexibel personeel				
stagiaires	147	213	192	269
niet in loondienst	2.462	1.765	1.391	1.518
Totaal personeel	102.131	102.520	100.513	100.244
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	19.629	19.876	20.008	20.235
- verpleging en verzorging	9.016	9.167	9.165	9.261
- medisch/soc. wet. personeel	3.496	3.656	3.965	4.150
- overig personeel	5.857	5.869	5.812	5.834
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.260	1.184	1.066	990
waarvan ondersteunend	8.919	9.186	9.071	9.077
Flexibel personeel				
stagiaires	163	10	12	10
niet in loondienst	955	971	866	1.041
Totaal personeel	29.666	30.043	29.957	30.363

CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	6.020	5.859	5.530	6.225
- verpleging en verzorging	2.931	2.791	2.588	2.738
- medisch/soc. wet. personeel	395	613	628	731
- overig personeel	2.204	2.279	2.240	2.614
- verpl. en verz. pers. in opleiding	257	176	74	142
waarvan ondersteunend	2.666	2.572	2.439	2.705
Flexibel personeel				
stagiaires	42	10	9	32
niet in loondienst	152	156	192	125
Totaal personeel	8.880	8.596	8.170	9.087
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	93.914	94.733	93.804	94.208
- verpleging en verzorging	47.171	47.754	47.371	48.567
- medisch/soc. wet. personeel	7.133	7.551	8.021	8.341
- overig personeel	26.995	28.171	28.133	28.632
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.970	11.257	10.279	8.668
waarvan ondersteunend	42.887	43.301	42.174	42.491
Flexibel personeel				
stagiaires	352	233	213	311
niet in loondienst	3.524	2.892	2.449	2.684
Totaal personeel	140.677	141.159	138.640	139.694

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² In 1995 inclusief poliklinische revalidatiecentra.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

5.2 Werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 5.2.1.: Aantal part-timers in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	40.030	44.375	47.779	51.296	54.193
- verpleging en verzorging	27.893	30.881	32.799	35.204	37.321
- medisch/soc. wet. personeel	530	815	911	937	981
- overig personeel	11.861	12.875	14.033	15.121	15.891
- verpl. en verz. pers. in opleiding	86	10	36	34	-
waarvan ondersteunend	26.618	28.399	29.966	31.067	32.148
Flexibel personeel					
stagiaires	218	121	184	148	233
niet in loondienst	3.198	2.588	2.085	1.679	1.837
Totaal personeel	70.064	75.483	80.044	84.190	88.411

ZIEKENHUISZORG

ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	10.058	10.668	11.373	12.566	13.359
- verpleging en verzorging	6.478	6.816	7.327	8.299	8.632
- medisch/soc. wet. personeel	573	651	798	863	1.031
- overig personeel	3.005	3.188	3.246	3.404	3.696
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	7	2	-	-
waarvan ondersteunend	5.488	5.324	5.453	5.774	6.723
Flexibel personeel					
stagiaires	6	7	13	13	1
niet in loondienst	1.126	880	954	970	1.115
Totaal personeel	16.678	16.879	17.792	19.323	21.198
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ³
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	4.281	4.915	5.189	5.150	6.301
- verpleging en verzorging	2.302	2.793	2.833	2.690	3.116
- medisch/soc. wet. personeel	-	134	297	318	401
- overig personeel	1.718	1.851	2.079	2.142	2.784
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	1	-	-	-
waarvan ondersteunend	1.703	1.837	2.300	2.311	2.619
Flexibel personeel					
stagiaires	10	9	2	1	1
niet in loondienst	361	244	226	258	250
Totaal personeel	6.355	7.005	7.718	7.720	9.171
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ³
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	54.369	59.958	64.342	69.011	73.852
- verpleging en verzorging	36.673	40.490	42.959	46.193	49.069
- medisch/soc. wet. personeel	1.103	1.695	2.007	2.118	2.413
- overig personeel	16.584	17.755	19.338	20.666	22.371
- verpl. en verz. pers. in opleiding	86	18	38	34	-
waarvan ondersteunend	33.809	35.560	37.748	39.152	41.490
Flexibel personeel					
stagiaires	234	137	199	162	235
niet in loondienst	4.685	3.712	3.265	2.908	3.202
Totaal personeel	93.097	99.367	105.554	111.233	118.780

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

³ In 1995 inclusief poliklinische revalidatiecentra.

Bron: NZI.

Tabel 5.2.2.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de ziekenhuissector naar functiegroep (in procenten) vanaf 1991

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	7,6	7,1	7,2	6,6	6,8
In opleiding	4,8	4,9	5,4	5,0	5,5
Ondersteunend (alg./adm.)	7,1	6,6	7,1	6,3	6,7
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,9	9,2	8,5	7,3	7,3
Ondersteunend (terr./geb.)	7,7	6,3	6,5	5,4	5,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,6	7,2	7,3	6,5	6,7
Totaal excl. bevallingsverlof	6,3	5,9	5,9	5,0	5,3
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	7,2	7,4	7,8	6,4	7,4
In opleiding	6,3	5,8	6,9	5,1	5,5
Ondersteunend (alg./adm.)	7,2	8,0	8,3	6,4	7,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	11,6	12,4	13,2	10,2	10,1
Ondersteunend (terr./geb.)	6,4	7,5	7,4	6,9	7,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,7	8,0	8,5	6,8	7,6
Totaal excl. bevallingsverlof	6,6	7,1	7,4	5,4	6,6
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Primair	8,5	7,8	7,7	5,9	6,7
In opleiding	8,9	5,9	6,3	6,6	5,4
Ondersteunend (alg./adm.)	7,4	6,7	5,6	5,1	6,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,0	8,5	7,2	5,4	6,0
Ondersteunend (terr./geb.)	6,7	6,1	4,9	3,8	5,4
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,5	7,7	7,2	5,9	6,6
Totaal excl. bevallingsverlof	7,3	6,5	6,0	4,8	5,4

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

² In 1995 inclusief poliklinische revalidatiecentra.

Bron: NZi.

Tabel 5.2.3.: *Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de ziekenhuissector (in procenten) vanaf 1991*

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	15,3	13,3	10,0	8,8	9,3
In opleiding	15,6	16,3	15,1	14,0	19,8
Ondersteunend (alg./adm.)	14,7	12,3	10,8	10,3	9,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	21,0	17,4	16,1	14,2	12,9
Ondersteunend (terr./geb.)	11,0	10,1	8,3	9,5	7,7
Totaal	16,0	13,9	11,6	10,3	10,4
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	14,2	13,5	11,5	10,5	11,0
In opleiding	20,0	11,8	20,5	19,5	18,0
Ondersteunend (alg./adm.)	13,6	9,9	11,2	9,2	9,0
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,3	12,0	10,1	10,6	7,9
Ondersteunend (terr./geb.)	4,7	4,8	3,7	4,9	5,9
Totaal	13,8	12,3	11,4	10,4	10,4
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Primair	17,2	16,9	13,5	11,5	12,3
In opleiding	40,2	33,5	19,1	25,8	13,3
Ondersteunend (alg./adm.)	17,6	13,6	11,2	8,7	11,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	20,0	17,2	16,3	11,5	14,5
Ondersteunend (terr./geb.)	11,0	6,4	5,9	8,9	6,2
Totaal	18,0	16,6	13,5	11,4	12,2

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

² In 1995 inclusief poliklinische revalidatiecentra.

Bron: NZi.

6 GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

6.1 Intramurale voorzieningen

Tabel 6.1.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	23.257	24.098	24.033	24.545
- verpleging en verzorging	14.170	14.933	14.738	15.231
- medisch/soc. wet. personeel	1.829	2.087	2.177	2.373
- overig personeel	4.581	4.520	4.636	4.822
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.679	2.558	2.482	2.119
waarvan ondersteunend	9.660	9.972	9.838	9.898
Flexibel personeel				
stagiaires	159	90	83	177
niet in loondienst	1.233	872	683	622
Totaal personeel	34.309	35.030	34.637	35.242
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	3.107	3.440	3.797	4.262
- verpleging en verzorging	2.020	2.270	2.496	2.738
- medisch/soc. wet. personeel	487	524	572	600
- overig personeel	693	616	698	892
- verpl. en verz. pers. in opleiding	28	30	31	32
waarvan ondersteunend	1.184	1.270	1.462	1.544
Flexibel personeel				
stagiaires	97	57	44	54
niet in loondienst	220	159	210	259
Totaal personeel	4.608	4.928	5.513	6.119
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	26.364	27.538	27.830	28.807
- verpleging en verzorging	16.189	17.203	17.234	17.969
- medisch/soc. wet. personeel	2.139	2.611	2.749	2.973
- overig personeel	4.971	5.136	5.334	5.714
- personeel in opleiding	2.707	2.588	2.513	2.151
waarvan ondersteunend	10.844	11.242	11.300	11.442
Flexibel personeel				
stagiaires	255	147	127	231
niet in loondienst	1.453	1.031	893	881
Totaal personeel	38.916	39.958	40.150	41.361

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	18.248	18.402	18.462	18.667
- verpleging en verzorging	10.738	11.055	11.069	11.436
- medisch/soc. wet. personeel	1.502	1.635	1.735	1.854
- overig personeel	3.332	3.165	3.196	3.286
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.676	2.547	2.462	2.091
waarvan ondersteunend	7.110	7.112	7.016	7.014
Flexibel personeel				
stagiaires	141	73	72	159
niet in loondienst	905	658	491	427
Totaal personeel	26.404	26.245	26.041	26.267
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	2.403	2.648	2.909	3.201
- verpleging en verzorging	1.624	1.787	1.965	2.127
- medisch/soc. wet. personeel	335	368	406	426
- overig personeel	515	463	509	617
- verpl. en verz. pers. in opleiding	28	30	29	31
waarvan ondersteunend	867	920	1.023	1.056
Flexibel personeel				
stagiaires	53	38	30	31
niet in loondienst	56	57	62	69
Totaal personeel	3.379	3.662	4.024	4.357
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	20.652	21.050	21.371	21.868
- verpleging en verzorging	12.362	12.842	13.034	13.563
- medisch/soc. wet. personeel	1.706	2.003	2.141	2.280
- overig personeel	3.641	3.628	3.705	3.903
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.704	2.577	2.491	2.122
waarvan ondersteunend	7.976	8.032	8.039	8.070
Flexibel personeel				
stagiaires	194	111	102	190
niet in loondienst	960	715	553	496
Totaal personeel	29.782	29.907	30.065	30.624

¹ Het aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.3.: Aantal *part-timers* in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	12.353	13.561	14.925	15.305	16.341
- verpleging en verzorging	8.666	9.560	10.502	10.656	11.242
- medisch/soc. wet. personeel	817	908	1.163	1.194	1.349
- overig personeel	2.788	3.083	3.237	3.380	3.596
- verpl. en verz. pers. in opleiding	73	10	23	25	154
waarvan ondersteunend	4.919	5.270	5.773	5.767	5.928
Flexibel personeel					
stagiaires	80	56	47	46	47
niet in loondienst	1.489	1.100	730	655	592
Totaal personeel	18.841	19.987	21.475	21.773	22.908
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.788	1.913	2.216	2.547	3.001
- verpleging en verzorging	1.054	1.198	1.436	1.659	1.909
- medisch/soc. wet. personeel	362	367	393	424	441
- overig personeel	421	433	384	459	647
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2	2	3	5	4
waarvan ondersteunend	652	662	742	892	976
Flexibel personeel					
stagiaires	48	80	46	34	44
niet in loondienst	239	217	148	203	242
Totaal personeel	2.727	2.872	3.151	3.676	4.263
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	14.141	15.475	17.141	17.852	19.342
- verpleging en verzorging	9.720	10.757	11.938	12.315	13.151
- medisch/soc. wet. personeel	1.179	1.176	1.556	1.618	1.790
- overig personeel	3.209	3.224	3.621	3.839	4.243
- verpl. en verz. pers. in opleiding	75	12	26	80	158
waarvan ondersteunend	5.571	5.933	6.515	6.659	6.904
Flexibel personeel					
stagiaires	128	136	93	80	91
niet in loondienst	1.728	1.317	878	858	834
Totaal personeel	21.568	22.861	24.626	25.449	27.171

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.4.: Ziekteverzuim van personeel in loondienst in de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1991

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	7,8	7,4	7,7	6,7	6,8
In opleiding	7,1	6,6	6,8	6,6	6,1
Ondersteunend (alg./adm.)	7,3	6,3	6,5	5,4	5,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,1	9,9	9,0	7,2	7,7
Ondersteunend (terr./geb.)	7,1	6,0	6,9	5,5	5,4
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,9	7,5	7,8	6,6	6,7
Totaal excl. bevallingsverlof	7,3	6,7	6,7	5,5	5,8

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 6.1.5.: Uitstroom van personeel¹ in loondienst uit de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1991

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	16,5	14,0	11,5	10,1	10,1
In opleiding	16,3	23,5	25,1	21,0	22,5
Ondersteunend (alg./adm.)	14,4	13,6	11,9	10,1	9,7
Ondersteunend (hotelfuncties)	18,3	14,5	12,9	12,9	12,6
Ondersteunend (terr./geb.)	9,4	7,8	8,0	6,9	9,6
Totaal	16,3	7,8	12,8	11,5	11,1

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

6.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 6.2.1.: Totaal aantal arbeidsplaatsen (fte) bij semimurale voorzieningen voor geestelijke gezondheidszorg vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Herstellingssoorten	190	194	195	196	200
RIBW ¹	1.555	1.718	1.893	2.018	2.350
Totaal	1.745	1.912	2.088	2.214	2.550

¹ Inclusief psychiatrische woonvormen.
Bron: NVGGz/NBBW.

6.3 Extramurale voorzieningen

Tabel 6.3.1.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) bij extramurale voorzieningen geestelijke gezondheidszorg¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
RIAGG's	5.034	5.158	5.339	5.405	5.648
Overige ambulante voorzieningen	174	198	189	180	71
CAD'en	1.085	1.054	1.050	1.163	1.164
Overig verslaafdenzorg	688	670	660	580	580
Totaal	6.981	7.080	7.238	7.328	7.463

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.
Bron: CBS/WVC.

Tabel 6.3.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) in instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg¹ naar functiegroep vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Psychiaters	356	364	351	358	363
Kinderartsen	12	9	12	12	6
Overige artsen	213	240	240	253	238
Psychologen	644	638	628	590	610
Overige academici	388	367	332	322	343
Psychotherapeuten	561	554	607	621	650
(Sociaal-psych.) verpleegkundigen	1.061	1.113	1.154	1.182	1.235
Maatschappelijk werkenden	1.044	1.033	967	992	944
Administratief personeel	1.357	1.382	1.391	1.415	1.439
Overig personeel	379	414	592	609	700
Totaal	6.014	6.114	6.275	6.354	6.530

¹ RIAGG's, CAD en overige instellingen.
Bron: CBS.

Tabel 6.3.3.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) in RIAGG's naar functiegroep en aantal werkzame personen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Functiegroep					
Artsen-specialisten	527	542	586	585	571
Psychotherapeuten	556	583	625	658	656
Psychologen/pedagogen	734	683	651	690	706
Spv'en	967	995	1.040	1.065	1.102
Mw'en	493	482	451	446	413
Overige hulpverleners	246	332	287	346	394
Totaal hulpverleners	3.523	3.617	3.640	3.790	3.842
Ondersteunend	1.357	1.407	1.446	1.462	1.510
Totaal personeel in fte	4.880	5.024	5.086	5.252	5.352

Bron: NVAGG.

Tabel 6.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel werkzaam in de AGGZ² naar functiegroep, uitgedrukt in het percentage van het aantal fte's dat gedurende het jaar in dienst was vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Functiegroep					
Artsen-specialisten	4,5	4,9	6,1	5,7	5,1
Psychotherapeuten	7,3	6,6	7,2	5,0	5,4
Psychologen/pedagogen	7,3	8,6	7,0	7,0	5,9
Spv'en	7,5	7,3	8,7	7,5	7,5
Mw'en	10,6	8,8	10,9	8,2	8,0
Overige hulpverleners	6,5	6,7	6,9	7,6	5,9
Totaal hulpverleners	7,4	7,3	7,9	6,6	6,4
Ondersteunend (administratief)	10,4	10,0	10,6	8,2	9,2
Ondersteunend (management)	3,3	4,4	6,4	5,3	3,8
Totaal personeel	7,9	7,8	8,5	7,0	7,0

¹ Totale verzuim wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid, inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

² Ongeveer 90% werkt bij RIAGG's.

Bron: NVAGG.

Tabel 6.3.5.: Uitstroom¹ van personeel bij RIAGG's (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Functiegroep					
Artsen-specialisten	10,9	7,3	9,2	11,2	11,5
Psychotherapeuten	4,8	5,9	3,7	4,0	3,5
Psychologen/pedagogen	5,2	5,5	7,6	5,5	4,8
Spv'en	6,8	5,7	6,1	4,1	4,9
Mw'en	5,7	4,9	5,6	5,5	5,6
Overige hulpverleners	12,2	10,3	9,9	7,1	9,1
Totaal hulpverleners	7,0	6,3	6,6	5,6	5,9
Ondersteunend (administratief)	8,1	6,2	5,7	5,8	5,1
Ondersteunend (management)	4,7	9,2	5,9	4,5	7,2
Totaal personeel	7,2	6,4	6,4	5,6	5,8

¹ Aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door het aantal dienstverbanden (excl. tijdelijke dienstverbanden) per begin van het jaar x 100%.

Bron: NVAGG.

7 VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

7.1 Intramurale voorzieningen

7.1.1 Zwakzinnigeninrichtingen

Tabel 7.1.1.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	32.008	33.895	35.662	37.189
- verpleging en verzorging	22.456	24.009	25.441	23.110
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	547	575	588	625
- overig personeel	4.730	5.060	5.551	6.003
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.255	4.251	4.082	3.442
waarvan ondersteunend	7.791	8.595	8.748	9.234
Flexibel personeel				
stagiaires	243	353	252	402
niet in loondienst	1.048	1.068	1.111	1.291
Totaal personeel	41.090	43.911	45.773	48.116
CATEGORALE INRICHTINGEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	3.603	3.834	4.023	4.167
- verpleging en verzorging	2.718	2.915	3.064	3.183
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	124	130	146	159
- overig personeel	593	604	639	639
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	165	185	174	186
waarvan ondersteunend	1.056	1.024	1.061	1.110
Flexibel personeel				
stagiaires	22	5	81	39
niet in loondienst	117	92	72	324
Totaal personeel	4.798	4.954	5.237	5.640
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	35.611	37.729	39.685	41.356
- verpleging en verzorging	25.174	26.924	28.505	30.302
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	521	705	734	784
- overig personeel	5.323	5.664	6.190	6.642
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.420	4.436	4.256	3.628
waarvan ondersteunend	8.845	9.619	9.809	10.344
Flexibel personeel				
stagiaires	264	358	333	441
niet in loondienst	1.166	1.160	1.183	1.615
Totaal personeel	45.886	48.865	51.010	53.756

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, gesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	24.057	24.686	25.126	26.043
- verpleging en verzorging	16.183	16.690	17.196	18.494
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	413	424	480	448
- overig personeel	3.211	3.333	3.397	3.681
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.250	4.239	4.052	3.420
waarvan ondersteunend	5.753	5.836	5.919	6.121
Flexibel personeel				
stagiaires	91	103	109	261
niet in loondienst	675	531	371	476
Totaal personeel	30.576	31.156	31.525	32.901
CATEGORALE INRICHTINGEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	2.821	2.925	3.002	3.076
- verpleging en verzorging	2.155	2.221	2.290	2.352
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	91	99	54	110
- overig personeel	406	421	486	430
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	164	184	172	184
waarvan ondersteunend	703	683	699	722
Flexibel personeel				
stagiaires	21	5	21	35
niet in loondienst	65	47	33	65
Totaal personeel	3.610	3.660	3.755	3.898
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	26.878	27.611	28.128	29.119
- verpleging en verzorging	18.338	18.911	19.486	20.846
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	393	523	534	558
- overig personeel	3.616	3.754	3.883	4.111
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.413	4.423	4.225	3.604
waarvan ondersteunend	6.455	6.519	6.618	6.843
Flexibel personeel				
stagiaires	111	108	130	296
niet in loondienst	739	578	404	541
Totaal personeel	34.183	34.816	35.280	36.799

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.3.: Aantal *part-timers* in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	17.018	19.046	21.310	23.747	26.431
- verpleging en verzorging	13.585	15.269	17.158	19.114	21.170
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	300	311	347	373	414
- overig personeel	3.076	3.445	3.805	4.157	4.732
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	51	21	44	103	115
waarvan ondersteunend	4.391	4.653	5.281	5.661	6.029
Flexibel personeel					
stagiaires	121	198	312	223	280
niet in loondienst	1.068	851	860	1.039	1.129
Totaal personeel	22.598	24.748	27.763	30.670	33.869
CATEGORALE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.869	2.129	2.374	2.617	2.921
- verpleging en verzorging	1.452	1.645	1.883	2.086	2.328
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	71	79	82	95	118
- overig personeel	344	403	409	435	468
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	2	4	1	7
waarvan ondersteunend	593	659	679	743	793
Flexibel personeel					
stagiaires	28	6	-	72	14
niet in loondienst	81	109	83	68	320
Totaal personeel	2.571	2.903	3.139	3.500	4.048
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	18.887	21.174	23.684	26.364	29.352
- verpleging en verzorging	15.037	16.913	19.041	21.200	23.498
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	371	298	429	468	532
- overig personeel	3.420	3.848	4.214	4.592	5.200
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	51	23	48	104	122
waarvan ondersteunend	4.984	5.312	5.960	6.404	6.822
Flexibel personeel					
stagiaires	149	204	312	295	294
niet in loondienst	1.149	960	943	1.107	1.449
Totaal personeel	25.169	27.650	30.899	34.170	37.917

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de zwakzinnigeninrichtingen naar functiegroep (in procenten) vanaf 1991

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	8,9	8,2	8,6	7,7	8,0
In opleiding	8,0	6,4	6,1	5,2	6,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	5,6	5,6	6,5	5,8	5,4
Ondersteunend (hotelfuncties)	8,4	8,1	8,1	7,0	7,4
Ondersteunend (terr./geb.)	7,8	6,7	5,9	5,2	4,8
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,4	7,8	8,0	7,2	7,5
Totaal excl. bevallingsverlof	7,3	6,5	6,8	5,7	6,1

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de zwakzinnigeninrichtingen (in procenten) vanaf 1991

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	17,0	14,6	12,7	11,2	12,7
In opleiding	17,0	15,4	18,0	15,1	17,9
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,5	11,3	10,1	10,1	11,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,3	11,5	9,9	9,8	13,3
Ondersteunend (terr./geb.)	7,1	10,0	9,5	5,7	10,9
Totaal	16,3	14,0	12,7	11,2	13,0

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

7.1.2 Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten

Tabel 7.1.2.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	1.044	1.177	1.255	1.258
- verpleging en verzorging	719	751	778	789
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	78	91	95	101
- overig personeel	247	335	382	368
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	411	429	452	446
Flexibel personeel				
stagiaires	-	-	-	10
niet in loondienst	28	46	31	69
Totaal personeel	1.484	1.653	1.738	1.783

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1992, jaargemiddelde

	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	820	884	933	953
- verpleging en verzorging	579	576	583	594
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	55	61	67	70
- overig personeel	185	247	284	289
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	312	312	327	332
Flexibel personeel				
stagiaires	-	-	-	10
niet in loondienst	7	25	9	14
Totaal personeel	1.139	1.221	1.269	1.309

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.2.3.: Aantal *part-timers* in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, *uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel*¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	503	583	749	862	840
- verpleging en verzorging	338	394	459	528	553
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	36	46	64	66	73
- overig personeel	129	143	226	268	214
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	230	230	264	284	262
Flexibel personeel					
stagiaires	2	-	-	-	-
niet in loondienst	20	25	37	28	66
Totaal personeel	755	838	1.051	1.174	1.168

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	6,6	7,0	7,5	6,3	6,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	4,1	4,7	6,5	4,6	3,6
Ondersteunend (hotelfuncties)	11,2	12,4	10,5	7,2	7,1
Ondersteunend (terr./geb.)	4,4	4,9	3,3	5,1	5,7
Totaal	6,9	8,2	7,7	6,2	6,1
Totaal excl. bevallingsverlof	6,0	6,4	6,5	5,0	4,4

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	17,1	12,2	8,8	9,4	11,9
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,1	10,2	5,1	11,8	7,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	20,3	14,2	11,0	11,2	9,2
Ondersteunend (terr./geb.)	6,2	3,2	17,8	10,8	12,2
Totaal	16,6	12,0	8,9	10,0	11,0

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.1.3 Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven

Tabel 7.1.3.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	2.133	2.335	2.578	2.525	2.615
- verpleging en verzorging	1.555	1.720	1.912	1.859	1.884
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	154	214	233	182	200
- overig personeel	427	401	433	479	531
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	5	-
waarvan ondersteunend	811	893	980	1.013	1.012
Flexibel personeel					
stagiaires	53	103	-	-	44
niet in loondienst	208	199	100	116	118
Totaal personeel	3.205	3.530	3.658	3.654	3.789

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1992, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.503	1.607	1.684	1.651	1.671
- verpleging en verzorging	1.164	1.244	1.328	1.291	1.275
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	82	114	126	105	116
- overig personeel	259	249	230	250	280
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	4	-
waarvan ondersteunend	456	511	531	483	494
Flexibel personeel					
stagiaires	36	47	-	-	44
niet in loondienst	70	69	30	49	46
Totaal personeel	2.065	2.234	2.246	2.183	2.255

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.3.3.: Aantal *part-timers* in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.520	1.790	2.035	2.041	2.150
- verpleging en verzorging	1.041	1.257	1.448	1.440	1.505
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	132	191	202	152	166
- overig personeel	349	342	385	444	479
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	5	-
waarvan ondersteunend	649	710	768	855	852
Flexibel personeel					
stagiaires	43	91	-	-	31
niet in loondienst	197	181	91	107	113
Totaal personeel	2.408	2.772	2.894	3.003	3.146

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven naar functiegroep (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	6,6	8,0	7,6	6,8	7,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	5,7	4,4	5,6	5,3	5,7
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,9	8,5	9,2	9,0	9,2
Ondersteunend (terr./geb.)	6,2	4,1	2,5	3,5	2,0
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,0	7,4	7,3	7,2	6,9
Totaal excl. bevallingsverlof	6,5	5,8	5,6	5,6	5,0

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	17,7	12,9	13,4	12,6	13,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	12,1	9,9	14,8	7,5	7,0
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,4	12,1	8,3	7,1	8,6
Ondersteunend (terr./geb.)	.	.	.	.	.
Totaal	16,6	12,6	12,8	11,1	11,9

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 7.2.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) bij semimurale voorzieningen voor gehandicaptenzorg vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995
WOONVOORZIENINGEN¹:					
Loondienst	.	.	7.671	7.937	8.434
Oproepkrachten	.	.	473	477	563
Niet in loondienst	.	.	159	166	167
Totaal	7.491	7.870	8.303	8.580	9.164
DAGVERBLIJVEN²:					
Loondienst	.	.	5.551	5.911	6.088
Oproepkrachten	.	.	252	289	318
Niet in loondienst	.	.	195	223	228
Totaal	5.704	5.895	5.998	6.423	6.634

¹ Gezinsvervangende tehuizen en woonvormen.

² Dagverblijven en activiteitencentra.

Bron: CBS.

Tabel 7.2.2.: Aantal fte in de semimurale gehandicaptenzorg naar vereniging vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995
Fiad-Wdt	13.699	14.058	14.613	15.310
NFVLG ¹	1.687	1.875	2.338	2.450
Totaal	15.386	15.933	16.951	17.760

¹ Nederlandse federatie voorzieningencentra lichamelijk gehandicapten.

Bron: VGN.

Tabel 7.2.3.: Aantal werkzame personen (aanstellingen) per vereniging vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995
Fiad-Wdt	24.161	24.934	27.771	29.445
NFVLG	2.792	3.594	4.452	4.710
Totaal	26.953	28.528	32.223	34.155

Bron: VGN.

Tabel 7.2.4.: Percentage part-timers naar functiegroep bij Fiad-Wdt instellingen vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995
Ondersteuning	94%	93%	94%	.
Centraal bureau	45%	53%	58%	.
Deskundigen	85%	84%	82%	.
Begeleiding	62%	67%	74%	.
Hoofden	16%	18%	23%	.

Bron: VGN.

Tabel 7.2.5.: Personeel naar functiegroep bij Fiad-Wdt instellingen (in procenten) vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995
Ondersteuning	18	17	16	.
Centraal bureau	3	4	3	.
Deskundigen	5	5	5	.
Begeleiding	67	68	70	.
Hoofden	7	6	6	.
Totaal	100	100	100	.

Bron: VGN.

Tabel 7.2.6.: Percentage personeelsleden dat het dienstverband beëindigd naar vereniging vanaf 1992

	1992	1993	1994	1995
Fiad-Wdt	12	10	13	.
NFVLG	10	10	17	.

Bron: VGN.

8 VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN

8.1 Verpleeghuizen

Tabel 8.1.1.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in verpleeghuizen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1992, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	39.269	42.453	46.710	49.314
- verpleging en verzorging	27.804	30.577	33.382	36.579
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	801	911	978	1.128
- overig personeel	5.119	5.574	6.277	6.752
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	5.539	5.391	5.623	4.855
waarvan ondersteunend	14.935	16.387	17.930	19.326
Flexibel personeel				
stagiaires	108	142	212	357
niet in loondienst	2.100	1.772	1.653	2.143
Totaal personeel	56.412	60.754	66.505	71.140
PSYCHOGERIATRIE	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	12.831	13.001	12.860	12.402
- verpleging en verzorging	9.620	9.865	9.805	9.627
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	225	263	270	277
- overig personeel	1.498	1.493	1.503	1.495
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.478	1.380	1.282	1.003
waarvan ondersteunend	4.465	4.583	4.362	4.344
Flexibel personeel				
stagiaires	43	22	19	123
niet in loondienst	830	1.387	546	572
Totaal personeel	18.169	17.613	17.787	17.441
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	10.787	9.784	8.059	7.269
- verpleging en verzorging	7.780	7.114	5.934	5.495
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	180	177	131	127
- overig personeel	1.474	1.351	1.103	1.016
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.373	1.142	891	631
waarvan ondersteunend	4.523	3.984	3.259	3.086
Flexibel personeel				
stagiaires	59	104	5	57
niet in loondienst	1.087	700	565	884
Totaal personeel	16.456	14.572	11.888	11.296

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ¹ :	62.887	65.239	67.629	68.985
- verpleging en verzorging	45.204	47.556	49.572	51.701
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	1.206	1.351	1.380	1.532
- overig personeel	8.091	8.419	8.881	9.263
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.390	7.913	7.796	6.489
waarvan ondersteunend	23.923	24.955	25.552	26.756
Flexibel personeel				
stagiaires	210	268	235	537
niet in loondienst	4.017	3.859	2.764	3.599
Totaal personeel	91.037	94.308	96.180	99.877

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in verpleeghuizen¹, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1992, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	27.914	29.899	32.306	33.804
- verpleging en verzorging	18.417	20.201	21.937	23.865
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	563	634	695	762
- overig personeel	3.418	3.691	11.052	4.322
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	5.513	5.373	5.622	4.855
waarvan ondersteunend	9.388	10.073	10.615	11.460
Flexibel personeel				
stagiaires	82	105	151	208
niet in loondienst	1.349	1.007	680	919
Totaal personeel	38.733	41.084	43.752	46.391
PSYCHOGERIATRIE				
	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	8.790	8.769	8.503	8.179
- verpleging en verzorging	6.188	6.244	6.066	6.019
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	157	182	183	186
- overig personeel	975	970	962	971
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.462	1.373	1.282	1.003
waarvan ondersteunend	2.817	2.853	2.654	2.643
Flexibel personeel				
stagiaires	18	12	11	26
niet in loondienst	496	391	277	265
Totaal personeel	12.121	12.026	11.445	11.113

SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	7.383	6.642	5.414	4.883
- verpleging en verzorging	5.016	4.583	3.762	3.553
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	114	109	87	78
- overig personeel	898	830	676	622
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.358	1.120	890	630
waarvan ondersteunend	2.596	2.244	1.797	1.697
Flexibel personeel				
stagiaires	46	52	2	13
niet in loondienst	456	332	208	317
Totaal personeel	10.481	9.271	7.421	6.910
TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1992	1993	1994	1995
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	44.087	45.310	46.223	46.866
- verpleging en verzorging	29.621	31.028	31.765	33.437
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	834	925	965	1.026
- overig personeel	5.291	5.491	5.690	5.915
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.333	7.866	7.794	6.488
waarvan ondersteunend	14.801	15.172	15.065	15.800
Flexibel personeel				
stagiaires	146	169	165	247
niet in loondienst	2.301	1.730	1.165	1.501
Totaal personeel	61.335	62.381	62.618	64.414

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.3.: Aantal part-timers in verpleeghuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	20.422	24.042	27.185	31.030	34.429
- verpleging en verzorging	16.324	19.388	22.023	25.222	28.027
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	484	581	679	733	867
- overig personeel	3.460	3.986	4.438	5.073	5.535
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	154	81	45	2	-
waarvan ondersteunend	8.840	10.326	11.728	13.201	14.401
Flexibel personeel					
stagiaires	141	60	76	102	196
niet in loondienst	1.476	1.583	1.284	1.416	1.901
Totaal personeel	30.879	36.011	40.265	45.749	50.927
PSYCHOGERIATRIE	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	7.563	8.410	8.870	9.133	9.087
- verpleging en verzorging	6.288	6.992	7.438	7.681	7.653
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	142	156	190	201	212
- overig personeel	1.105	1.220	1.227	1.251	1.222
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	10	38	15	-	-
waarvan ondersteunend	2.764	3.061	3.229	3.107	3.123
Flexibel personeel					
stagiaires	48	38	13	15	117
niet in loondienst	871	659	1.235	464	546
Totaal personeel	11.246	12.168	13.348	12.719	12.873
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	7.264	6.765	6.364	5.396	5.090
- verpleging en verzorging	5.754	5.409	5.091	4.379	4.149
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	152	140	140	101	101
- overig personeel	1.323	1.196	1.094	914	837
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	28	28	39	2	3
waarvan ondersteunend	3.596	3.273	2.944	2.464	2.395
Flexibel personeel					
stagiaires	25	27	70	5	56
niet in loondienst	1.038	960	577	506	836
Totaal personeel	11.923	11.025	9.954	8.371	8.377

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	35.249	39.217	42.419	45.560	48.606
- verpleging en verzorging	28.366	31.739	34.522	37.282	39.829
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	626	877	1.010	1.035	1.180
- overig personeel	5.888	6.402	6.758	7.239	7.594
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	192	147	99	4	3
waarvan ondersteunend	15.200	16.660	17.900	18.771	19.919
Flexibel personeel					
stagiaires	214	125	158	122	369
niet in loondienst	3.385	3.202	3.096	2.386	3.283
Totaal personeel	54.048	59.204	63.567	66.839	72.177

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst bij verpleeghuizen, naar functiegroep² (in procenten) vanaf 1991

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	10,5	10,4	10,1	9,0	9,1
In opleiding	7,5	7,4	7,0	5,9	6,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	5,3	5,7	6,3	5,0	4,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	8,8	8,5	8,4	7,0	7,3
Ondersteunend (terr./geb.)	6,7	5,8	4,8	4,7	5,2
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,4	9,2	9,2	8,0	8,2
Totaal excl. bevallingsverlof	7,8	7,8	7,8	6,5	6,7
PSYCHOGERIATRIE	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	10,4	10,1	10,5	9,1	9,6
In opleiding	10,2	6,6	8,3	5,3	6,3
Ondersteunend (algemeen/administratief)	5,9	6,5	7,2	5,5	5,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,0	8,0	7,8	6,8	7,1
Ondersteunend (terr./geb.)	7,0	4,9	4,7	4,7	4,9
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,8	9,2	9,6	8,1	8,6
Totaal excl. bevallingsverlof	8,5	8,1	8,2	6,6	7,2
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	9,4	9,4	9,2	8,2	9,3
In opleiding	8,3	6,8	8,4	7,2	6,6
Ondersteunend (algemeen/administratief)	6,2	6,2	5,1	4,5	5,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,4	7,5	7,4	6,6	6,6
Ondersteunend (terr./geb.)	5,4	5,6	5,5	4,6	5,4
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,1	8,5	8,5	7,6	8,2
Totaal excl. bevallingsverlof	7,5	7,4	7,3	5,8	6,8

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

² Ziekteverzuimpercentage voor de gehele verpleeghuissector is op grond van NZi-publikaties niet te bepalen.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.5.: *Uitstroom¹ van personeel in loondienst bij verpleeghuizen (in procenten) vanaf 1991*

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	20,9	17,9	13,9	11,8	11,9
In opleiding	25,6	25,9	25,2	29,4	32,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	13,3	13,2	10,7	10,0	10,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	21,2	19,1	16,0	14,9	12,8
Ondersteunend (terr./geb.)	11,6	8,2	5,9	8,8	10,6
Totaal	21,0	18,5	15,1	13,9	13,4
PSYCHOGERIATRIE	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	20,9	15,0	13,3	9,8	10,6
In opleiding	24,5	22,6	27,4	26,9	28,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	14,0	14,6	10,2	8,4	9,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	16,5	16,0	11,8	12,8	11,9
Ondersteunend (terr./geb.)	8,1	6,7	10,2	3,3	2,2
Totaal	20,0	15,8	13,9	12,0	11,8
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995
Primair	22,5	19,0	14,5	12,6	12,8
In opleiding	25,0	25,1	22,8	26,1	20,7
Ondersteunend (algemeen/administratief)	19,8	11,4	12,8	7,9	8,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	25,1	17,4	12,1	12,5	14,4
Ondersteunend (terr./geb.)	12,9	7,1	11,9	8,5	5,5
Totaal	23,0	18,7	14,7	13,3	13,3

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

8.2 Bejaardenoorden

8.2.1 Werkzame personen

Tabel 8.2.1.1.: Aantal werkzame personen in loondienst van bejaardenoorden naar functie vanaf 1991, per 31 december

Personeel in loondienst	1991	1992	1993	1994	1995
	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen
Algemeen beheer	6.794	6.758	6.787	6.869	6.922
Levens./soc./cult. zorg	1.908	1.965	2.070	2.201	2.435
Verzorging	46.844	45.351	45.563	45.568	46.188
Huishouding	14.643	13.725	13.347	12.997	12.955
Voedselvoorziening	11.167	10.915	10.767	10.847	10.780
Tuin/techniek/onderhoud	2.063	1.953	2.076	1.957	2.003
Overig personeel	2.809	2.412	2.350	2.368	2.426
Totaal	86.228	83.079	82.960	82.807	83.708

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) van personeel in loondienst van bejaardenoorden naar functie vanaf 1991, per 31 december

Personeel in loondienst	1991	1992	1993	1994	1995
	fte ¹	fte ¹	fte ²	fte ²	fte ²
Algemeen beheer	4.144	4.232	4.068	3.987	3.996
Levens./soc./cult. zorg	1.082	1.141	1.138	1.179	1.309
Verzorging	30.567	31.301	29.597	28.810	28.541
Huishouding	8.230	8.172	7.420	7.052	6.991
Voedselvoorziening	7.170	7.345	6.939	6.744	6.607
Tuin/techniek/onderhoud	1.566	1.565	1.578	1.521	1.534
Overig personeel	1.226	1.224	1.142	1.180	1.223
Totaal	53.955	54.980	51.882	50.473	50.201

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Exclusief oproepkrachten.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.3.: Aantal werkzame personen in de sector verzorging (verzorgend en verplegend personeel) in bejaardenoorden naar functie in 1994 en 1995, per 31 december

	1994				1995			
	In loondienst		Formatieplaatsen		In loondienst		Formatieplaatsen	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bejaardenverpleegkundige	4.287	9,4	2.506	8,7	4.468	9,7	2.634	9,2
Ziekenverzorgende	9.455	20,7	5.540	19,2	9.839	21,3	5.637	19,8
Bejaardenverzorgende	19.263	42,3	13.024	45,2	19.636	42,5	12.962	45,4
Bejaardenhelpende	5.222	11,5	3.167	11,0	5.427	11,7	3.186	11,2
Verzorgingshulp	3.314	7,3	1.840	6,4	2.815	6,1	1.514	5,3
Personeel in opleiding	846	1,9	633	2,2	767	1,7	527	1,8
Overig personeel	3.181	7,0	2.101	7,3	3.236	7,0	2.081	7,3
Totaal	45.568	100,0	28.810	100,0	46.188	100,0	28.541	100,0

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.4.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) van personeel in loondienst in de sector verzorging, naar provincie en grote steden vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
	fte ²	fte ¹	fte ²	fte ²	fte ²
Groningen	1.311	1.234	1.143	1.121	1.164
Friesland	1.387	1.345	1.284	1.207	1.277
Drenthe	810	771	736	767	775
Overijssel	1.924	1.909	1.884	1.888	1.858
Flevoland	206	216	214	219	224
Gelderland	3.357	3.247	3.275	3.155	3.170
Utrecht	2.124	2.174	2.092	1.964	1.917
Noord-Holland	5.475	5.254	5.206	5.025	4.891
Zuid-Holland	6.476	6.395	6.442	6.249	6.125
Zeeland	955	937	917	848	859
Noord-Brabant	4.390	4.235	4.198	4.173	4.152
Limburg	2.152	2.185	2.207	2.194	2.128
Nederland	30.567	29.901	29.597	28.810	28.541
Amsterdam	1.657	1.643	1.609	1.464	1.351
Rotterdam	1.428	1.421	1.489	1.357	1.277
Den Haag	1.152	1.153	1.138	1.121	1.057
Utrecht	574	539	487	474	417

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Exclusief oproepkrachten.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.5.: Ziekteverzuim (in %) in de sector bejaardenoorden vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Bejaardenoorden	8,7	7,5	6,8	.	7,6
- exclusief bevallingsverlof	7,3	6,6	5,7	6,5	6,4

Bron: BVG.

9 EXTRAMURALE VOORZIENINGEN

9.1 Thuiszorg

Tabel 9.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte) bij thuiszorginstellingen naar functiegroep en uitgesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1993, jaargemiddelde

	1993	1994	1995
Vast personeel			
Uitvoerend personeel:			
Wijkverpleegkundigen	4.344	4.471	3.920
Wijkverzorgenden	1.893	1.891	1.944
Verpleegkundigen in de wijk	568	618	669
Diëtisten	229	226	244
GVO'ers	49	40	45
Ergotherapeuten	9	16	15
Consultatiebureau-artsen	228	252	265
Gezinshelpenden	20.505	18.866	17.974
Gezinsverzorgenden	9.048	8.965	9.351
Gespecialiseerde gezinsverzorgenden	894	851	876
Kraamverzorgenden	4.333	4.413	4.231
Leerling kraamverzorgenden	22	57	13
Overig uitvoerend personeel	318	820	542
Leidinggevend personeel:			
Directie	410	317	270
Leidinggevend directe zorg	3.151	2.844	2.637
Staf- en kraamzorgverpleegkundigen	478	506	398
Overig leidinggevend personeel	619	804	701
Stafverpleegkundigen	180	192	203
Stafartsen	26	25	25
Staffunctionarissen	513	501	540
Financieel-economisch personeel	1.283	1.172	1.772
Ondersteunend personeel	1.836	2.167	1.644
Technisch/huishoudelijk personeel	831	815	714
Flexibel personeel			
Alpha-helpenden	4.693	5.003	4.899
Uitvoerend personeel niet in loondienst	1.706	1.638	3.303
Leidinggevend personeel niet in loondienst	16	22	12
Overig personeel niet in loondienst	576	570	135
Totaal personeel	58.758	58.062	57.342

Bron: NZI/LVT.

Tabel 9.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) bij thuiszorginstellingen uitgesplitst naar vast en flexibel personeel in 1994 en 1995, jaargemiddelde

	1994	1995
Vast personeel		
Uitvoerend personeel:		
Wijkverpleegkundigen	7.915	7.587
Wijkverzorgenden	3.550	4.093
Verpleegkundigen in de wijk	1.993	2.252
Diëtisten	400	442
GVO'ers	62	81
Ergotherapeuten	24	26
Consultatiebureau-artsen	768	862
Gezinshelpenden	46.596	47.376
Gezinsverzorgenden	17.064	19.208
Gespecialiseerde gezinsverzorgenden	1.322	1.354
Kraamverzorgenden	4.937	5.814
Leerling kraamverzorgenden	61	16
Overig uitvoerend personeel	2.063	1.625
Leidinggevend personeel:		
Directie	361	316
Leidinggevend directe zorg	3.697	3.863
Staf- en kraamzorgverpleegkundigen	880	611
Overig leidinggevend personeel	1.043	917
Stafverpleegkundigen	252	279
Stafartsen	75	51
Staffunctionarissen	594	627
Financieel-economisch personeel	1.664	2.910
Ondersteunend personeel	3.466	2.856
Technisch/huishoudelijk personeel	2.036	2.064
Flexibel personeel		
Alpha-helpenden	39.464	36.833
Uitvoerend personeel niet in loondienst	6.754	11.753
Leidinggevend personeel niet in loondienst	42	12
Overig personeel niet in loondienst	2.145	504
Totaal personeel	149.228	154.332

Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.1.3.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte) in de thuiszorg vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Kruiswerk	11.848	12.085	12.406	.	.
Gezinsverzorging	40.757	40.678	40.773	.	.
Kraamzorg	6.107	6.101	5.579	.	.
Totaal thuiszorg	58.712	58.864	58.758	58.062	57.342

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.
Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.1.4.: Ziekteverzuim¹ (in procenten) van het personeel in loondienst in thuiszorginstellingen in 1993, 1994 en 1995

	Inclusief zwangerschaps- verlof			Exclusief zwangerschaps- verlof		
	1993	1994	1995	1993	1994	1995
Uitvoerend personeel	10,4%	9,1%	8,7%	8,8%	8,3%	8,0%
Leidinggevend personeel	6,0%	5,8%	5,3%	5,1%	5,2%	4,5%
Overig personeel	6,3%	5,2%	5,9%	5,6%	4,6%	5,3%
Totaal personeel	9,5%	8,7%	8,7%	8,1%	7,8%	8,0%

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.15.: Uitstroom¹ van het personeel in loondienst in thuiszorginstellingen (in procenten) in 1993, 1994 en 1995

	1993	1994	1995
Uitvoerend personeel	13,5%	16,9%	13,8%
Leidinggevend personeel	10,6%	10,8%	8,3%
Overig personeel	11,3%	12,5%	13,7%
Totaal personeel	14,8%	17,4%	14,6%

¹ Aantal vertrokken personeelsleden gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting per jaar x100%.
Bron: NZi/LVT.

9.2 Gezondheidscentra¹

9.2.1 Aantal werkzame personen

Tabel 9.2.1.1.: Absoluut aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Huisartsen ¹	620	616	617	629	654
Wijkverpleegkundigen	564	546	515	510	508
Maatschappelijk werkers	319	309	306	308	311
Fysiotherapeuten	508	510	507	514	520
Verloskundigen	228	224	233	247	259
Gezins/bejaardenverzorgenden ²	101	96	80	81	82
Ziekenverzorgenden	159	155	159	155	167
Apothekers	102	101	111	122	123
Tandartsen	89	83	89	92	94
Diëtisten	93	101	106	110	115
Logopedisten	40	48	55	58	60
Psychologen	15	18	30	33	41
Oefentherapeuten	19	23	33	35	38
Overigen	118	143	151	158	193
Thuiszorgmanager	.	.	42	43	45
Totaal	2.975	2.973	3.034	3.095	3.210

¹ Inclusief assistent-huisartsen.

² Leidinggevenden.

Bron: NIVEL.

¹ Onder een gezondheidscentrum wordt verstaan een samenwerkingsverband met *gemeenschappelijke huisvesting* van tenminste één huisarts, één wijkverpleegkundige en één maatschappelijk werker. De huisarts en de wijkverpleegkundige dienen tenminste half-time (20 uur per week) ten behoeve van het centrum te werken; de maatschappelijk werkende minimaal twee dagdelen (één dag) per week. Naast deze kerndisciplines kunnen eveneens vertegenwoordigers van andere disciplines, zoals bijvoorbeeld fysiotherapeuten, verloskundigen, verzorgenden of apothekers, in het gezondheidscentrum werkzaam zijn. In gezondheidscentra werken de diverse hulpverleners vanuit één organisatie nauw samen met als uiteindelijk doel: afstemming van de geboden zorg.

Tabel 9.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) per discipline in gezondheidscentra vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Huisartsen ¹	485	479	475	476	489
Wijkverpleegkundigen	422	393	362	357	345
Maatschappelijk werkers	201	189	182	185	187
Fysiotherapeuten	353	362	359	359	358
Verloskundigen	51	50	54	59	61
Gezins/bejaardenverzorgenden ²	64	60	50	49	49
Ziekenverzorgenden	105	99	97	93	101
Apothekers	86	86	92	101	104
Tandartsen	70	66	70	72	74
Diëtisten	12	13	14	14	16
Logopedisten	16	20	23	24	26
Psychologen	6	7	10	11	13
Oefentherapeuten	10	14	20	20	20
Overigen	31	40	48	48	54
Thuiszorgmanager	.	.	25	28	29
Totaal	1.912	1.818	1.881	1.896	1.926

¹ Inclusief assistent-huisartsen.² Leidinggevenden.

Bron: NIVEL.

Tabel 9.2.1.3.: Werkgevers van in gezondheidscentra werkzame hulpverleners naar discipline, per 31 december

	dienstverband gezondheids- centrum		overig dienstverband		vrij beroep		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Huisartsen ¹	273	8,5	56	1,7	325	10,1	654	20,4
Wijkverpleegkundigen	34	1,1	474	14,8	-	-	508	15,8
Maatschappelijk werkers	34	1,1	273	8,5	4	0,1	311	9,7
Fysiotherapeuten	246	7,7	94	2,9	180	5,6	520	16,2
Verloskundigen	40	1,3	15	0,5	204	6,4	259	8,1
Gezins/bejaardenverzorgers ²	-	-	82	2,6	-	-	82	2,6
Ziekenverzorgers	11	0,3	156	4,9	-	-	167	5,2
Apothekers	47	1,5	17	0,5	59	1,8	123	3,8
Tandartsen	16	0,5	4	0,1	74	2,3	94	2,9
Diëtisten	16	0,5	94	2,9	5	0,2	115	3,6
Logopedisten	2	0,1	-	-	58	1,8	60	1,9
Psychologen	-	-	-	-	41	1,3	41	1,3
Oefentherapeuten	9	0,3	3	0,1	26	0,8	38	1,2
Overigen	17	0,5	110	3,4	66	2,1	193	6,0
Thuiszorgmanager	15	0,5	30	0,9	-	-	45	1,4
Totaal	760	23,7	1.408	43,9	1.042	32,5	3.210	100,0

¹ Inclusief assistent-huisartsen.² Leidinggevenden.

Bron: NIVEL.

10 APOTHEKEN

10.1 Voorzieningen

Tabel 10.1.1.: Aantal openbare apotheken en ziekenhuisapotheken in Nederland vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal apotheken	1.496	1.506	1.513	1.518	1.530
Index (1992 = 100)	100	101	101	101	102
Ziekenhuisapotheken			93	94	94

Bron: KNMP.

Tabel 10.1.2.: Nieuwe vestigingen en opgeheven apotheken vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Nieuw gevestigd door leden KNMP	26	20	12	10	8
- waarvan in stadsgebieden	18	13	7	8	4
- waarvan in plattelandsgebieden	8	7	5	2	4
Nieuw gevestigd door niet-leden KNMP	4	1	2	-	2
Totaal aantal nieuw gevestigde apotheken	30	21	14	10	10
Totaal aantal opgeheven apotheken	3	5	11	3	5
Netto aantal vestigingen	27	16	10	7	5

Bron: KNMP.

10.2 Werkzame personen

Tabel 10.2.1.: Aantal openbare apothekers¹, ziekenhuisapothekers¹ en apotheekhoudende huisartsen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1993	1993	1994	1995
Openbare apothekers	1.737	1.843	1.916	1.931	1.981
Index (1991 = 100)	100	106	110	111	114
Ziekenhuisapothekers	298	300	306	317	332
Index (1991 = 100)	100	101	103	106	111
Apotheekhoudende huisartsen	710	667	669	665	660
Index (1991 = 100)	100	94	94	94	93
Totaal	2.745	2.810	2.891	2.913	2.973
Index (1991 = 100)	100	102	105	106	108

¹ Aangesloten bij de KNMP (circa 90%).

Bron: KNMP/NIVEL.

Tabel 10.2.2.: Aantal apothekersassistenten in openbare apotheken en ziekenhuis-apotheken vanaf 1992, per 31 december

Assistent in	1992	1993	1994	1995	1996
Openbare apotheek	9.737	10.349	10.630	10.789	11.239
Index (1992 = 100)	100	106	109	111	115
Ziekenhuisapotheek	1.744	1.846	1.962	.	.
Index (1992 = 100)	100	106	113	.	.
Totaal	11.481	12.195	12.592	.	.
Index (1992 = 100)	100	106	110	.	.

Bron: KNMP.

11 AMBULANCE HULPVERLENING

11.1 Voorzieningen

Tabel 11.1.1.: Algemene gegevens van ambulancediensten vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Ambulancediensten ¹	183	168	150	142	130
Ambulancelocaties	235	222	217	220	213
Ambulances	653	647	642	641	637
Aantal ritten (x 1.000)	615	605	622	628	649
Aantal kilometers (x 1.000)	18.657	18.807	20.061	21.014	22.471

¹ Het betreft zowel GGD-ambulancediensten (24%) als overige ambulancediensten, met name particulier (76%).

Bron: CBS.

11.2 Werkzame personen

Tabel 11.2.1.: Aantal personeelsleden ambulancehulpverlening in 1994 en 1995, per 31 december

	1994	1995
Aantal personeelsleden	3.232	3.404 ¹

¹ Bij een respons van circa 86% geldt een schatting van 3.960 personeelsleden.

Bron: Hoving & Janssen, 1994/NIVEL, NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.2.: Personeel ambulancehulpverlening naar type functie en geslacht, 1995

	Absoluut	%	Aandeel mannen
Verpleegkundigen	1.421	41,7	79%
Chauffeurs	1.175	34,5	96%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	243	7,1	83%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	162	4,8	80%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	161	4,7	66%
Overig personeel	242	7,1	75%
Totaal	3.404	100,0	84%

Bron: NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.3.: Personeel ambulancehulpverlening naar type functie en full-time/part-time werkzaam of als oproepkracht in 1995

	Full-time	Part-time	Oproepkracht	Totaal
Verpleegkundigen	58%	19%	23%	100%
Chauffeurs	69%	10%	21%	100%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	53%	24%	23%	100%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	78%	14%	8%	100%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	57%	39%	4%	100%
Overig personeel	51%	41%	8%	100%
Totaal	62%	18%	20%	100%

Bron: NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.4.: Personeel ambulancehulpverlening verdeeld naar type functie en diensten in 1995

	Overheids-diensten	Niet-overheids-diensten (CAO)	Totaal
Verpleegkundigen	47%	53%	100%
Chauffeurs	47%	53%	100%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	39%	61%	100%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	75%	25%	100%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	78%	22%	100%
Overig personeel	58%	42%	100%
Totaal	50%	50%	100%

Bron: NAP, LVGGD, SOVAM, SOSA, 1996.

DEEL C

Varia

12 REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.1.: Het gemiddeld aantal arbeidsplaatsen (fte) in een aantal zorgsectoren naar RBA-gebied in 1995

RBA-gebied	zh	pz	ivg	vph	vzh ¹	tz ²	Totaal ³
Groningen	7.847	629	741	2.603	1.972	2.263	16.198
Friesland	4.028	679	1.258	2.841	2.176	2.518	13.632
Drenthe	2.677	2.152	1.697	1.879	1.440	1.813	11.684
IJssel-Vecht	3.208	225	381	1.141	1.054	1.334	7.366
Twente	4.612	409	996	2.542	1.897	2.214	12.796
Midden-IJssel	1.807	1.522	267	1.222	823	809	6.465
Veluwe	3.447	1.654	4.213	2.506	1.907	2.330	16.231
Amhem/Oost-Gelderland	4.362	1.267	1.122	2.575	2.274	2.445	14.133
Nijmegen/Rivierenland	6.911	488	2.466	1.776	1.260	1.748	14.755
Flevoland	1.168	0	263	459	432	940	3.317
Oost-Utrecht	2.699	2.842	3.648	2.115	1.925	1.844	15.343
West-Utrecht	9.367	281	88	1.892	1.400	1.989	15.064
Gooi/Vecht	2.274	122	100	1.294	1.059	963	5.88
Noord-Holland Noord	3.651	679	1.686	1.798	1.905	2.100	11.865
Amsterdam/Zaanstr./Waterland	15.232	1.817	1.067	4.857	3.359	3.695	30.165
Kenemer-/Amstel-/Meerl.	5.599	1.947	895	2.550	2.275	2.337	15.800
Rijnstreek	6.265	1.475	3.141	2.781	2.201	2.584	18.552
Haaglanden	7.789	2.797	1.617	5.296	3.578	3.653	25.027
Drechtsteden	2.890	343	567	1.447	1.217	1.370	7.865
Rijnmond	13.195	1.725	938	6.043	3.765	4.610	30.476
Zeeland	2.336	402	879	1.749	1.543	1.586	8.562
Westnoord-Brabant	1.513	591	294	738	800	866	4.801
Breda	3.299	519	759	1.469	1.430	1.454	9.253
Midden-Brabant	2.841	426	1.653	1.241	1.403	1.358	9.073
Noordoost-Brabant	3.976	1.984	1.622	2.296	1.712	2.017	14.208
Zuidoost-Brabant	6.182	1.011	1.836	2.801	1.897	2.363	16.279
Noordmidden-Limburg	3.060	1.296	1.704	1.849	1.279	1.695	10.994
Zuid-Limburg	7.096	1.020	1.176	2.935	2.218	2.446	17.087
Nederland	139.331	30.301	37.072	64.694	50.201	57.342	382.877

zh : ziekenhuizen

pz : psychiatrische ziekenhuizen

ivg : instellingen voor verstandelijk gehandicapten

vph: verpleeghuizen

vzh: verzorgingshuizen

tz : thuiszorg

¹ Verzorgingshuizen (cijfers per 31 december 1995).

² Thuiszorg (inclusief alpha-hulpen).

³ Inclusief MKD/MKT.

Cijfers inclusief personeel niet in loondienst

Bron: NZi/CBS (verzorgingshuizen).

Tabel 12.2.: Het gemiddeld aantal werkzame personen in een aantal zorgsectoren naar RBA-gebied in 1995

RBA-gebied	zh	pz	ivg	vph	vzh ¹	tz ²	Totaal ³
Groningen	10.638	985	956	4.285	3.413	6.108	26.601
Friesland	5.926	1.010	1.819	4.439	3.800	6.802	24.019
Drenthe	4.096	2.919	2.438	3.030	2.502	4.892	19.914
IJssel-Vecht	4.560	288	582	1.760	1.889	3.598	12.714
Twente	6.706	598	1.580	3.754	3.149	5.962	21.945
Midden-IJssel	2.449	2.062	429	1.930	1.351	2.180	10.435
Veluwe	5.065	2.187	6.038	3.883	3.131	6.273	26.851
Arnhem/Oost-Gelderland	6.307	1.625	1.561	3.864	3.866	6.575	23.933
Nijmegen/Rivierenland	9.582	630	4.092	2.776	2.053	4.699	24.014
Flevoland	1.769	.	459	829	856	2.535	6.650
Oost-Utrecht	4.127	4.161	5.553	3.289	3.198	4.964	25.711
West-Utrecht	13.245	375	128	3.082	2.308	5.345	24.541
Gooi/Vecht	3.201	160	134	1.961	1.777	2.595	9.921
Noord-Holland Noord	4.961	957	2.391	2.758	3.251	5.652	20.041
Amsterdam/Zaanstr./Waterland	19.083	2.490	1.571	6.986	5.490	9.926	45.755
Kennemer-/Amstel-/Meerl.	8.268	2.895	1.541	4.378	3.856	6.291	27.537
Rijnstreek	8.742	1.980	4.366	4.465	3.689	6.939	30.360
Haaglanden	10.133	3.701	2.144	7.913	5.635	9.839	39.830
Drechtsteden	4.206	408	736	2.186	1.981	3.676	13.259
Rijnmond	17.829	2.182	1.383	9.023	5.825	12.407	48.930
Zeeland	3.262	502	1.373	2.640	2.530	4.294	14.721
Westnoord-Brabant	2.147	771	461	1.138	1.239	2.327	8.082
Breda	4.757	698	1.201	2.226	2.337	3.912	15.636
Midden-Brabant	4.234	578	2.329	2.054	2.546	3.641	15.645
Noordoost-Brabant	5.697	2.768	2.396	3.917	2.977	5.411	23.973
Zuidoost-Brabant	8.537	1.230	2.562	4.319	3.302	6.343	26.560
Noordmidden-Limburg	4.165	1.787	2.350	2.711	2.110	4.561	17.901
Zuid-Limburg	9.385	1.250	1.625	4.368	3.646	6.586	27.178
Nederland	193.077	41.194	54.197	99.962	83.708	154.332	632.656

zh : ziekenhuizen

pz : psychiatrische ziekenhuizen

ivg : instellingen voor verstandelijk gehandicapten

vph: verpleeghuizen

vzh: verzorgingshuizen

tz : thuiszorg

¹ Verzorgingshuizen (cijfers per 31 december 1995).

² Thuiszorg (inclusief alpha-hulpen).

³ Inclusief MKD/MKT.

Cijfers inclusief personeel niet in loondienst

Bron: NZ/CBS (verzorgingshuizen).

Tabel 12.3.: *Het gemiddeld aantal werkzame personen in de intramurale gezondheidszorg naar RBA-gebied vanaf 1991*

RBA-gebied	1991	1992	1993	1994	1995
Groningen	15.056	15.671	16.275	16.347	17.080
Friesland	11.764	12.588	12.843	13.112	13.417
Drenthe	10.828	11.797	12.202	12.316	12.519
IJssel-Vecht	6.365	6.471	6.916	6.920	7.227
Twente	11.590	12.162	12.420	12.596	12.833
Midden-IJssel	6.217	6.473	6.611	6.564	6.905
Veluwe	15.753	16.395	16.632	16.560	17.447
Arnhem/Oost-Gelderland	12.649	12.988	13.393	13.595	13.491
Nijmegen/Rivierenland	13.888	14.500	14.324	14.933	15.395
Flevoland	2.510	2.841	2.585	3.043	3.303
Oost-Utrecht	16.026	15.635	16.411	16.718	17.673
West-Utrecht	15.237	15.627	16.170	16.852	16.764
Gooi/Vecht	5.232	5.463	5.750	5.631	5.549
Noord-Holland Noord	9.943	10.584	10.875	11.123	11.139
Amsterdam/Zaanstr./Waterland	27.088	29.292	30.362	29.827	30.339
Kennemer-/Amstel-/Meerl.	16.529	15.450	16.307	16.193	17.390
Rijnstreek	24.953	19.707	19.694	18.939	19.688
Haaglanden	22.238	23.387	24.220	24.344	24.356
Drechtsteden	6.608	7.027	7.440	7.375	7.602
Rijnmond	27.779	29.168	29.851	30.737	30.697
Zeeland	7.281	8.043	7.868	7.760	7.897
Westnoord-Brabant	4.005	4.383	4.457	4.415	4.374
Breda	8.119	8.331	8.497	9.107	9.388
Midden-Brabant	8.422	8.754	9.227	9.133	9.459
Noordoost-Brabant	14.255	14.736	14.954	15.238	15.726
Zuidoost-Brabant	14.788	15.491	16.044	16.756	16.915
Noordmidden-Limburg	12.058	12.632	12.772	13.046	13.096
Zuid-Limburg	15.760	16.276	16.776	16.470	16.946
Nederland	362.941	371.872	381.876	385.650	394.615

Bron: NZi.

Tabel 12.4.: Het aantal nieuwe werknemers¹ in de intramurale gezondheidszorg per sector en RBA-gebied in 1995

RBA-gebied	Zieken- huizen	Psychia- trische zieken- huizen	Gehandi- capten- zorg	Verpleeg- huizen	Totaal ²
Groningen	1.496	86	-24	417	2.144
Friesland	610	178	181	605	1.657
Drenthe	552	297	324	398	1.573
IJssel-Vecht	552	.	104	304	989
Twente	421	35	291	511	1.256
Midden-IJssel	173	190	202	284	901
Veluwe	711	294	1.197	576	2.886
Arnhem/Oost-Gelderland	817	91	26	455	1.421
Nijmegen/Rivierenland	1.039	68	582	343	2.302
Flevoland	74	.	162	350	642
Oost-Utrecht	434	1.150	997	629	3.276
West-Utrecht	2.007	-406	-16	332	1.945
Gooi/Vecht	406	.	6	289	784
Noord-Holland Noord	208	129	121	543	991
Amsterdam/Zaanstr./Waterland	2.501	209	547	993	4.359
Kenemer-/Amstel-/Meerl.	629	658	510	898	2.903
Rijnstreek	1.084	229	785	960	3.154
Haaglanden	1.369	507	224	985	3.169
Drechtsteden	446	96	112	354	1.033
Rijnmond	1.927	329	-181	1.080	3.506
Zeeland	375	118	178	318	1.039
Westnoord-Brabant	231	1	102	45	386
Breda	278	37	175	325	1.225
Midden-Brabant	391	92	429	301	1.272
Noordoost-Brabant	505	156	281	942	1.967
Zuidoost-Brabant	737	266	229	579	1.913
Noordmidden-Limburg	409	92	481	280	1.290
Zuid-Limburg	485	191	322	1.147	2.342
Nederland	20.882	5.105	8.358	15.257	52.336

¹ Nieuwe werknemers zijn werknemers, aangetrokken ter vervanging van vertrokken personen (brutoverloop) en door uitbreiding. Uitbreiding is het verschil in het aantal personeelsleden tussen 1994 en 1995.

² Inclusief MKT, MKD, en instellingen voor zintuiglijk gehandicapten.

Bron: NZi.

13 VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.1.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	100	100	200	200	. ³
waarvan:					
Vacature $\geq$ 20 uur	100	100	100	100	. ³
Advertentie geplaatst	100	. ³	100	100	. ³
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100	100	. ³
Moeilijk vervulbaar	100	. ³	. ³	. ³	. ³

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, doktersassistente, therapeut, medisch laboratoriumpersoneel, apothekersassistente, bezigheidstherapie en dergelijke.

² Algemeen vormend en beroepsvoorbereidend onderwijs aansluitend op het basisonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

Tabel 13.2.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	2.200	1.300	1.300	1.500	1.500
waarvan:					
Vacature $\geq$ 20 uur	1.800	1.000	1.000	1.000	1.100
Advertentie geplaatst	1.400	600	4.00	700	700
Gemeld bij arbeidsbureau	800	300	400	600	500
Moeilijk vervulbaar	900	200	200	200	400

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, doktersassistente, therapeut, medisch laboratoriumpersoneel, apothekersassistente, bezigheidstherapie en dergelijke.

² Beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het voortgezet onderwijs bij MDGO-scholen en opleidingen in het kader van het leerlingwezen.

Bron: CBS.

Tabel 13.3.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	900	700	700	1.200	800
waarvan:					
Vacature $\geq$ 20 uur	700	500	500	800	600
Advertentie geplaatst	600	400	300	600	500
Gemeld bij arbeidsbureau	200	100	200	400	200
Moeilijk vervulbaar	400	200	200	200	200

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, verloskundige, logo/akoepedist, medisch laboratoriumpersoneel, diëtiste en dergelijke.

² HBO en WO eerste fase.

Bron: CBS.

Tabel 13.4.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	300	200	300	300	100
waarvan:					
Vacature $\geq$ 20 uur	300	200	300	200	100
Advertentie geplaatst	200	100	200	200	³
Gemeld bij arbeidsbureau	³	³	100	³	³
Moeilijk vervulbaar	200	100	100	100	³

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, verloskundige, logo/akoepedist, medisch laboratoriumpersoneel, diëtiste en dergelijke.

² WO tweede fase en beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het HBO.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

Tabel 13.5.: Enkele vacaturegegevens van de sector Gezondheids- en welzijnszorg vanaf 1992, per ultimo september

	1992		1993		1994		1995		1996	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	8.100		5.100		5.700		6.700		7.100	
waarvan:										
Vacature $\geq$ 20 uur	5.800	73	3.300	65	4.100	72	4.100	59	5.100	72
Advertentie geplaatst	4.500	56	2.100	41	2.100	37	3.000	43	3.100	44
Gemeld bij arbeidsbureau	2.900	36	1.400	27	1.600	28	2.300	33	2.400	34
Moeilijk vervulbaar	2.600	32	800	16	800	14	900	13	1.300	18

Bron: CBS.

Tabel 13.6.: Enkele vacaturegegevens van de Nederlandse economie excl. overheid en onderwijs vanaf 1992, per ultimo september

	1992		1993		1994		1995		1996	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	58.200		33.500		39.400		55.200		61.100	
waarvan:										
Vacature $\geq$ 20 uur	45.300	78	25.000	75	30.600	78	41.200	75	48.500	79
Advertentie geplaatst	27.100	47	10.800	32	12.700	32	20.500	37	24.200	40
Gemeld bij arbeidsbureau	18.000	31	7.400	22	9.600	24	13.800	25	14.200	23
Moeilijk vervulbaar	20.500	35	6.100	18	7.900	20	14.700	27	17.100	28

Bron: CBS.

VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.5: Enkele vacaturegegevens van de sector Groothandels- en warenhandel vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	8.100	7.100	8.700	6.700	7.100
Waarvan:					
Vacatures > 20 uur	8.800	8.300	8.400	4.100	8.100
Advertentie geplaatst	4.800	5.100	5.100	3.000	3.100
Gedirecte aanpak	2.900	1.400	1.800	2.300	2.400
Meest voorkomende	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800

Bron: CBS

Tabel 13.6: Enkele vacaturegegevens van de Nederlandse economie excl. overheid en onderwijs vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995	1996
Aantal vacatures	28.200	27.200	29.400	28.200	31.100
Waarvan:					
Vacatures > 20 uur	42.000	39.000	39.000	41.200	48.200
Advertentie geplaatst	27.100	27.800	27.100	20.500	24.200
Gedirecte aanpak	18.000	7.400	8.800	13.500	14.200
Meest voorkomende	20.500	21.100	21.100	21.100	21.100

Bron: CBS

14 INSTROOM NAAR HERKOMST EN BEROEP IN 1995 (voorlopige gegevens)

Tabel 14.1.: Instroom naar herkomst en beroep in 1995 (verdeling in %)

	Vanuit zorg ¹	Elders werkzaam ²	Geen werk	School- verlater ³	Her- intreder	Totaal
Gedipl. verpleegk. en verz.	50	4	6	1	9	100
Gezinsverz./helpenden	33	29	10	3	25	100
Bejaardenverz./helpenden	53	26	4	3	14	100
Groepsleiders	36	38	6	3	17	100

¹ Afgebakende zorgsectoren in het BVG-bestand.

² Bij andere bedrijfsverenigingen geregistreerd, inclusief uitzendbureaus.

³ Jonger dan 26 jaar en niet uit andere baan afkomstig.

Bron: BVG.

Tabel 14.2.: Instroom naar herkomst en sector in 1995 (verdeling in %)

	Vanuit zorg ¹	Elders werkzaam ²	Geen werk	School- verlater ³	Her- intreder	Totaal
Alg. ziekenhuizen	27	37	4	8	24	100
Psych. ziekenhuizen	33	43	5	5	14	100
Zwakzinnigeninrichtingen	21	42	4	5	28	100
Verpleeghuizen	35	38	5	5	17	100
Verzorgingshuizen	35	29	4	10	22	100
Thuiszorg	43	29	8	3	17	100

¹ Afgebakende zorgsectoren in het BVG-bestand.

² Bij andere bedrijfsverenigingen geregistreerd, inclusief uitzendbureaus.

³ Jonger dan 26 jaar en niet uit andere baan afkomstig.

Bron: BVG.

Tabel 14.3.: Uitstroom naar bestemming en beroep in 1995 (verdeling in %)

	Naar zorg ¹	Elders werkzaam ²	Geen werk	VUT e.d. ³	Overig	Totaal
Gedipl. verpleegk. en verz.	67	22	9	1	1	100
Gezinsverz./helpenden	58	14	10	5	13	100
Bejaardenverz./helpenden	67	15	9	2	7	100
Groepsleiders	49	23	13	-	15	100

¹ Afgebakende zorgsectoren in het BVG-bestand.

² Bij andere bedrijfsverenigingen geregistreerd, inclusief uitzendbureaus.

³ Ouder dan 54 jaar en niet naar andere baan vertrokken.

Bron: BVG.

INSTROOM NAAR HERKOMST EN BEROEP

Tabel 14.4.: Uitstroom naar bestemming en sector in 1995 (verdeling in %)

	Naar zorg ¹	Elders werkzaam ²	Geen werk	VUT e.d. ³	Overig	Totaal
Alg. ziekenhuizen	37	28				
Psych. ziekenhuizen	64	27	10	1	24	100
Zwakzinnigeninrichtingen	32	35	6	-	3	100
Verpleeghuizen	55	30	9	-	24	100
Verzorgingshuizen	51	26	7	-	8	100
Thuiszorg	60	18	8	1	14	100
			10	4	8	100

¹ Afgebakende zorgsectoren in het BVG-bestand.

² Bij andere bedrijfsverenigingen geregistreerd, inclusief uitzendbureaus.

³ Ouder dan 54 jaar en niet naar andere baan vertrokken.

Bron: BVG.

LITERATUUR EN BRONNEN

- Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoorden (AWOB). **Bestedingsplan 1995**. Bunnik, 1995.
- AWOZ. **Wegwijzer gezondheidszorg beroepen en opleidingen**. Utrecht, 1994.
- Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen (BVG).
- **WW-registratie**, 1993-1996.
- **Ziekteverzuimcijfers**, 1992-1996.
- Beer J. de. **Bevolkingsprognose 1996: minder bevolkingsgroei, meer vergrijzing**. Maandstatistiek bevolking 97/1, p.6-12. CBS, 1997.
- Beer J. de, C.J.M. Prins. **Bevolkingsontwikkeling in 1996: toename immigratie**. Maandstatistiek bevolking 97/3, p.6-10. CBS, 1997.
- Bruers J.J.M., E.M. Bronkhorst. **Op weg naar een 'tandartsentekort'**. NT 52, 11, 1997, p.584-591.
- Centraal Bureau voor de Statistiek CBS.
- **Statistiek van de verdiende lonen, diverse jaren**
- **Arbeidsrekeningen 1987-1996**
- **Enquête Beroepsbevolking (EBB) 1996**
- **Vacature enquête 1990-1996**
- **Gezondheidsenquête 1992-1996**
- **Statistiek van de thuiszorg, diverse jaren**
- **Onderwijsstatistieken 1992-1996**
- **Statistiek van de bejaardenoorden, 1992-1996**
- **Maandbericht gezondheidsstatistiek, diverse jaren**
- **Statistisch Jaarboek, diverse jaren**
- Centraal Planbureau (CPB). **Centraal Economisch Plan**, 1996.
- Commissie Modernisering Curatieve Zorg. **Gedeelde zorg: betere zorg**. Zoetermeer, 1994.
- Ctsv/Lisv. **Kroniek van de sociale verzekeringen**, 1995-1996.
- Driessen M.J., J. Dekker. **Ergotherapie in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1994.
- Evers P.W., W. van der Windt. **Regiomarge**. Utrecht, NZi, 1995.
- GAK. **Administratie GAK Nederland BV**. Amsterdam, 1997.
- Grip A. de, E.J.T.A. Willems, J. Hoevenberg, P.J.E. van de Loo, A.G.M. Matheeuwssen. **Toekomstverkenning arbeidsmarkt zorgsector**. Maastricht. ROA, 1994.
- Harmsen J., L. van der Velden, L. Hingstman. **Behoefteraming longartsen 1996-2010**. NIVEL, 1997.

HBO-Monitor. **De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroeps-onderwijs.** Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, diverse jaren.

Heiligers Ph.J.M., L. Hingstman, J.T.C. Marrée. **Inventarisatie deeltijd werken onder artsen.** Utrecht, NIVEL, 1997.

Hingstman L., J. Harmsen en R.A. Holl. **Behoefteraming kinderartsen 1995-2005.** Utrecht, NIVEL, 1996.

Hingstman L. en J. Harmsen. **Beroepen in de extramurale gezondheidszorg 1994.** Utrecht, De Tijdstroom/NIVEL, 1994.

Hoving, P.G., A.M. Janssen: **Adresboek Ambulancehulpverlening 1995.** Grave, HHS Uitgeverij, 1994

Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie (HVRC)
- **Jaarverslagen, 1992-1996**

IGZ. **Aantallen gekwalificeerde beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. 1991-1996**

Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I.SZW): **Vermindering aantal ziekmeldingen.** Oktober 1994.

Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I.SZW): **CAO's in Nederland.** Den Haag, I.SZW, 1995.

Jong A.H. de. **Nationale Huishoudensprognose 1996: steeds minder paren zijn gehuwd.** Maandstatistiek bevolking 97/5, p.18-27. CBS, 1997.

Kersten J.W.E.T., J. van der Zee, H.P.H. Abrahamse, H.J.M. Sixma. **Fysiotherapeuten kijken vooruit!, deel 1: Beroep en beroepsuitoefening (concept).** Utrecht, NIVEL, 1997.

Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie (KNMP)
- **Pharmaceutisch Weekblad, 1992-1996**
- **Ledenadministratie, 1997**

Kwartel A.J.J., L.V.R. Vandermeulen, D.M.J. Delnoy, J. Harmsen. **Brancherapport Verpleging en Verzorging: feiten, ontwikkelingen en knelpunten.** Utrecht, NZI/NIVEL 1994.

Landelijke Vereniging voor Thuiszorg (LVT)
- **Databank Thuiszorg (LVT/NZi), diverse jaren.**

Linssen J.A.C. **Opleiding van apothekersassistenten in beweging.** Pharmaceutisch Weekblad; 131, 3: p.83-87, 1996.

Linssen J.A.C. **Opleiding van apothekersassistenten in beweging.** Pharmaceutisch Weekblad, 131, p.83-87, 1996.

Manting D., E. Butzelaar. **Allochtonenprognose 1996-2015.** Maandstatistiek bevolking 97/3, p.30-46. CBS, 1997.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

- **Zorg voor werk**. Den Haag, 1995.
- **Financieel Overzicht Zorg**, diverse jaren. Den Haag
- **Advies arbeidsmarktfixus geneeskunde**, juni 1997
- **Jaaroverzicht Zorg**. Den Haag, diverse jaren
- **Onderwijsstatistieken**, diverse jaren

Ministerie van SoZaWe: **Bestrijding langdurige werkloosheid**. Brief van 26 maart 1997, Den Haag.

NAP, LVGGD, SOVAM, SOSA. Rapport. **Enquête Ambulancehulpverlening, 1995**.

Nationale Raad voor de Volksgezondheid. **Beroepskrachtenvoorziening artsen, advies over de instroomcapaciteit voor de studiegeneeskunde**. Zoetermeer, 1994.

NcGv/NZi. **Jaarboek GGZ, geestelijke gezondheidszorg in getallen. 1994-1997**.

Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden. **Hoe ziek is Nederland?** Amsterdam, 1995.

Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector (NOVON)

- **Aanbodgegevens apothekersassistenten**, 1990-1994

Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (NVAGG)

- **Ledenadministratie (RIAGG's in cijfers)**. Utrecht, 1991-1995
- **Personeel in de Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg**. Utrecht, diverse jaren

Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist (NVM)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997
- **Resultaten Enquête Beroepsuitoefening mondhygiënist**, 1995
- **Vacaturegegevens**, 1997

Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck (NVOM)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

Nederlandse Vereniging van Orthoptisten (NVvO)

- **Ledenadministratie**, 1992-1996
- **Verslag 'Project Kwaliteitsbeleid NVvO'**, 1995

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP)

- **Ledenadministratie**, 1992-1997

- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ). **Opereren is vooruitzien**. Utrecht, 1995.
- Nederlandse Zorgfederatie (NZf/NZi). **Gezondheidszorg in tel 2: Overbrugging van de zorgkloof: handreiking van een ondernemende sector**. Utrecht, NZf/NZi 1994.
- NEI. **De arbeidsmarkt van internisten**. Utrecht, NIV, 1996.
- NIPG-TNO. **Het takenpakket van de tandartsassistent, 1991**.
- NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg)
- **Steekproefonderzoek inventarisatie praktijkassistenten huisartsen, 1996**
 - **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde huisartsen, 1992-1997**
 - **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde verloskundigen, 1992-1997**
 - **Registratie van extramuraal werkzame fysiotherapeuten, 1992-1997**
 - **Registratie van gezondheidscentra, 1992-1997**
 - **Registratie van ergotherapeuten, 1996-1997**
- NIVEL/NZi. **Brancherapport curatieve somatische zorg**. Utrecht, 1996.
- NIZW. **Proeve van een beroepenstructuur voor zorg en welzijn**. Utrecht, 1992.
- NIZW. **Beroependomein Sociaal-cultureel werk**. Utrecht, 1996.
- NIZW. **Beroependomein Sociaal-pedagogisch werk**. Utrecht, 1996.
- NIZW. **Beroependomein Maatschappelijk werk**. Utrecht, 1996.
- NMT. Afdeling Onderzoek & Informatievoorziening. **NMT-Peilstations: Mondhygiënist en tandartsassistenten** (Omnibus-enquête 95-01). Nieuwegein, NMT, 1995.
- NVH. **Ledenadministratie, 1997**.
- NVZ. **Een precair evenwicht, 1997a**.
- NVZ. **Medisch lab en opleiding in balans?, 1997b**.
- NZi/NZF. **Gezondheidszorg in tel-3**. Utrecht, 1995.
- NZi/NZF. **Gezondheidszorg in tel-4**. Utrecht, 1996.
- NZi, **Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg**
- **Statistiek Personeelssterkte (alle intramurale sectoren), diverse jaren**
 - **Financiële Statistiek (alle intramurale sectoren), diverse jaren**
 - **Databank Thuiszorg (LVT/NZi), diverse jaren**
 - **Evaluatie STIPUD-Regeling, diverse jaren**
 - **Loonkosten Gegevensbestand (LKG), diverse jaren**
- OC&W. **Onderwijsstatistieken, diverse jaren**.
- Olieman R. e.a. **Zorg voor werk**. Den Haag, OSA, 1996.
- Olieman R. e.a. **Zorg voor werklozen**. OSA/NEI, 1996.

- OSA. **Arbeid in de zorgsector. Integrerend OSA-rapport 1997.**
- Paas G.R.A., R. Friele. **Plaats en functie van de diëtist.** Utrecht, NIVEL, 1996.
- Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995 (RAZ). **Deel 1: Hoofdrapport. Deel 2: Tabellenrapport.** NIVEL/NZi/OSA, 1995.
- Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1996 (RAZ). **Deel 1: Hoofdrapport. Deel 2: Tabellenrapport.** NIVEL/NZi/OSA, 1996.
- Rijken P.M., heugten C.M. van, J. Dekker. **Brancherapport paramedische zorg.** Utrecht, NIVEL, 1996.
- ROA (1996). **Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 1995.** Maastricht.
- ROA (1996). **De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2000.** Maastricht.
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). **Volksgezondheid Toekomst Verkenning. De gezondheid van de Nederlandse bevolking in de periode 1950-2010.** Den Haag, SDU Uitgeverij, 1993.
- Sociaal Geneeskundige Registratie Commissie (SGRC). **Register sociaal-geneeskundigen. 1992-1996.**
- Specialisten Registratie Commissie (SRC)
- **Specialistenregister (inclusief opleidingsgegevens), 1991-1996**
 - **Rapport betreffende opleidingen en assistentenbestand van door de SRC erkende opleidingsinrichtingen.** Utrecht, diverse jaren
- Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA)
- **Achtergrondgegevens apothekersassistenten, 1994**
- Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts (SBOH)
- **Opleidingsgegevens huisartsen, 1992-1996**
- Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (SPMA)
- **Aanbodgegevens apothekersassistenten, 1990-1994**
- Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg (STG). **Toekomstscenario's voor eerstelijnszorg en thuiszorg.** Houten/Zaandam. Bohn, Stafleu en Lochum, 1992.
- Swinkels H. **Trendcijfers gezondheidsenquête; medische consumptie 1981-1994.** Maandbericht Gezondheidsstatistiek (CBS), 1995, nr.5, p.4-14.
- Velden L. van der, L. Hingstman, J. Harmsen. **Behoefteraming reumatologen 1997-2010.** Utrecht, NIVEL, 1997a.
- Velden L. van der, L. Hingstman. **Behoefteraming gynaecologen 1996-2010.** Utrecht, NIVEL, 1997b (in druk).
- Venema F.J. **Openbare farmacie in Nederland.** In: Farmacie in Nederland, thema-uitgave Pharmaceutisch Weekblad, 131, p.19-28, juni 1996.

Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC)
- Ledenadministratie, 1992-1996.

Windt W. van der. **De arbeidsmarkt voor instellingen in de verstandelijk gehandicaptenzorg** Utrecht, NZi, 1993.

Windt, W. van der: **De stap van school naar lab.** Utrecht, NZi, 1994

Windt W. van der. **Opleidingscapaciteit radiologisch laboranten in beeld.** Utrecht, NVZ, 1996.

Windt W. van der, H. Calsbeek, L. Hingstman. **Verplegenden en verzorgenden in kaart gebracht.** Tijdstroom/LCVV, 1997.

Ziekenfondsraad (ZFR). **Financieel Jaarverslagen 1992-1995.** Amstelveen.

LIJST VAN AFKORTINGEN

AGGZ	Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
AWOB	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoor-
	den
AWOZ	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds ziekenhuizen
BAZ	Beleidskader Arbeidsmarkt Zorgsector
BIG	(Wet op de) Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
BVG	Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke
	belangen
BVL-Component	Beroepsvoorbereidende Leerperiode
CAD	Consultatiebureau voor alcohol en drugs
CBA	Centraal Bureau Arbeidsmarktvoorziening
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COLP	Cluster Overleg Laboratorium en Procesindustrie Hogescholen
COTG	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg
CPB	Centraal Plan Bureau
CTSV	College van Toezicht Sociale Verzekeringen
FIAD-WDT	Federatie van Instellingen voor dienstverlening aan mensen met een
	verstandelijke handicap
FTE('s)	Full-time equivalenten
FOZ	Financieel Overzicht Zorg
GAK	Gemeenschappelijk Administratie Kantoor
GGD	Gemeentelijk Geneeskundige Dienst
GHI	Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid
GMD	Gemeenschappelijke Medische Dienst
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HVRC	Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie
3 IG	Niveau 3 Individuele Gezondheidszorg
IGZ	Inspetie voor de Gezondheidszorg
I.SZW	Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegen-
	heid
IVA	Instituut voor Arbeidsmarktvaartstukken
JOZ	Jaaroverzicht Zorg
JWG	jeugd Werk Garantieplan
JWL	Jaarstatistiek van Werkgelegenheid en Lonen
KNMG	Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Genees-
	kunst
KNMP	Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie
KNV	Koninklijk Nederlands Vervoer
KRA	Kaderregeling Arbeidsinpassing
LCVV	Landelijk Centrum Verpleging en Verzorging
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LKG	Loonkosten-gegevensbestand (NZi).
LOPHR	Landelijk Overleg Paramedische Hoofden Radiotherapie
LSV	Landelijke Specialisten Vereniging
LVGGD	Landelijke Vereniging van GGD'en
LVSG	Landelijke Vereniging van Sociaal-Geneskundigen
LVT	Landelijke Vereniging voor Thuiszorg
LWW	Leerlingwezen

LIJST VAN AFKORTINGEN

MBRT	HBO-Opleiding voor Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken
MLZA	Managementopleiding leidinggevende ziekenhuisapotheken
NAP	Nederlands Ambulance Platvorm
NcGv	Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid
NIV	Nederlandsche Internisten Vereeniging
NFVLG	Nederlandse Federatie Voorzieningencentra Lichamelijk Gehandicapten
NIA	Nederlands Instituut voor Arbeidsmarktstandigheden
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
NIPG	Nederlands Instituut voor Preventie en Gezondheid (momenteel TNO Preventie en Gezondheid)
NIZW	Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn
NMT	Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde
NOV	Nederlandse Organisatie van Verloskundigen
NOVON	Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector
NRV	Nationale Raad voor de Volksgezondheid
NVAGG	Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
NVBW	Nederlandse Vereniging van Beschermd Woonvormen
NVD	Nederlandse Vereniging van Diëtisten
NVDA	Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten
NVE	Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie
NVGGz	Nederlandse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg
NVH	Nederlandse Vereniging voor Heelkunde
NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
NVM	Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist
NVOM	Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck
NVVA	Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen
NVvO	Nederlandse Vereniging van Orthoptisten
NVvP	Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten
NVVz	Nederlandse Vereniging voor Verpleeghuiszorg
NVZ	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
NZF	Nederlandse Zorgfederatie
NZi	Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg (voormalig Nationaal Ziekenhuisinstituut)
NVZ	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OSA	Stichting Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek
OVDB	Stichting Opleiding Verzorgende en Dienstverlenende Beroepen
RBA	Regionaal Bureau Arbeidsvoorziening
RBRL	Stichting Raad Beroepsopleiding Radiologisch Laboranten
REGBIG	Registratie beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg
RIAGG	Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg
RIBW	Nederlandse Vereniging van Beschermd Woonvormen
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
RUBS	Registratie van Uitstroom en Bestemming van Schoolverlaters
RvB	Research voor Beleid BV
SBA	Stichting Bedrijfsfonds Apotheken
SBI	Standaard Bedrijfs Indeling
SBOH	Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts

SGRC	Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie
SOMMA	Federatie van ouderverenigingen en instellingen voor maatschappelijke dienstverlening aan geestelijk gehandicapten
SOSA	Stichting Opleidingen en Scholing ten behoeve van Ambulancevervoer
SOVAM	Stichting Ontwikkeling Vakopleiding Ambulance Hulpverlening
SPD	Sociaal Pedagogische/Psychiatrische Dienst
SPMA	Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
SPW	Sociaal Pedagogisch Werk
SRC	Specialisten Registratie Commissie
STIPUD	Stimuleringsregeling Inpassing Personen uit Doelgroepen
STG	Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg
STOAS	Bureau Arbeidsmarktonderzoek STOAS
SWG	Stichting Werkgelegenheid Geneskundigen
SOVAM	Stichting Vakopleiding Ambulancehulpverlening
SOZawe	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOPAZ	Tijdelijk Ondersteuningspunt Allochtonen in de Zorgsector
VBC	Vereniging Bewegingsleer Cesar
VBO	Vorbereidend Beroepsonderwijs
VGN	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorheen WVC)
WAGGS	Wet Arbeidsvoorwaarden Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector
WBEAA	Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname
WBIG	Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
WEP	Werkervaringsplaatsen
WTZ	Wet op de Toegang tot Ziektenverzekeringen ARBO(-wet) Arbeidsomstandigheden(wet)
WVC	Ministerie van Welzijn Volksgezondheid en Cultuur (momenteel VWS)
WZV	Wet Ziekenhuisvoorzieningen
ZFR	Ziekenfondsraad

